

Pētījums

Partnerības teritorijas atpazīstamības nodrošināšanas iespējas biedrības „Pierīgas partnerība” stratēģijas un aktivitāšu kontekstā

Pētījumu pasūtīja - biedrība "Pierīgas partnerība".

Pētījumu izpildīja - sia "New Education Technologies University", IZM
izglītības iestādes licences Nr. 3360800754

Atbildīgā persona - valdes priekšsēdētāja PhD.Edu Maruta Goilo

Tikai pētījuma izpildītājs ir atbildīgs par tajā paustajiem uzskatiem.

Dokumentu atļauts pavairot un tulkot nekomerciāliem nolūkiem, ja tiek
norādīta atsauce uz avotu.

Rīga, 2011. gads

PARTNERĪBAS TERITORIJA

Pētījuma

Partnerības teritorijas atpazīstamības nodrošināšanas iespējas biedrības „Pierīgas partnerība” stratēģijas un aktivitāšu kontekstā

KOPSAVILKUMS

Pētījuma mērķi ir bijis noteikt -

- kādas ir iespējas nodrošināt Partnerības teritorijas atpazīstamību, īstenojot projektus atbilstoši Biedrības „Pierīgas partnerība” stratēģijas nosacījumiem un noteikumiem;
- vai šādas iespējas ir pietiekošas un visaptverošas;
- vai tās piepildot un īstenojot (vadoties no šī brīža reālās situācijas) ir sagaidāms, ka tiks sasniegti biedrības „Pierīgas partnerība” stratēģijā izvirzītie mērķi.

Atbildes uz šiem 3 jautājumiem pilnībā ir atrastas un šī pētījuma 9. sadaļā ir izteiktas secinājumu un ieteikumu formā.

Visi pētījuma gaitā izdarītie secinājumi un ieteikumi ir balstīti uz datiem un secinājumiem, kas 2011. gadā ir gūti 2 iepriekšējo pētījumu rezultātā un šie pētījumi ir bijuši sekojoši -

- Biedrības „Pierīgas partnerība” stratēģijas īstenošanas iespējas partnerības teritorijā (<http://www.netuniversity.lv/?wp=91&lg=2&sign=1>);
- Biedrības „Pierīgas partnerība” stratēģijas ietekme uz partnerības teritorijas attīstību (<http://www.netuniversity.lv/?wp=92&lg=2&sign=1>).

Darba gaitā pētījuma autoriem ir radusies sava vīzija par Partnerības teritorijas atpazīstamības nodrošināšanas plānošanas iespējami vislabāko un efektīgāko variantu, kas aptver 2 laika periodus - Partnerības teritorijas atpazīstamības nodrošināšanas plānošana īstermiņā (līdz 5 gadiem) un ilgtermiņā (ilgāk par 5 gadiem).

Lai dotu iespēju Partnerības teritorijas atpazīstamībai pozitīvi ietekmēt cilvēku dzīves kvalitāti, vispirms ir jādomā par to, kā un ar kādiem resursiem nodrošināt pašas Partnerības teritorijas atpazīstamību un Partnerības teritorijas produktu - preču un/ vai pakalpojumu atpazīstamību.

Respektīvi, Partnerības teritorijai atsevišķi un/vai kopā ar visu tajā piedāvāto produktu (preču un/ vai pakalpojumu) klāstu ir jātop par mūsdienu prasībām atbilstošu un atpazīstamu zīmolu. Kā programma

minumus šai atpazīstamībai būtu jātiek nodrošinātai Latvijā, kā programma maksimums – starptautiskā līmenī.

Pētījuma gaitā tika konstatēts, ka vislabākās iespējas Partnerības teritorijas atpazīstamības nodrošināšanai ir dabas un rekreācijas tūrisma kā pilnvērtīgas industrijas attīstībai. Partnerības teritorijā vienlaicīgi un vienādi **sekmīgi ir iespējama gan aktīvā, gan pasīvā rekreācija dažādās jomās.**

Lai gan dabas tūrisms kā attīstīta industrija neeksistē, tomēr pastāv labas aktīvās atpūtas un sporta iespējas, kurām ir pietiekami liels potenciāls dažādoties, paplašināties un attīstīties.

Lai šo potenciālu varētu izmantot un sasniegt mērķi, ka pati Partnerības teritorija kļūst plaši pazīstama kā patstāvīgs zīmols, pētījuma gaitā ir noteikti galvenie aspekti, uz kuriem nepieciešams tiekties -

- iespēju robežās novērst faktoros, kas kavē tūrisma kā industrijas attīstību;
- galveno uzmanību pievērst preču un pakalpojumu pievienotās vērtības atrašanai, attīstīšanai un pārdošanai;
- rast iespēju realizēt daudzpakāpju projektus ar vairākiem sadarbības partneriem un lielu kapacitāti;
- lielu uzmanību pievērst inovatīvajām idejām, moderno tehnoloģiju ieviešanai un ar izglītību pasākumiem;
- meklēt jaunus resursus (finansiālie, materiālie, sociālie un tml.) un to piesaistīšanas iespējas gan pašā Partnerības teritorijā, gan ārpus tās;
- aktīvi un efektīgi izmantot jau šobrīd esošās ar tūrisma pakalpojumiem saistītās iespējas;
- meklēt un atbalstīt aktivitātes, kuras jebkurā veidā stimulētu vides sakopšanas problēmu aktualizāciju un risināšanu;
- visciešākajā veidā sadarboties ar valsti jautājumos par ūdeņu aizsardzību un zivsaimniecības attīstību, pievēršot galveno uzmanību akvakultūras jautājumiem;
- efektīgi izmantot iespēju piedalīties likumdošanas veidošanā un citos valstiski svarīgos pasākumos (piemēram, sadarbība ar vides inspektoriem);
- rast iespēju iesaistīt Partnerības teritorijas iedzīvotājus aktivitātēs, kas saistās ar tūrisma kā industrijas veidošanos, paplašināšanos un attīstību.

Ir secināts, šīs iespējas Partnerības teritorijas atpazīstamības kontekstā ilgtermiņā (nākamo 10 gadu laikā) varētu tikt uzskatītas par pietiekamām un visaptverošām ar nosacījumu, ja šajā jomā produktīvi un efektīgi funkcionē 3 galvenie Partnerības teritorijas kompanjoni –

- valsts politika un tās realizētās aktivitātes;
- 3 pašvaldību politika un to realizētās aktivitātes;
- zemes un privāto ūdeņu piekrastes zemes īpašnieki.

Īstenojot biedrības „Pierīgas partnerība” aktivitātes tās stratēģijas kontekstā ir iespējams sasniegt izvirzītos mērķus un tie atbilst vislabākajām Partnerības teritorijas interesēm, jo veicinātu Partnerības teritorijas atpazīstamību, kas savukārt, pozitīvi ietekmētu iedzīvotāju dzīves līmeni.

Lai tas vislabākajā veidā notiktu, būtu paralēli realizētos sekojošie 7 galvenie nosacījumi -

- uzņēmēju ieinteresētība;
- pašvaldību atbalsts;
- valsts piedāvāto iespēju izmantošana īpaši aizsargājamajās dabas teritorijās;
- sadarbības partneru piesaistīšana;
- šobrīd jau esošās tūrisma infrastruktūras efektīgāka izmantošana un attīstība (laipas, laivu piestātnes, naktsmītnes un tml.);
- ar tūristiem domāto atpūtas vietu saistītās pievienotās vērtības atrašana un pārdošana;
- vietējo iedzīvotāju iesaistīšanās ūdens tūrisma sfēru apkalpošanā (piemēram, naktsmītnes, ēdināšana un tml.).

1. IEVADS

1.1. Pētījuma pamatojums

Partnerības teritorija ir ainaviski un ģeogrāfiski pievilcīga, ar pietiekami labu ceļu infrastruktūru un augstu ekonomisko potenciālu, taču tajā joprojām nav pat sākušas attīstīties vai nav pietiekami attīstītas jomas, kas vislabākajā veidā nodrošinātu Partnerības teritorijas atpazīstamību un tās būtu sekojošs -

- tūrisma industrija;
- ar tūrisma industriju saistītu preču un pakalpojumu ar augstu pievienoto vērtību piedāvājums.

Runājot par tūrisma industriju, jāsecina, ka Partnerības teritorijā gan ir dažādi sporta un atpūtas kompleksi, taču tie nav spējīgi efektīgi nodrošināt Partnerības teritorijas atpazīstamību, jo vispusīgu tūrisma un atpūtas industrijas attīstību Partnerības teritorijā joprojām nopietni kavē sekojošie faktori -

- totāls iniciatīvas un labu, inovatīvu ideju trūkums;
- trūkst pozitīvu piemēru;
- jebkādas koordinācijas un līderu (fiziskās vai juridiskās personas, valsts un pašvaldību institūcijas) trūkums tūrisma kā izklaides industrijas izveidē;
- gan atsevišķu, gan kopīgu tūrisma maršrutu neesamība;
- adekvātas un modernas tūrisma infrastruktūras neesamība;
- Partnerības teritorijas mazatpazīstamība kopumā;
- nepietiekama informācija par tūrisma un atpūtas iespējām gan Partnerības teritorijā, gan ārpus tās;
- nesakopta, piesārņota vide un aizaugusi ainava (īpaši teritorijas, par kurām netiek saņemti platību maksājumi un mazdārziņu rajoni);
- labiekārtoto pieturvietu un īso atpūtas vietu trūkums;
- pilnībā neizmantotas potenciālās ūdens tūrisma iespējas;
- neesošas, nepareizi vai nesistēmiski izvietotas norādes;

- vāji attīstīta pakalpojumu sniegšanas infrastruktūra Partnerības teritorijā (nav pieejamas sabiedriskās tualetes, ūdens ņemšanas vietas, iespējas nomazgāties, izmazgāt drēbes, interneta, bankas pakalpojumi un tml.);
- viesnīcu un cita veida piemērotu naktsmītņu nepietiekamība;
- neapmierinoša ceļu seguma kvalitāte (it īpaši uz mazajiem ceļiem);
- atsevišķi iekārtotu velosipēdu, pastaigu un izjāžu ceļu trūkums;
- nepietiekami apzinātas iespējas tūrismam un aktīvajai atpūtai vecos izmantot lauku un meža ceļus;
- speciālistu trūkums Partnerības teritorijā tūrisma industrijas jomā;
- ar tūrisma industriju un Partnerības teritorijas atpazīstamību saistītu lielu projektu un/vai inovatīvu projektu trūkums;
- problēmas ar finansējumu (investīcijas un/vai aizdevumi) un/vai tā piesaisti;
- uzņēmēju neieinteresētība tūrisma industrijas attīstībā;
- vietējo iedzīvotāju neieinteresētība tūrisma attīstībā Partnerības teritorijā;
- trūkst sadarbības gan Partnerības teritorijas ietvaros, gan ar citiem Latvijas reģioniem un ārvalstīm.

Runājot par preču un pakalpojumu ar augstu pievienoto vērtību piedāvājums industriju, jāsecina, ka Partnerības teritorijā šo jomu nopietni kavē sekojoši faktori –

- totāls iniciatīvas un labu, inovatīvu ideju trūkums;
- trūkst pozitīvu piemēru;
- lielas daļas Partnerības teritorijas iedzīvotāju (trūcīgie, maznodrošinātie un tml.) depresija un apātija;
- iedzīvotāju aizceļošana;
- Rīgas tuvums;
- informācijas trūkums par iespējām Partnerības teritorijā piedāvāt preces un pakalpojumu ar augstu pievienoto vērtību;
- jebkādas koordinācijas un līderu (fiziskās vai juridiskās personas, valsts un pašvaldību institūcijas) trūkums preču un pakalpojumu ar augstu pievienoto vērtību izveidē un realizācijā;

- Partnerības teritorijas preču un pakalpojumu ar augstu pievienoto vērtību attīstībā ieinteresētu speciālistu tūkums (galvenokārt, marketinga un menedžmenta jomā);
- vietējo iedzīvotāju neizpratne un zināšanu trūkums par preču un pakalpojumu radīšanas iespēju un pievienotās vērtības jēdzienu;
- izglītojošu pasākumu trūkums par iespējām radīt preces un pakalpojumus ar augstu pievienoto vērtību;
- problēmas ar finansējumu (investīcijas un/vai aizdevumi) un/vai tā piesaisti;
- uzņēmēju neieinteresētība preču un pakalpojumu ar augstu pievienoto vērtību radīšanā;
- trūkst sadarbības gan Partnerības teritorijas ietvaros, gan ar citiem Latvijas reģioniem un ārvalstīm.

Minētie faktori ne tikai kavē tūrisma un preču un pakalpojumu radīšanu attīstību, bet arī negatīvi ietekmē pašas Partnerības teritorijas atpazīstamību, kas, savukārt, nevienam nerada vēlmi šo problēmu risināšanā ieguldīt naudu, laiku un enerģiju.

2009. gada 16.septembrī ar ELFLA padome ar lēmumu Nr. 2 (protokols Nr.1) un EZF padome ar lēmumu Nr. 2 (protokols Nr.1) apstiprināja Pierīgas partnerības Vietējas attīstības stratēģiju, kura noteic, ka viena no 3 prioritātēm, kurās turpmāk darbosies biedrība „Pierīgas partnerība”, ir **labiekārtotas un sakoptas apkārtējas vides radīšana.**

Šīs izvirzītās **prioritātes mērķis** ir sekmēt apkārtējās vidē esošo resursu izmantošanu teritorijas attīstīšanā un atpazīstamībā. To var panākt atbalstot projektus saistībā ar apkārtējās vides sakopšanu, labiekārtošanu un visu tajā esošo kultūrvēsturisko, ainavisko, intelektuālo vērtību apzināšanu un pieejamības nodrošināšanu sabiedrībai. Savukārt, virzoties uz mērķi, ir iespējams efektīgi attīstīt tūrisma industriju un radīt preces un pakalpojumus ar augstu pievienoto vērtību. Rezultātā tieši šīs aktivitātes palīdzēs sasniegt biedrības „Pierīgas partnerība” galveno mērķi – **uzlabot cilvēku dzīves kvalitāti Partnerības teritorijā.**

Ņemot vērā Partnerības teritorijas ģeogrāfisko izvietojumu un tajā esošās dabas bagātības, Biedrības „Partnerības teritorija” stratēģijā ir noteikts, ka **ūdeņu aizsardzība un zivsaimniecības attīstības veicināšana efektīgi varētu uzlabot cilvēku dzīves kvalitāti, vislabākajā veidā veicinot Partnerības teritorijas atpazīstamību.**

Lai to varētu nodrošināt, kā stratēģiskās aktivitātes tika noteiktas sekojošas vajadzības –

- nodrošināt Partnerības teritorijas iedzīvotājiem un iebraucējiem rekreācijas iespējas;

- sekmēt uzņēmējdarbības aktivitātes atpūtas un tūrisma industrijas jomā;
- sakopt ūdeņu piekrastes;
- izveidot rekreācijai pievilcīgu ainavu;
- izveidot labiekārtotas atpūtas vietas pie ūdeņiem, ar mērķi propagandēt un veicināt gan veselīgu un aktīvu dzīvesveidu, gan tūrismu vispār un ūdens tūrismu atsevišķi;
- apzināt un likvidēt esošos piesārņojumus un to avotus (piemēram, notekūdeņu izplūdes no privātmājām, sadzīves atkritumi un tml.);
- kontrolēt zivju resursu izmantošanu un veicināt zivju resursu atjaunošanu;
- ūdens tūristu vajadzībām sakārtot esošās un ierīkot jaunas labiekārtotas piekļūšanas vietas pie ūdeņiem;
- popularizēt un veicināt ūdens tūrisma attīstību (piemēram, izstrādājot ūdens tūrisma maršrutus, popularizējot veselīgu dzīvesveidu un tml.);
- sakārtot un uzlabot infrastruktūru (piemēram, pievērst uzmanību mazajiem ceļiem, notekūdeņu savākšanai, ūdensapgādei un tml.) ūdeņu piekrastē esošajos ciematos un teritorijās;
- paplašināt un dažādēt veselīgas atpūtas pie ūdeņiem iespējas;
- izveidot ūdens tūrismam nepieciešamās infrastruktūras tīklu (piemēram, laivu noma, glābšanas dienesti un tml.);
- ierīkot apmetnes vietas ūdens tūristiem.

Nemot vērā, ka biedrības „Pierīgas partnerība” stratēģijas ietvaros var tikt realizēti tikai tie projekti, kas atbilst rīcības virzieniem, tad biedrība ir noteikusi, ka viens no apstiprinātajiem rīcības plāniem ietver aktivitātes projektiem Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalsta ieviešanai Latvijā 2007. – 2013. gadam rīcības programmas 4. prioritārā virziena „Zivsaimniecības reģionu ilgtspējīga attīstība” pasākumā „Teritoriju attīstības stratēģiju īstenošana”, proti –

- ciematu, kuros veic zivsaimniecības darbības, atjaunošana un attīstība;
- ar zivsaimniecību un tūrismu saistītas maza mēroga infrastruktūras un pakalpojumu attīstība;
- ekonomiskās darbības restrukturēšana, pārorientācija un darbību dažādošana;

- dabas vai rūpnieciskajās katastrofās cietušā zivsaimniecības nozares ražošanas potenciāla atjaunošana.

Šis minētā **ricības plāna mērķis** ir celt kopējo Partnerības teritorijas atpazīstamību un efektīgi veicināt tūrisma industrijas rašanos un attīstību, tāpēc ir jātiecas uz sekojošo –

- radīt brīvā laika pavadīšanas, kultūras, sporta pasākumu un aktīvās atpūtas vietas;
- labiekārtot šīs vietas un nodrošināt pieeju pie tām visām sociālajām iedzīvotāju grupām un vecumiem;
- censties nodrošināt Partnerības teritorijā esošo kultūrvēsturisko, ainavisko, intelektuālo vērtību sasniedzamību un pieejamību;
- labiekārtot to apkārtējo vidi labiekārtošanu, saglabājot un sakopjot dabas un kultūras mantojumu.

Lai uzsāktu darbus Partnerības teritorijas atpazīstamības nodrošināšanai, biedrība „Pierīgas partnerība” savā stratēģijā ir piedāvājusi arī iespējamus risinājumus izvirzīto mērķu sasniegšanai.

2010. gadā biedrība „Pierīgas partnerība” bija izsludinājusi vienu atklāto konkursu, uzaicinot vietējos uzņēmējus, nevalstiskās organizācijas un fiziskās personas pieteikties uz Eiropas savienības līdzfinansējumu, izmantojot LEADER pieeju Rīcības programmas Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalsta ieviešanai Latvijā 2007. – 2013. gadam pasākuma “Teritorijas attīstības stratēģiju īstenošana” ietvaros.

Izmantojot 2010. gadā pieejamo LEADER atbalstu, Partnerības teritorijā sekmīgi tika īstenoti dažādi projekti - izveidoti tūrisma, informācijas vai dienas centri, veikta pagalmu un ielu infrastruktūras uzlabošana, brīvā laika pavadīšanas telpu labiekārtošana, sporta laukumu izbūve vai pilnveidošana un citas labas lietas.

Nenoliedzami, ka tas viss pozitīvi ietekmēja biedrības teritorijas atpazīstamību. **Taču atbildes uz jautājumiem „Cik lielā mērā realizētie projekti ir ietekmējuši partnerības teritorijas attīstību?” un „Vai projektu realizācijas rezultātā gūtais labums ir pietiekams, lai jūtam uzlabotos Partnerības teritorijas iedzīvotāju dzīves kvalitāte?” ir jāatrod šī konkrētā pētījuma rezultātā.**

Šī pētījums rezultātā paredzams gūt priekšstatu par to –

- kādas ir iespējas nodrošināt un veicināt Partnerības teritorijas atpazīstamību, īstenojot projektus atbilstoši Biedrības „Pierīgas partnerība” stratēģijas noteikumiem;
- vai šādas iespējas ir pietiekošas un visaptverošas un kas jādara, lai tās paplašinātu;

- cik lielā mērā un cik efektīvi tiek izmantots pieejamais finansējums, kā arī kas biedrības „Pierīgas partnerība” mērķu sasniegšanā tiek izvirzīts kā galvenais instruments – finansējums vai aktivitātes;
- vai papildinot šīs iespējas un īstenojot tās dzīvē ir sagaidāms, ka efektīgāk un daudzpusīgāk tiks sasniegts stratēģijā izvirzītais galvenais mērķis – dzīves kvalitātes uzlabošana Partnerības teritorijā.

1.2. Pētījuma pamatprincipi

Pētījuma mērķis ir noteikt Partnerības teritorijas atpazīstamības nodrošināšanas iespējas biedrības „Pierīgas partnerība” stratēģijas un aktivitāšu kontekstā - esošās iespējas, ieguvumus un trūkumus Partnerības teritorijā.

Pētījums aptver Partnerības teritoriju - Babītes novadu, Mārupes novadu un Olaines novadu.

Pētījums ir veikts Partnerības teritorijas reģionālās politikas veidošanās un administratīvi teritoriālās reformas kontekstā un to arī turpmāk ir iespējams pārskatīt un papildināt.

Pētījums izstrādāts, balstoties uz attīstības Partnerības teritorijas plānošanas pamatprincipiem, kam jāveicina pašvaldības sadarbību ar sabiedrību un jāsniedz risinājumi iespējami kvalitatīvākas dzīves nodrošināšanai, dažādu attīstības projektu un pasākumu saskaņotībai.

Pētījums satur aktuālu informāciju, vispārīgu nākotnes vīziju un perspektīvo analīzi, tāpēc tas var būt par pamatu saskaņotai lēmumu pieņemšanai un rīcībai.

Pētījums ir veikts, pamatojoties uz Uzņēmumu reģistra, Komercreģistra, Iedzīvotāju reģistra, Nodarbinātības valsts aģentūras, Valsts statistikas pārvaldes, Rīgas plānošanas reģiona, Dabas aizsardzības pārvaldes, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas un Partnerības teritorijas pašvaldību publiskajā apritē esošajiem datiem, kā arī uz normatīvajiem aktiem, kuri ir spēkā uz pētījuma veikšanas brīdi.

Pētījums sevī ietver –

- atsevišķu esošās situācijas raksturojumu un analīzi par Babītes, Mārupes un Olaines novadu kopumā;
- kopsavilkumu (raksturojumu un analīzi) par Partnerības teritoriju;
- pētījuma prezentāciju;
- secinājumus un ieteikumus par stratēģijas īstenošanas iespējām Partnerības teritorijā un to ietekmi uz Partnerības teritorijas attīstību.

Pētījumu ieteicams izmantot –

- Lauku atbalsta dienesta informēšanai;
- biedrības „Pierīgas partnerība” darba vajadzībām;
- starptautiskai sadarbībai;
- Partnerības teritorijas iedzīvotāju un pārējās sabiedrības informēšanai.

3.1. Pētījuma izstrādes process

Pētījuma process notika balstoties uz

- pētījuma mērķu sasniegšanai nepieciešamo datu iegūšanu, identificēšanu un apkopošanu;
- publiskā apritē esošo datu, to iegūšanas, apstrādes un sistematizācijas nepilnību identificēšanu;
- Partnerības teritorijas situācijas un problēmu analīzi, nosakot gan pozitīvo un attīstīties spējīgo, gan norādot uz vājajiem punktiem un to, kas darāms, lai novērstu dzīves kvalitātes uzlabošanas kavēšanos;
- Partnerības teritorijas privātpersonu anketēšanu.

Pētījuma rezultātā tika sagatavoti –

- pētījuma darba grupas vīzija, idejas un priekšlikumi par biedrības „Pierīgas partnerība” iespējām ar savu darbību stimulēt Partnerības teritorijas iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanu;
- pētījuma kopsavilkums, secinājumi un ieteikumi;
- pētījuma rezultātā iegūto datu sistematizēts apkopojums CD formātā un drukātā veidā;
- uz pētījuma rezultātiem balstīta Power Point prezentācija (ietverot pētījuma rezultātu izklāstu).

2. PARTNERĪBAS TERITORIJAS ATPAZĪSTAMĪBAS IETEKME UZ CILVĒKU DZĪVES KVALITĀTI UN TĀS PIEVIENOTĀS VĒRTĪBAS ANALĪZE

Lai dotu iespēju Partnerības teritorijas atpazīstamībai pozitīvi ietekmēt cilvēku dzīves kvalitāti, biedrībai „Pierīgas partnerība” vispirms obligāti ir jādomā par to, **kā un ar kādiem resursiem izveidot un realizēt pārdomātu ilgtermiņa informatīvo kampaņu**, lai informētu un pozitīvi ietekmētu savu mērķauditoriju, tādā veidā veicinot –

- pašas Partnerības teritorijas atpazīstamību;
- Partnerības teritorijas produktu – preču un/ vai pakalpojumu atpazīstamību.

Respektīvi, **Partnerības teritorijai atsevišķi un/vai kopā ar visu tajā piedāvāto produktu** (preču un/ vai pakalpojumu) **klāstu ir jātop par mūsdienu prasībām atbilstošu un atpazīstamu zīmolu**. Kā programma minumus šai atpazīstamībai būtu jātiek nodrošinātai Latvijā, kā programma maksimums – starptautiskā līmenī.

Adaptējot tirgus ekonomikas (g.k. mārketinga un menedžmenta) likumsakarības konkrētajiem Partnerības teritorijas apstākļiem un prasībām, iespējams secināt, ka **atpazīstamības efektivitātes** galvenie kritēriji varētu būt sekojoši –

- Brand Recognitiona – zīmola atpazīšana

Tā kā zīmola atpazīšanas nodrošināšana ceļā uz biedrības „Pierīgas partnerība” galvenā mērķa (iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanai) sasniegšanu var tikt uzskatīta galveno efektivitātes rādītāju (vismaz agrīnajā zīmola atpazīstamības nodrošināšanas stadijā), tad atpazīstamības nodrošināšanai jāklūst par biedrības „Pierīgas partnerība” stratēģijas mārketinga galveno mērķi.

Taču pēc tam ne mazāk svarīgi ir nodrošināt visus 5 zīmola funkcionēšanas etapus – nepārtraukta atpazīstamība (Awareness), interese (Interest), novērtējums (Evaluation), aprobācija (Trial) un atzišana (Adoption).

- Top of Mind – pirmais (galvenais) zīmols

Jācenšas noprecizēt un izveidot tādu zīmolu, kurš kā informācijas nesējs būtu galvenais attiecībā pret Partnerības teritoriju. Respektīvi, redzot šo zīmolu, cilvēki atcerētos ne tikai Partnerības teritoriju kopumā, bet arī tai pakārtotās iespējas, preces un/vai pakalpojumu.

- Produkts un tā koncepcija

Ļoti bieži cilvēku apziņā „produkts” asociējas ar jēdzienu „prece”, kas nav īsti korekti. Produkts ir plašāks jēdziens, jo ietver sevī materiālus un

nemateriālus papildus aspektus, piemēram, zīmola ideju garantiju, bonusus, iespējamu cenas samazinājumu un tml. Tāpēc cilvēkiem ir ļoti svarīgi zināt visus šos aspektus un saprast savu izdevīgumu. It īpaši svarīgi tas ir pakalpojumu jomā.

- Pareiza produkta (preces) dzīves cikla un tā „sedlu” noteikšana

Produkta (preces) dzīves ciklam ir ciklisks raksturs un tā zināšana ļauj būvēt daudz reālākus stratēģiskus plānus.

- Tirgus segmentācijas apzināšana

Ja tirgus segmentācija ir augsta, tas nozīmē, ka no produktu pārdevēja viedokļa situācija ir pievilcīga, jo katrs tirgus segments ar tā dažādajām vajadzībām ļauj manipulēt ar cenu politiku un radīt viena un tā paša produkta vairākus paveidus. Tas ir izdevīgi gan lielajiem uzņēmējiem (kas var darboties vienlaicīgi vairākos segmentos), gan mazajiem uzņēmējiem (kas var vieglāk atrast savu specifisko nišu).

- Difussion of Innovation – inovāciju difūzija

Tas ir rādītājs, kas savā veidā raksturo arī to, cik sabiedrība ir gatava pieņemt produktu, kurš līdz tam nav ticis piedāvāts. Te ir svarīgas inovatīvā produkta galvenās priekšrocības (relative advantage), atbilstība vietējās situācijas kopīgajai vērtību skalai (compatibility), sarežģītība vai vienkāršums (complexity), aprobācijas iespējas (trialability), vai aprobāciju ir iespējams sadalīt periodos (divisibility) un izplatības iespējas (communicability).

Domājot par produkta virzību tirgū, ieteicams ņemt vērā Evereta Rodžersa modeli, kurš procentuāli rāda, cik cilvēku un kādā laikā ir gatavi pieņemt dažādas inovācijas.

Inovāciju difūzijas virzītājspēks ir cilvēku savstarpējie kontakti – cik vienam cilvēkam ir patīcis produkts un cik lielā mērā viņš to iesaka citiem. Jo vairāk cilvēku zina par produktu, jo ģeometriskā progresijā lielākam daudzumam par to tiek pastāstīts, savukārt, neinformēto cilvēku (nezinātāju) skaits paliek aizvien mazāks un mazāks.

- Produktu lietotāju kritiskā masa

Lai vispār kāds produkts uzsāktu savu dzīvi, pašā sākumā sasniegt nepieciešamo tā lietotāju kritisko masu. Kad šis noteikums tiek izpildīts, produkta izplatība kļūst neatgriezeniski, jo nostrādā 2 galvenie faktori – institucionālais spiediens (inovācija kļūst par dzīves normu un cilvēkiem tā ir nepieciešama kā sociālās adaptācijas rādītājs) un konkurences spiediens (inovācijas nepieņemšana noved pie konkurētspējas samazināšanās).

Šodien pievienotā vērtība jebkurai precei un/vai pakalpojumam ievērojami palielinās, ja, pirmkārt, efektīgi tiek izmantotas visas iespējas, ko piedāvā **interneta sociālās vietnes**, kas nav tikai interneta vide izklaidēm un savstarpējai saziņai, bet arī veids, kā veicināt savu atpazīstamu internetā,

līdz ar to palielinot biznesa panākumus, kam neizbēgami sekos iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanās. Bez populārākajiem Facebook, Twitter un LinkedIn, internetā ir tūkstošiem mazāku sociālo vietņu. Daudzās no tām reģistrējas cilvēki ar konkrētām interesēm, hobijiem un vajadzībām.

Ņemot vērā augstāk minēto, mēs varam secināt, ka **produktu** (preču un/vai pakalpojumu) **pievienoto vērtību ievērojami palielina** sekojošas aktivitātes interneta vidē (gan arī ārpus tās) -

- tiek izveidots zīmols;
- tiek izvērtēta un nodrošināta optimāla informācijas sasniedzamība un rādīšanas biežums;
- tiek veikta zīmola vai citas informācijas nostiprināšana kādos noteiktos tirgos;
- tiek izmantotas atkārtot mārketinga iespējas;
- tiek izmantotas ar interesēm saistītas reklamēšanas iespējas;
- tiek izmantotas interneta kā sociālās vietnes savstarpējās komunikācijas iespējas, it īpaši ar autoritātēm un ieinteresētu auditoriju konkrētā jomā;
- tiek izmantotas tagu piedāvātās iespējas.

Pieņemot, ka Partnerības teritorijas labākajās interesēs ilgtermiņā tiktu respektēti un efektīgi izmantoti augstāk minētie ikvienas atpazīstamības nodrošināšanas galvenie kritēriji, laika posmā no 3 līdz 5 gadiem **Partnerības teritorijas iedzīvotāji varētu cerēt uz dzīves kvalitātes uzlabošanos**, kas atbildīs visas Partnerības teritorijas iedzīvotāju interesēm un, galvenokārt, izpaudīsies sekojoši -

- jaunu darba vietu radīšana, kas mazinās sociālo spriedzi, uzlabos demogrāfisko situāciju un paaugstinās iedzīvotāju kā sabiedrības sociālās vienības dzīves kvalitāti;
- jaunu produktu - preču un/vai pakalpojumu veidošanās, kas sekmēs esošo resursu efektīgu izmantošanu un jaunu noieta tirgu meklēšanu ne tikai Partnerības teritorijā, bet arī ārpus tās;
- augsti kvalificētu darba vietu radīšana, kas sekmēs izglītotu cilvēku ieinteresētību un viņu personīgo resursu (intelektuālo, morālo, utt.) ieguldījumu Partnerības teritorijas attīstībā;
- kvalificēta darba spēka aizplūšanas kavēšana; kas Partnerības teritorijā radīs labvēlību sociālo vidi;
- inovāciju (tajā skaitā, jaunas tehnoloģijas) ieviešana Partnerības teritorijā, kas uzlabos Partnerības teritorijas funkciju nodrošināšanai;

- ekonomiskās situācijas uzlabošanās kopumā un katrā Partnerības teritorijas ģimenē atsevišķi;
- pašvaldību sociālā budžeta atslogojums, kas dos iespēju novirzīt naudu citām svarīgām vajadzībām;
- jaunu industriju attīstība (piemēram, tūrisms, ekoloģiski tīru produktu ražošana un tml.), kas sekmēs nepārtrauktu Partnerības teritorijas atpazīstamību un interesi par Partnerības teritoriju;
- vides sakopšana un uzturēšanas labā stāvoklī; kas vairo interesi par Partnerības teritoriju ar vēlmi tajā dzīvot un strādāt;
- iedzīvotāju ieinteresētības un aktivitātes palielināšanās, kas rezultātā radīs sociāli atbildīgu attieksmi pret savas dzīves vietu;
- sadarbības partneru (t.sk. arī ārvalstu) piesaistīšana Partnerības teritorijas attīstībā, kas nodrošinās jaunu ideju pieplūdumu un to realizācijas iespēju paplašināšanu;
- finanšu līdzekļu (investīcijas un kredīti) un citu resursu piesaistīšana, kas vairotu Partnerības teritorijas attīstību un uzturēšanu kārtībā;
- sekmēs pilsoniski atbildīgas sabiedrības veidošanos Partnerības teritorijā, kas ar savu piemēru pozitīvi iespaidos arī kopējo situāciju valstī.

Divos iepriekšējos pētījumos „Biedrības „Pierīgas partnerība” stratēģijas īstenošanas iespējas partnerības teritorijā” un „Biedrības „Pierīgas partnerība” stratēģijas ietekme uz partnerības teritorijas attīstību” **ir pierādīts un pamatots, ka Partnerības teritorijā -**

- tās atpazīstamība pozitīvi ietekmē cilvēku dzīves kvalitāti;
- dzīves kvalitātes paaugstināšanās atbilst tās iedzīvotāju labākajām interesēm;
- jo augstāka jebkura produkta (preces un/vai pakalpojuma) pievienotā vērtība, jo tā ātrāk un efektīgāk stimulē cilvēku dzīves kvalitātes augšupeju.

Ņemot vērā iepriekšējo biedrības „Pierīgas partnerība” pieredzi, ir secināts, ka visefektīvāk pievienotā vērtība ir gūta turpmāk minētajos biedrības „Pierīgas partnerība” stratēģijas aspektos (pētījums „Biedrības „Pierīgas partnerība” stratēģijas ietekme uz partnerības teritorijas attīstību”, 71. lpp.; <http://www.netuniversity.lv/?wp=92&lg=2&sign=1>) –

- sociālās integrācijas veicināšana;

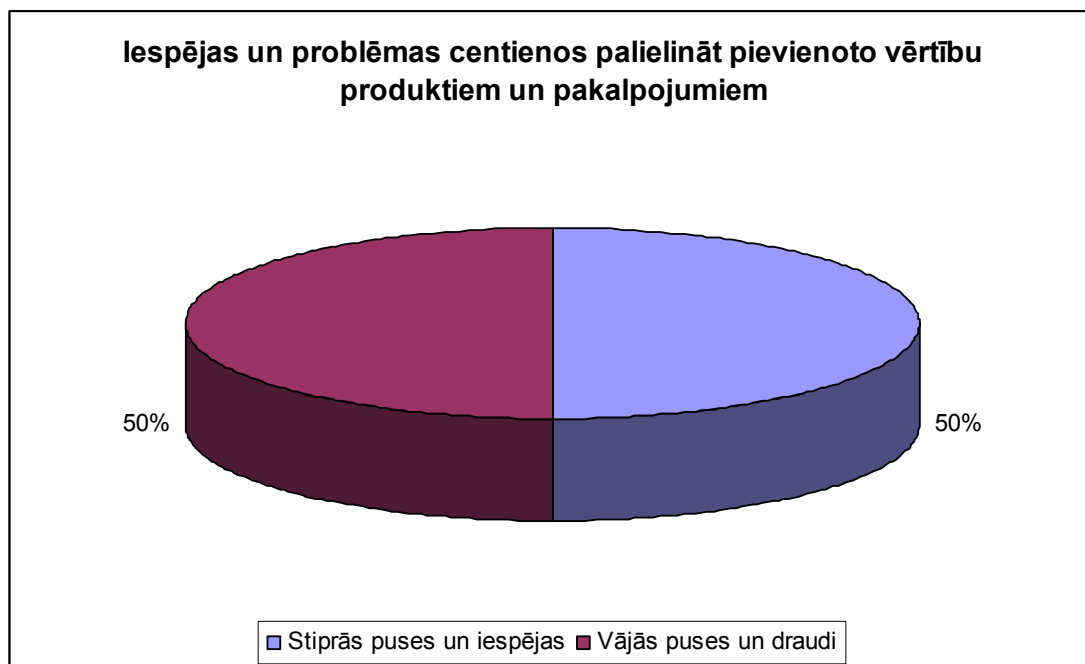
- kultūras pasākumu, aktīvās atpūtas, sporta un brīvā laika pavadīšanas stimulēšana;
- iedzīvotāju, pašvaldību un nevalstisko organizāciju iesaistīšana Partnerības teritorijas dzīves kvalitātes uzlabošanā;
- jaunus instrumentu un metožu apgūšana projektu vadīšanā;
- jaunradi veicinošas aktivitātes;
- pašvaldību līdzdalība;
- gūtais pozitīvais efekts ir devis labumu ne tikai Partnerības teritorijai, bet arī sabiedrībai ārpus tās;
- informācijas izplatīšana par Partnerības teritoriju.

Biedrības „Pierīgas partnerība” Partnerības teritorijā jau iepriekš realizētās stratēģijas gaitā gūtā pievienotā vērtība precēm un pakalpojumiem ir izvērtēta un izanalizēta pēc SVID metodes (pētījums „Biedrības „Pierīgas partnerība” stratēģijas ietekme uz partnerības teritorijas attīstību”, 72. – 75. lpp.), secinot, ka uz 2011. gadu, izsakot šo analīzi grafiski, no visām pozīcijām stiprās puses un iespējas ir 53%, bet vājās puses un draudi 47%, kas ir **vērtējams kā neliels stipro pušu un iespēju pārsvars** un, tātad, **nākotnē biedrībai „Pierīgas partnerība” paver plašu darba lauku un lielas iespējas.**

Iespējas un problēmas, ar kādām biedrība „Pierīgas partnerība” nākotnē varētu saskarties centienos palielināt pievienoto vērtību produktiem (precēm un/vai pakalpojumiem), kas palielina Partnerības teritorijas atpazīstamību un, tātad, pozitīvi ietekmē cilvēku dzīves kvalitāti, ir iespējams **analizēt pēc SVID metodes** -

Pozīcijas	Stiprās puses un iespējas	Vājās puses un draudi
Teorētiskie aspekti	<ul style="list-style-type: none"> • Iedzīvotāju vēlme dzīvot labāk • Labvēlīga vide zināšanu izplatīšanai par to, kā atrast, realizēt un pārdot pievienoto vērtību • Pašvaldību vēlme iesaistīties Partnerības teritorijas dzīves 	<ul style="list-style-type: none"> • Totāls iedzīvotāju un nevalstisko organizāciju zināšanu trūkums par pievienotās vērtības jēdzienu, tās ietekmi uz dzīves kvalitāti un palielināšanas iespējām • Trūkst iespēju iegūt zināšanas par pievienotās vērtības

	<p>kvalitātes uzlabošanā</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izdevīgs Partnerības teritorijas ģeogrāfiskais stāvoklis (g.k. Rīgas tuvums) un salīdzinoši laba infrastruktūra • Iespēja piesaistīt finansiāli stabilus un pieredzējušus partnerus • Lielo uzņēmumu esamība Partnerības teritorijā • Labas iespējas inovatīvu ideju (t.sk. „vieglo inovāciju”) radīšanai un realizēšanai 	<p>teorētisko jēdzienu un tā praktisko izmantošanu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pozitīvu piemēru trūkums • Salīdzinoši liels riska grupas (trūcīgie, bezdarbnieki un tml.) iedzīvotāju skaits • Intelektuāli augstvērtīgu un iniciatīvas bagātu cilvēku aizplūšana no Partnerības teritorijas • Zema iedzīvotāju un nevalstisko organizāciju sociālā aktivitāte
Praktiskie aspekti	<ul style="list-style-type: none"> • Biedrības „Pierīgas partnerība” iepriekš realizēto projektu pozitīvā pieredze • Ir noteikti biedrības „Pierīgas partnerība” jau realizētās stratēģijas aspekti un virzieni, kuros pievienotā vērtība jau ir gūta un tā ir bijusi visefektīvākā 	<ul style="list-style-type: none"> • Iedzīvotājus un nevalstiskās organizācijas ir grūti motivēt uz darbu, it īpaši, uz kaut ko jaunu • Praktisko iemaņu trūkums pievienotās vērtības atrašanās, realizēšanā un pārdošanā • Finansējuma trūkums privātās iniciatīvas vai nevalstisko organizāciju atbalstīšanai

Runājot par **Partnerības teritorijas atpazīstamības ietekmi uz cilvēku dzīves kvalitāti un tās pievienotās vērtības analīzi var secināt** sekojošo -

- nākotnē Partnerības teritorijas atpazīstamība varētu tikt izveidota par atsevišķu un veiksmīgu tirgus produktu (Latvijā un ārpus tās) ar savu pievienoto vērtību;
- Partnerības teritorijas pozitīvas atpazīstamības palielināšanās ģeometriskā progresijā pozitīvi ietekmēs iedzīvotāju dzīves līmeni, kas, savukārt, efektīgi stimulēs Partnerības teritorijas attīstību – radīsies „sniega bumbas” fenomens, kad viens pozitīvs aspekts piesaista un palielina citu pozitīvu aspektu, galu galā novedot pie vislabākā iespējamā rezultāta;
- Partnerības teritorijā esošās pievienotās vērtības atrašana, radīšana un pārdošana nākotnē varētu būt viens no neierastākajiem un tāpēc grūtākajiem uzdevumiem Partnerības teritorijas atpazīstamības nodrošināšanā.

3. IESPĒJAMO PASĀKUMU KOMPLEKSS PARTNERĪBAS TERITORIJAS ATPAZĪSTAMĪBAS NODROŠINĀŠANAI – ĪSTENOTĀS AKTIVITĀTES UN PASĀKUMI NĀKOTNĒ

Pateicoties biedrības „Pierīgas partnerība” stratēģijas realizēšanas aktivitātēm un iniciatīvai, Partnerības teritorijā līdz šim jau ir veikti vairāki pasākumi, kas ir vērsti uz tās atpazīstamības nodrošināšanu.

Pamatojoties uz iepriekš veiktā pētījuma „Biedrības „Pierīgas partnerība” stratēģijas ietekme uz Partnerības teritorijas attīstību” datiem (9. – 49. lpp.; 75. – 88. lpp.; <http://www.netuniversity.lv/?wp=92&lg=2&sign=1>) galvenie pasākumi ir bijuši sekojoši –

- vietējās attīstības stratēģijas rīcības plāns Lauku attīstības programmas 2007. – 2013. gadam pasākuma “Vietējās attīstības stratēģijas” ietvaros 2009. –2013. gadam (1. rīcība – atbalsts sabiedrisko aktivitāšu dažādošanai vietējiem iedzīvotājiem un 2. rīcība - atbalsts pakalpojumu pieejamībai, kvalitātei un sasniedzamībai vietējiem iedzīvotājiem);
- Vietējās attīstības stratēģijas rīcības plāns Rīcības programmas Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalsta ieviešanai Latvijā 2007. – 2013. gadam pasākuma “Teritorijas attīstības stratēģiju īstenošana” ietvaros 2009. – 2013. gadam (1. rīcība - ciematu, kuros veic zivsaimniecības darbības, atjaunošana un attīstība un 2. rīcība - atbalsts tūrisma un zivsaimniecības attīstībai);

Šajā kontekstā (pētījums „Biedrības „Pierīgas partnerība” stratēģijas ietekme uz Partnerības teritorijas attīstību”, 9. – 49. lpp.) biedrība „Pierīgas partnerība” uz šodienu savas stratēģijas realizācijai ir izsludinājusi kopā 3 projektu konkursus –

- 2010. gadā tika izsludināti 2 atklātu konkursu projektu iesniegumu pieņemšanas 1. kārtu, kas bija tendēta uz 1) rīcības programmas Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalsta ieviešanai 2007. - 2013. gadam pasākuma "Teritorijas attīstības stratēģiju īstenošana" ietvaros apstiprinātās vietējās attīstības stratēģijas ieviešanu un 2) lauku attīstības programmas 2007. - 2013. gadam pasākuma "Vietējās attīstības stratēģijas" ietvaros apstiprinātās vietējās attīstības stratēģijas ieviešanu.
- 2011. gadā tika izsludināta 1 atklāta konkursa projekta iesniegumu pieņemšanas 2. kārtu, kas bija tendēta uz lauku attīstības programmas 2007. - 2013. gadam pasākuma "Vietējās attīstības stratēģijas" ietvaros apstiprinātās vietējās attīstības stratēģijas ieviešanu.

Saistībā ar Partnerības teritorijā jau īstenotajiem pasākumiem pētījuma „Biedrības „Pierīgas partnerība” stratēģijas ietekme uz Partnerības teritorijas attīstību” (38. – 64. lpp.) ir noskaidroti sekojoši aspekti -

- Partnerības teritorijā realizējamo projektu skaits un tematika;
- projektus iesniegušo nevalstisko organizāciju raksturojums;
- iesniegto projektu raksturojums;
- īstenoto aktivitāšu atbilstība Partnerības teritorijas vajadzībām.

Pēc SVID metodes analizējot Partnerības teritorijā jau īstenotos pasākumus (pētījums „Biedrības „Pierīgas partnerība” stratēģijas ietekme uz Partnerības teritorijas attīstību” (46. 47. lpp.), galvenie secinājumi, runājot par **nākotnes vajadzībām un ieteicamajām novitātēm Partnerības teritorijā**, ir bijuši tādi, ka –

- vairumā tiek realizēti īslaicīgi projekti ar nelielu pievienoto vērtību;
- nav daudzpakāpju projektu;
- Partnerības teritorijas nevalstisko organizāciju iekšējā kapacitāte ir salīdzinoši neliela, taču sadarbības partneri un citi resursi (finansiālie, materiālie, sociālie un tml.) netiek piesaistīti;
- nav ar inovācijām un e-lietām saistītu projektu;
- nav projektu, kas būtu saistīti ar sociālās spriedzes mazināšanu, mūžizglītību un sabiedrības integrācijas veicināšanu;
- zema pašvaldību, uzņēmēju, nevalstisko organizāciju un iedzīvotāju aktivitāte.

Ņemot vērā 2 iepriekšējo pētījumu („Biedrības „Pierīgas partnerība” stratēģijas īstenošanas iespējas partnerības teritorijā” un „Biedrības „Pierīgas partnerība” stratēģijas ietekme uz partnerības teritorijas attīstību”) rezultātus, kā **iespējamo nākotnes pasākumu komplekss Partnerības teritorijas atpazīstamības nodrošināšanai** tiek ieteikts sekojošais -

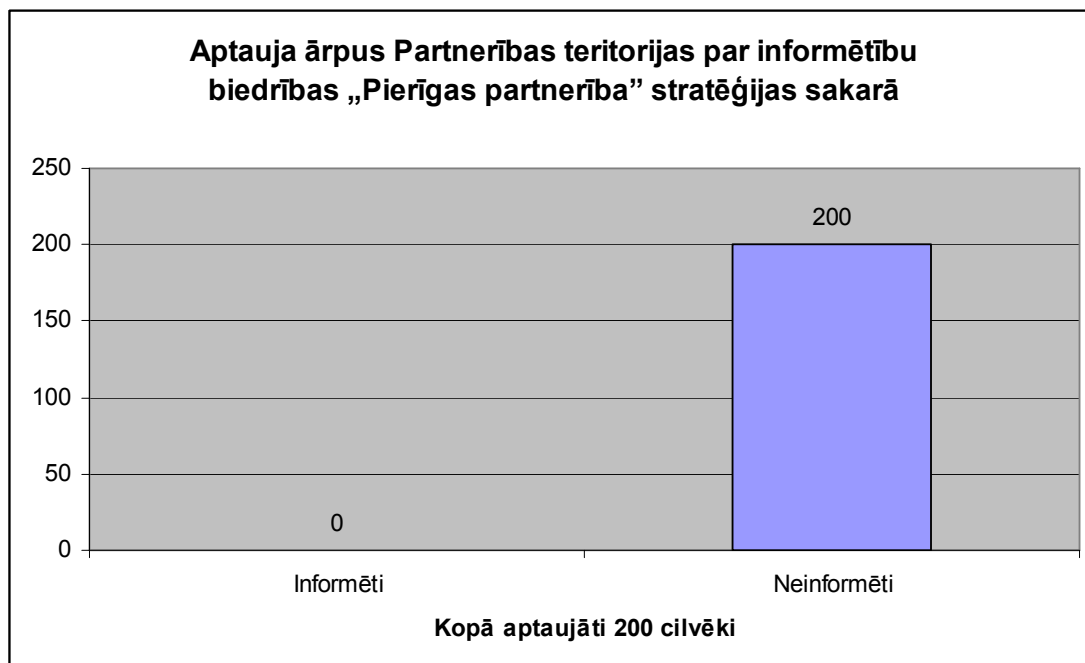
1. Partnerības teritorijas kā vienota zīmola izveide.

Partnerības teritorijas atpazīstamības nodrošināšanas **4 galvenās un, vienlaicīgi arī vislielākās, problēmas** ir tās, ka -

- ne paši Partnerības teritorijas iedzīvotāji, ne sabiedrībā ārpus tās Partnerības teritoriju neuztver kā vienotu veselu veidojumu ar kopīgām interesēm un iespējām;
- sabiedrība pašā Partnerības teritorijā, ne ārpus tās nav informēta un nesaprot, kas ir tas kopīgais, kas vieno visus trīs Partnerības teritorijas subjektus – Babītes, Mārupes un Olaines novadus;

- paši Partnerības teritorijas iedzīvotāji, uzņēmēji un nevalstiskās organizācijas nav pietiekami informēti par biedrības „Pierīgas partnerība” mērķiem, iespējām un aktivitātēm, līdz ar to nepietiekami saista dzīves kvalitātes uzlabošanās iespējas ar biedrības „Pierīgas partnerība” darbību;
- sabiedrība ārpus Partnerības teritorijas nav informēta par biedrības „Pierīgas partnerība” mērķiem, iespējām un aktivitātēm, līdz ar to nepietiekami saista dzīves kvalitātes uzlabošanās iespējas ar biedrības darbību.

Pētījuma gaitā tā autori **veica mutisku aptauju** – no 200 respondentiem, kuriem ikdienā nav nekāda sakara ar Partnerības teritoriju, visi 200 cilvēki atbildēja, ka viņi nekad nav dzirdējuši par biedrību „Pierīgas partnerība”, nav informēti par tās darbības mērķiem un stratēģiju.

Izveidojot vienotu Partnerības teritorijas zīmolu sekmīgi **varētu tikt realizēts galvenais solis ceļā uz Partnerības teritorijas plašu atpazīstamību**, jo zīmols var tikt uzskatīts par **produktu – kopīgas, visaptverošas informācijas nesēju**.

2. Partnerības teritorijas kā vienota zīmola popularizēšana.

Aktīvai Partnerības teritorijas popularizēšanai sākuma periodā (laika posmā no 3 līdz 5 gadiem) ir vislielākā nozīme, jo tieši tas, cik regulāra un veiksmīga sākuma periodā būs šī popularizēšana, nākotnē varēs **kalpot par garantu efektīgas Partnerības teritorijas atpazīšanas nodrošināšanai**.

Visieteicamāk ir popularizēt Partnerības teritoriju caur sekojošiem aspektiem –

- kultūras un masu pasākumi;
- sports un aktīvā atpūta (it īpaši, pie ūdeņiem);
- vides un dabas bagātības;
- ekoloģiskā lauksaimniecība un ražošana;
- kultūrvēsturiskais mantojums (tajā skaitā, amatniecība, tradīcijas, rituāli un tml.);
- pozitīvo piemēru (jeb t.s. „veiksmes stāstu”) īpaša izcelšana.

Partnerības teritorijas popularizēšanas efektivitātes nodrošināšanai ieteicams –

- izstrādāt vismaz 3 gadu plānu, paredzot iespēju to koriģēt un papildināt;
- izstrādāt plāna efektivitātes vērtēšanas kritērijus;
- piesaistīt PR profesionāļus plāna realizācijai;
- plāna realizācijai izmantot radio, televīziju interneta vidi, āra reklāmu un masu pasākumus;
- piesaistīt papildus finanšu līdzekļus un citus resursus (materiālo, intelektuālos un tml.);
- nodrošināt informācijas apriti modernos plašsaziņas līdzekļos.

3. Izglītojoši pasākumi, kas saistās ar jēdzienu „produkts” (prece un/vai pakalpojums), „pievienotā vērtība” (tās atrašana, realizēšana un pārdošana) un „tirgus segments” projicēšanu uz dzīves kvalitātes uzlabošanas iespējām katram cilvēkam atsevišķi un visai Partnerības teritorijā kopumā.

Diemžēl, iedzīvotāji nav vai nu nemaz vai arī nav pietiekami informēti par šo 3 teorētisko jēdzienu efektīgas realizācijas iespējām savā labā. Turklāt kopumā cilvēki ir inerti, ir daudz sociālā riska grupu, bet aktīvākie Partnerības teritorijas iedzīvotāji ir aizbraukuši. Tas ir novedis pie situācijas, kad viņi vienkārši nesaista savu personīgo aktivitāti ar savas dzīves kvalitātes uzlabošanu, bet Partnerības teritorijas pozitīvas attīstības kopainu caur savu personīgo ieguldījumu pat nevēlas apjaust.

Tāpēc izglītojošie pasākumi ir viens no stūrakmeņiem kā šo problēmu atrisināt un šajā sakarā ir ieteicams **tiekties uz sekojošo** –

- nodrošināt Partnerības teritorijas iedzīvotāju visu sociālo slāņu maksimālu piekļuvi internetam;

- veidot inovatīvas izglītojošas (populāri zinātniskas) digitālās mācību programmas (izmantojot arī video sižetus, audio sižetus, īsas filmas un tml.);
- ar interneta palīdzību (piešķirot login un password Partnerības teritorijas iedzīvotājiem) nodrošināt to ekspluatāciju;
- nodrošināt iedzīvotājiem iespēju savu zināšanu apliecināšanai saņemt sertifikātus;
- nodrošināt iedzīvotājiem neformālās izglītības iespējas bakalaura, maģistra un doktora grāda saņemšanai;
- nodrošināt iespējas ar radio, televīzijas, interneta, masu pasākumu un āra reklāmas starpniecību stāstīt cilvēkiem par aktuāliem jautājumiem un pozitīviem piemēriem (jeb t.s. „veiksmes stāstiem”);
- nodrošināt iespēju veiksmīgākos un aktīvākos tirgus dalībniekus stimulēt īpašā veidā (piemēram, balvas, privilēģijas, goda nosaukumi un tml.).

4. Jaunu resursu (finansiālie, materiālie, sociālie un tml.) piesaistīšanas iespēju meklēšana.

Lielākā Partnerības teritorijas problēma ir tā, ka no tirgus ekonomikas viedokļa resursu piesaistīšanai ir vajadzīgs pamats. Respektīvi, neviens negrib ieguldīt savas finanses (darbu, laiku, īpašumu un tml.) tur, kur jau nav kaut kādi panākumi un/vai kur nav sagaidām ātra atdeve – t.i., nezināmu panākumu neviens negrib riskēt pirmais.

Šobrīd biedrība „Pierīgas partnerība” veiksmīgi ir startējusi vairākos šajā sadaļā augstāk minētajos projektos, taču finansējuma investīciju veidā Partnerības teritorijas vajadzībām viennozīmīgi nepietiek, bet pieredzes un pozitīvu piemēru citu iespējamo resursu piesaistīšanu (intelektuālie, sociālie, materiālie resursi un tml., kā arī finanses aizdevumu veidā) joprojām nav.

Lai spertu pirmos soļus uz panākumiem jaunu resursu piesaistīšanā, ieteicams sekojošais –

- apzināt nevalstiskās organizācijas, kurām ir veiksmīgas sadarbības partneri ārpus Partnerības teritorijas un motivēt izmantot šīs iespējas kopīgiem projektiem;
- motivēt visas 3 Partnerības teritorijas pašvaldības un citas juridiskās personas (nevalstiskās organizācijas un uzņēmumi) veidot kopīgus projektus un/vai rast līdzekļus Partnerības teritorijas atpazīstamības nodrošināšanai;
- motivēt ārpus Partnerības teritorijas esošās fiziskās un juridiskās personas sadarboties kopīgos projektos;

- apzināt citus Partnerības teritorijas resursus (intelektuālos, sociālos, materiālos un tml.), kas varētu tikt izmantoti Partnerības teritorijas atpazīstamības veicināšanai;
- apzināt Partnerības teritorijas fiziskās personas, kuras Partnerības teritorijas atpazīstamībai būtu popularizējamas kā novadnieki - veiksmīgi uzņēmēji, slavenības, mākslinieki, dzejnieki un tml.;
- popularizēt pozitīvus piemērus ārpus Partnerības teritorijas, kurus varētu veiksmīgi adaptēt Partnerības teritorijas apstākļiem un vajadzībām.

Partnerības teritorijas atpazīstamības nodrošināšanas pasākumu kompleksu ir iespējams analizēt pēc **SVID metodes**, tieši šajā vērtējumā uzsverot tikai pašus galvenos aspektus.

Pozīcijas	Stiprās puses un iespējas	Vājās puses un draudi
Teorētiskie aspekti	<ul style="list-style-type: none"> • Vēlme nodrošināt Partnerības teritorijas atpazīstamību • Skaidri definēts partnerības teritorijas atpazīstamības labums – dzīves kvalitātes uzlabošanās 	<ul style="list-style-type: none"> • Iniciatīvas trūkums • Teorētisko zināšanu trūkums
Praktiskie aspekti	<ul style="list-style-type: none"> • Izdevīga Partnerības teritorijas atrašanās vieta • Salīdzinoši laba infrastruktūra • Iespēja organizēt un attīstīt pasākumus un tradīcijas, kas efektīgi veicina atpazīstamību • Pašvaldības ar bezdeficītu 	<ul style="list-style-type: none"> • Praktisku pozitīvu piemēru trūkums • Pieredzes trūkums • Finanšu trūkums • Sadarbības partneru trūkums

	budžetu	
--	---------	--

4. FINANŠU RESURSU APGŪŠANAS EFEKTIVITĀTE BIEDRĪBAS „PIERĪGAS PARTNERĪBA” STRATĒGIJAS ĪSTENOŠANAS IETVAROS

Pamatojoties uz iepriekš veiktā pētījuma „Biedrības „Pierīgas partnerība” stratēģijas ietekme uz Partnerības teritorijas attīstību” datiem (38. – 48. lpp., interneta vidē - <http://www.netuniversity.lv/?wp=92&lg=2&sign=1>) un www.pierigaspartneriba.lv atrodamās informācijas ir iespējams analizēt, cik efektīgi biedrības „Pierīgas partnerība” stratēģijas īstenošanas ietvaros ir apgūti finanšu resursi.

Uz 2011. gada 1. jūliju biedrības „Pierīgas partnerībā” uzraudzībā Partnerības teritorijā ir realizēti, atrodas realizācijas procesā vai ir iesniegti Lauku atbalsta dienestā **35 projekti, par iespējamo kopējā publiskā finansējuma summu 278336,91 lati** (kopējais finansējums – 368500,48 lati).

No tiem –

- 16 projekti ir uzsākti 2010. gadā - 8 projekti jau realizēti un 8 projekti atrodas realizācijas procesā;
- 19 projekti ir pieteikti 2011. gadā un pašreiz tie vēl atrodas apstiprināšanai Lauku atbalsta dienestā.

Biedrības „Pierīgas partnerība” atklātā konkursa 2010. gada projektu iesniegumu **1. kārtas** - Lauku attīstības programmas 2007. – 2013. gada pasākuma „Lauku ekonomikas dažādošana un dzīves kvalitātes veicināšana vietējo attīstības stratēģiju īstenošanas teritorijā” **1. aktivitātē** – iekārtu, tehnikas aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana un infrastruktūras izveide sabiedrisko aktivitāšu (tajā skaitā apmācību un interešu klubu, kultūras, vides aizsardzības, sporta un citu brīvā laika pavadīšanas aktivitāšu) dažādošana, **1. rīcībā** - Atbalsts sabiedrisko aktivitāšu dažādošanai vietējiem iedzīvotājiem, **8 realizējamus projektos kā publiskais finansējums ir paredzēti 70127,90 lati** (no 83730,31 latu liela kopējā finansējuma).

Biedrības "Pierīgas partnerība" 2011. gada atklāta konkursa projektu iesniegumu **1. kārtas** - Lauku attīstības programmas 2007. -2013. gadam pasākuma "Lauku ekonomikas dažādošana un dzīves kvalitātes veicināšana vietējo attīstības stratēģiju īstenošanas teritorijā" vērtēšanas kopsavilkums **2. aktivitātē** -iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana un infrastruktūras izveide pakalpojumu pieejamībai, kvalitātei un sasniedzamībai vietējiem iedzīvotājiem. **2. rīcībā** - „Atbalsts pakalpojumu pieejamībai, kvalitātei un sasniedzamībai vietējiem iedzīvotājiem”, **8 realizējamus projektos kā publiskais finansējums ir paredzēti 46307,01 lati** (no 68992,15 latu liela kopējā finansējuma).

1. kārtā ir pieteikta sekojoša finansējuma atbalsta intensitāte -

- 50% atbalsta – 6% no kopējā pieteikumu skaita
- 75% atbalsta – 38% no kopējā pieteikumu skaita
- 90% atbalsts – 56% no kopējā pieteikumu skaita

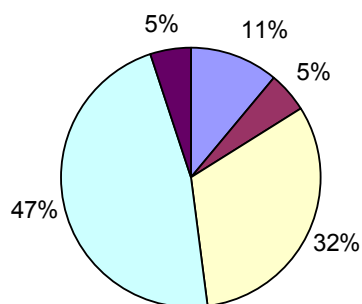
Biedrības "Pierīgas partnerība" 2011. gada atklāta konkursa projektu iesniegumu **2. kārtas** - Lauku attīstības programmas 2007. - 2013. gadam pasākuma "Lauku ekonomikas dažādošana un dzīves kvalitātes veicināšana vietējo attīstības stratēģiju īstenošanas teritorijā" vērtēšanas kopsavilkums **1. aktivitātē** - iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana un infrastruktūras izveide sabiedrisko aktivitāšu (tajā skaitā apmācību un interešu klubu, kultūras, vides aizsardzības, sporta, un cita brīvā laika pavadīšanas aktivitāšu) dažādošanai", **1. rīcībā** - „Atbalsts sabiedrisko aktivitāšu dažādošanai vietējiem iedzīvotājiem”, **11 realizējamus projektos** (uz 01.07.2011. atrodas izskatīšanā Lauku atbalsta dienestā) **kā publiskais finansējums ir paredzēti 85385,37 lati** (no 114266,5 latu liela kopējā finansējuma).

Biedrības "Pierīgas partnerība" atklāta konkursa 2011. gada projektu iesniegumu **2. kārtas** - Lauku attīstības programmas 2007. - 2013. gadam pasākuma "Lauku ekonomikas dažādošana un dzīves kvalitātes veicināšana vietējo attīstības stratēģiju īstenošanas teritorijā" vērtēšanas kopsavilkums **2. aktivitātē** - iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana un infrastruktūras izveide pakalpojumu pieejamībai, kvalitātei un sasniedzamībai vietējiem iedzīvotājiem, **2. rīcībā** - „Atbalsts pakalpojumu pieejamībai, kvalitātei un sasniedzamībai vietējiem iedzīvotājiem” no 13 pretendentiem, **8 apstiprinātos projektos** (uz 01.07.2011. atrodas izskatīšanā Lauku atbalsta dienestā) – **kā publiskais finansējums ir paredzēti 76516,63 lati** (no 101511,52 latu liela kopējā finansējuma).

2. kārtā ir pieteikta sekojoša finansējuma atbalsta intensitāte -

- 50% atbalsta – 11% no kopējā pieteikumu skaita
- 60% atbalsta - 5% no kopējā pieteikumu skaita
- 75% atbalsta – 32% no kopējā pieteikumu skaita
- 90% atbalsts – 47% no kopējā pieteikumu skaita
- 100% atbalsta – 5 % no kopējā pieteikumu skaita

2. kārtas finansējuma atbalsta intensitāte (no kopējā pieteikumu skaita)

■ 50% finansējuma atbalsta
 ■ 60% finansējuma atbalsta
 ■ 75% finansējuma atbalsta
■ 90% finansējuma atbalsts
 ■ 100% finansējuma atbalsta

Lai gan biedrība „Pierīgas partnerība” savu darbību ir uzsākusi samērā nesen un pilnībā realizēto projektu skaits nav liels, taču jau realizēto finanšu resursu apgūšanas efektivitāti biedrības stratēģijas īstenošanas ietvaros var analizēt pēc **SVID metodes**.

Pozīcijas	Stiprās puses un iespējas	Vājās puses un draudi
Teorētiskie aspekti	<ul style="list-style-type: none"> Apgūstamo resursu kapacitāte ir pietiekami liela Iespēja projektu konkursā piedalīties praktiski katram interesentam 	<ul style="list-style-type: none"> Iniciatīvas trūkums Pieredzes trūkums Pozitīvu piemēru trūkums
Praktiskie aspekti	<ul style="list-style-type: none"> Savlaicīgi un efektīgi izziņota informācija par piedalīšanos konkursos Efektīgi un godīgi pretendentu vērtēšanas kritēriji 	<ul style="list-style-type: none"> Inovatīvu ideju trūkums Neticība iespējai uzvarēt projektu konkursā Negatīva pieredze iepriekšējos pretendentu konkursos Pretendentu interešu

		pretruna ar Partnerības teritorijas vajadzībām <ul style="list-style-type: none"> • Nepietiekama pretendentu kapacitāte gan iespēju, gan resursu ziņā • Zināšanu trūkums projektu sagatavošanai
--	--	---

Ņemot vērā augstāk minēto, pētījuma gaitā tiek secināts, ka **projektu konkursu pretendenti nav pietiekami pazīstami ar biedrības „Pierīgas partnerība” mērķiem un īstenojamo stratēģiju**. Līdz ar to izveidojas zināmas pretrunas un pretendentu iesniegti projekti ne vienmēr atbilst biedrības Pierīgas partnerība” mērķiem un stratēģijai.

Šo pretrunu novēršanai biedrībai „Pierīgas partnerība” nākotnē ieteicamas **5 galvenās aktivitātes** un tās ir sekojošas –

- rast iespēju plašāk informēt Partnerības teritorijas iedzīvotājus un sabiedrību ārpus tās par saviem mērķiem, stratēģiju un tās realizācijas gaitu;
- rast iespēju rīkot tikšanos ar uzņēmējiem, pašvaldībām, nevalstiskām organizācijām un iedzīvotājiem, pastāvīgi atgādinot par sevi un informējot par padarīto;
- rast iespēju publicēt informāciju par pozitīviem piemēriem un ieguvumiem, ko veiksmīgu projektu realizācija ir devusi gan pašam pretendentam, gan visai Partnerības teritorijai kopumā;
- rast iespēju regulāri sekot iespējām piedalīties arī citos projektu konkursos un informēt par šīm iespējām interesentus Partnerības teritorijā;
- rast iespēju kontaktēties ar potenciāliem sadarbības partneriem dažādu kopēju projektu realizācijā un piedāvāt šo informāciju Partnerības teritorijas pašvaldībām, uzņēmējiem, nevalstiskām organizācijām un vietējiem iedzīvotājiem.

5. TŪRISMA PAKALPOJUMU UN AKTĪVĀS ATPŪTAS IESPĒJAS UN TO NODROŠINĀŠANA PARTNERĪBAS TERITORIJĀ

Pamatojoties uz tiem datiem, kas ir iegūti 2 iepriekšējo pētījumu rezultātā (Biedrības „Pierīgas partnerība” stratēģijas īstenošanas iespējas partnerības teritorijā; <http://www.netuniversity.lv/?wp=91&lg=2&sign=1>) un Biedrības „Pierīgas partnerība” stratēģijas ietekme uz partnerības teritorijas attīstību; <http://www.netuniversity.lv/?wp=92&lg=2&sign=1>), varam apgalvot, ka **Partnerības teritorijā ir vislabākās iespējas dabas tūrisma kā industrijas un kvalitatīvas aktīvās atpūtas sekmīgai nodrošināšanai.**

Šis apgalvojums balstās uz sekojošiem faktiem un Partnerības teritorijas priekšrocībām –

- izdevīgs ģeogrāfiskais izvietojums;
- laba Partnerības teritorijas sasniedzamība;
- nodrošināts mobilo sakaru un interneta pārklājums;
- teritorijas plānojuma izstrādes procesā ir tikuši ņemti vērā esošie un perspektīvie starptautiskie projekti, nacionālie attīstības projekti un nozaru programmas Latvijā, projekti Rīgas reģionā, Rīgas rajonā un kaimiņu pašvaldībās;
- ir valsts nozīmes kultūrvēsturiskie pieminekļi;
- pozitīva kultūras vide;
- blīvs autoceļu tīkls, lidostas un dzelzceļa tuvums;
- perspektīva ekonomiskā attīstība;
- iespēja piesaistīt investīcijas, izstrādājot un realizējot projektus;
- plaša zaļā zona;
- iespēja saglabāt lauku vidi un ainavu;
- lielas un unikālas dabas vērtības Latvijas un Eiropas mērogā;
- mežu un purvu resursi;
- aizsargājamie augi, putni un dzīvnieki;
- Daugavas upes baseina teritorija un Lielupes baseina teritorija;
- īpaši aizsargājamajās zonās ir apmeklētājiem piemēroti apstākļi atpūtai, saglabātas dabas parku esošās dabas vērtības un

nodrošināta to aizsardzība, nodrošināta parku apsaimniekošana un uzraudzība;

- sauss un silts klimats;
- optimāls kopējais iedzīvotāju skaits;
- Partnerības teritorija ir vērtējama kā jaunu un darba spējīga vecuma cilvēku teritorija;
- lielas iedzīvotāju potences pašiem piedalīties savas dzīves kvalitātes uzlabošanā;
- pārsvarā latviska vide;
- aktīva pašvaldību un to vadītāju darbība;
- kvalitatīvs pašvaldības funkciju un pakalpojumu nodrošinājums;
- pastāvīgo pašvaldības komisiju un komiteju kvalitatīvs darbs;
- izglītības un kultūras prioritāte;
- nav etnisku, reliģisku, kultūras un/vai sociālu pretrunu;
- iespējas radīt jaunas darba vietas un attīstīt jau esošās darba vietas;
- ir uz starptautisku sadarbību un uz sadarbību ārpus Partnerības teritorijas orientētas nevalstiskas organizācijas;
- attīstīta amatniecība;
- labvēlīga sociālā vide;
- pietiekamam ambulatoro veselības aprūpes iestāžu skaits;
- Rīgas tuvums specializētas un neatliekamās palīdzības sniegšanai;
- kultūras aktivitāšu dažādība;
- labas jaunu kultūras un masu pasākumu organizēšanas iespējas;
- ir uzņēmīgi un kultūras jomā pieredzējuši cilvēki;
- plašas sporta un aktīvās atpūtas iespējas;
- labi attīstīta kvalitatīvām sporta nodarbībām un aktīvajai atpūtai nepieciešamā infrastruktūra;
- pieaug jauniešu interese par sportu;

- pašvaldības īpašs finansiāls atbalsts sportam un aktīvajai atpūtai;
- iespējams paplašināt ar sporta un aktīvās atpūtas jomā piedāvāto pakalpojumu skaitu;
- pašvaldību, nevalstisko organizāciju, uzņēmēju un iedzīvotāju vēlme darboties Partnerības teritorijai aktuālās sfērās – vides sakopšana, kultūra, izglītība, sports un aktīvā atpūta.

Jāsecina, ka **pašreiz Partnerības teritorijā** –

1. dabas tūrisms kā attīstīta industrija neeksistē

Tūrisms kā industrija vislabākā veidā ietekmētu Partnerības teritorijas attīstību un uzlabotu iedzīvotāju dzīves līmeni, jo nodrošinātu sekojošu pozitīvus efektus, kas izpaustos, galvenokārt, materiālā veidā –

- sekmētu Partnerības teritorijas atpazīstamību;
- nodrošinātu jaunu darba vietu rašanos;
- attīstītu mazo uzņēmējdarbību;
- sekmētu iedzīvotāju depresīvu noskaņu, pasivitātes un apātijas izzušanu;
- ļautu piesaistīt jaunus sadarbības partnerus (tajā skaitā arī starptautiskos) un realizēt jaunas idejas;
- sekmētu vides sakopšanu un pozitīvi ietekmētu dabas un kultūrvēsturisko resursu saglabāšanu;
- radītu pozitīvus piemērus.

Lai uzsāktu dabas tūrisma kā pārdomātas un tirgus likumiem atbilstošas industrijas attīstību nepieciešams veikt sekojošo –

- informēt sabiedrību par tūrisma kā uzņēmējdarbības iespējām Partnerības teritorijā;
- atrast tūrisma industrijas attīstībā ieinteresētus uzņēmējus;
- piesaistīt finanses un citus resursus (t.sk. intelektuālos, materiālos, sociālos un tml.);
- izveidot kopīgo industrijas attīstības plānu un noteikt prioritāros tūrisma virzienus;
- tūrisma industrijas attīstības un plānošanas interesēs, nodrošināt maksimāli efektīgu sadarbību ar Partnerības teritorijas pašvaldībām;

- izmantot vietējo iedzīvotāju potenciālu tūrisma industrijas attīstībā.

2. pastāv labas aktīvās atpūtas un sporta iespējas, kurām ir pietiekami liels potenciāls dažādoties, paplašināties un attīstīties

Partnerības teritorijas sporta un aktīvās atpūtas dzīve nav jāsāk no nulles, un neskatoties uz Rīgas tuvumu un galvaspilsētā piedāvātajām iespējām, šī dzīve jau noris pietiekami aktīvi. Svarīgākais ir tas, ka sports un aktīvā atpūta ir viens no nedaudzajiem aspektiem, kas vieno iedzīvotājus un rada kopības sajūtu.

Sporta un aktīvās atpūtas iespējas koncentrējas ap Partnerības teritorijas izglītības iestādēm, kas ir īpaši vērtīgi, jo sekojošā veidā attīsta un stiprina Partnerības teritorijas vērtīgāko: jaunu cilvēku resursus –

- veicina bērnu un jaunatnes veselības stiprināšanu;
- nodrošina veselīga dzīves veida propagandu;
- risina brīvā laika pavadīšanas problēmas;
- kalpo kā iespējamo likumpārkāpumu preventīvo pasākumu atbalsts;
- mazina sociālo noslāņošanos bērnu un jauniešu vidū;
- sekmē bērnu un jauniešu kā mērķtiecīgu personību attīstību.

Šobrīd Partnerības teritorijas sporta un individuālās aktīvās atpūtas iespējas balstās uz –

- labu materiāli tehnisko bāzi un infrastruktūru;
- iepriekš iedibinātām tradīcijām;
- sporta un aktīvās atpūtas organizēšanā iesaistīto nevalstisko organizāciju un privātpersonu entuziasmu;
- sporta un aktīvās atpūtas organizēšanā iesaistīto uzņēmēju ieinteresētību.

Ņemot vērā augstāk minēto, nākotnē sporta un aktīvās atpūtas pasākumus uz jau esošās bāzes iespējams dažādot, modernizēt un pilnveidot. Tas vislabākā veidā ietekmētu Partnerības teritorijas attīstību un uzlabotu iedzīvotāju dzīves līmeni, jo nodrošinātu sekojošu pozitīvus efektus, kas izpaustos, galvenokārt, nemateriālā veidā kā cilvēkresursu fiziska un garīga saglabāšana, atveseļošana un apvienošana –

- veselīgi un aktīvi iedzīvotāji kļūtu vairāk pieprasīti darba tirgū Partnerības teritorijā un ārpus tās;

- uzlabotos brīvā laika pavadīšanas kvalitāte, kas atturētu iedzīvotājus no alkohola lietošanas, kaitīgiem ēšanas paradumiem, mazkustīga dzīves veida un tml.;
- veselīgi un aktīvi iedzīvotāji ar lielāku entuziasmu interesētos par iespējām piedalīties savas dzīves kvalitātes uzlabošanā.

Lai uz jau esošās bāzes dažādotu, pilnveidotu un modernizētu sporta un aktīvās atpūtas pasākumus, ieteicams sekojošais –

- informēt sabiedrību par sporta un aktīvās atpūtas iespējām Partnerības teritorijā;
- atrast sporta un aktīvās atpūtas attīstībā ieinteresētus uzņēmējus, nevalstiskās organizācijas un privātpersonas;
- piesaistīt finanses un citus resursus (t.sk. intelektuālos, materiālos, sociālos un tml.);
- izveidot kopīgu sporta un aktīvās atpūtas pasākumu plānu vismaz 2 gadiem uz priekšu un noteikt prioritāros virzienus;
- sporta un aktīvās atpūtas attīstības interesēs, nodrošināt maksimāli efektīgu sadarbību ar Partnerības teritorijas pašvaldībām;
- izmantot sporta pasākumus un aktīvās atpūtas iespējas kā instrumentu Partnerības teritorijas atpazīstamības un apmeklētības palielināšanai.

Dabas tūrisma pakalpojumu un aktīvās atpūtas attīstības galvenos aspektus Partnerības teritorijā var analizēt pēc **SVID metodes**.

Pozīcijas	Stiprās puses un iespējas	Vājās puses un draudi
Teorētiskie aspekti	<ul style="list-style-type: none"> • Iedzīvotāju vēlme aktīvi atpūsties un nodarboties ar sportu • Iedzīvotāju ieinteresētība tūrisma industrijas attīstībā • Pietiekams vietējo iedzīvotāju skaits, lai nodrošinātu tūrisma kā industrijas apkalpošanu • Nepieciešamība pēc jaunām darba vietām • Nepieciešamība pēc mazās uzņēmējdarbības 	<ul style="list-style-type: none"> • Iniciatīvas trūkums • Mazo un vidējo uzņēmēju ieinteresētības trūkums tūrisma kā industrijas attīstības jomā • Zināšanu trūkums par tūrisma kā industrijas attīstību • Pozitīvu piemēru trūkums • Iedzīvotāju straujā sociālā noslāņošanās un depresīvā sociālā vide

	<p>veidošanas un attīstības</p> <ul style="list-style-type: none"> • Partnerības teritorijas atpazīstamības palielināšanās caur sporta un aktīvās atpūtas pasākumiem un tūrisma kā industrijas attīstību • Iespēja realizēt jaunas un inovatīvas idejas • Iespēja piesaistīt papildus resursus (t.sk. finanšu, materiālos, intelektuālos, sociālos, u.c.) • Iespēja iesaistīt pašvaldības tūrisma kā industrijas radīšanā un attīstībā 	
<p>Praktiskie aspekti</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Partnerības teritorijas ģeogrāfiskais izvietojums • Rīgas tuvums • Telefona tīkla un interneta pārklājums • Sakārtota ceļu infrastruktūra, lidostas un dzelzceļa tuvums • Dabas un kultūrvēsturisko objektu esamība • Iespēja palielināt pašvaldību atbalstu sportam un aktīvajai atpūtai • Sporta un aktīvās atpūtas infrastruktūras un tradīciju esamība • Sporta un aktīvās atpūtas piesaiste izglītības iestādēm 	<ul style="list-style-type: none"> • Tūrisma industrijai nepieciešamās infrastruktūras (viesnīcas, bankas, utt.) neesamība • Finanšu un citu resursu trūkums • Sadarbības partneru trūkums • Vides piesārņotība • Nepietiekami aktīvi tiek izmantotas un dažādotas sporta un aktīvās atpūtas iespējas

5.1. Kopīgu tūrisma maršrutu izstrādes un informācijas nodrošināšanas iespējas

Pēc publiskajā aprītē pieejamajiem datiem, ne Partnerības teritorijā, ne ārpus tās šobrīd neviena fiziska vai juridiska persona nenodarbojas ar **kopīgu tūrisma maršrutu** izstrādi.

Cilvēkam, interesējoties par tūrisma iespējām Partnerības teritorijā, **pašreiz publiskajā telpā viegli ir atrodami dati tikai par atsevišķiem, savā starpā nesaistītiem dabas un kultūrvēsturiskajiem objektiem un naktsmītnēm**, kā arī par tūrisma industriju pavadošajiem pakalpojumiem un tie ir sekojoši –

1. BABĪTES NOVADS – 1 tūrisma objekts, 9 viesu nami un naktsmītnes, 7 dabas objekti un 10 kultūrvēsturiskie objekti

- Maizes ceptuve „Lāči” (www.laci.lv)

Kategorija – tūrisma objekts

Piedāvājums - Ekskursijas pa ceptuvi gan pieaugušajiem, gan bērniem; maiznieku ekspedīcijas ar iespēju izcept pašam savu maizes kukuli vai gardu kliņģeri; īpašas programmas jaunlulātajiem; jautras ballītes (bērniem, vecmeitām); izklaides latviešu tradīciju gara ar folkloras grupu; komandas saliedēšanas pasākumi; gardas maltītes pēc atpūtas; iespēja iegādāties "Lāču" gardumus.

- Elingi (www.elingi.lv)

Kategorija – naktsmītne

Piedāvājums - Atrodas 10 km no Rīgas robežas, klusā Lielupes krastā ar smilšainu, sakoptu peldvietu un motorlaivu piestātņi.

- Ezerlīči

Kategorija – viesu nams

Piedāvājums - Iespēja atpūsties gaumīgi iekārtotā svinību zālē un apmeklēt saunu.

- Ide (www.ide.lv)

Kategorija – viesu nams

Piedāvājums - Iespēja rīkot svinības un seminārus, pirts, baseins.

- Dālderī (www.ekodalderi.lv)

Kategorija – atpūtas komplekss

Piedāvājums - Vienlaikus piedāvā mednieku māju, laivu bāzi un kinoloģisko mācību centru. Mežs apkārt ar iespēju sēņot, ogot un baudīt dabu. Medību mājas teritorijā var rīkot sporta spēles un svinēt svētkus brīvā dabā. Laivu bāze piedāvā nomāt laivas dabas liegumā Babītes ezers:

makšķerēšanai, ūdensputnu medībām un ezera apskatei. Kinoloģiskais mācību centrs piedāvā medniekiem medību suņu turētājiem meža cūkas 4 ha aplokā, jenotsuni mākslīgajā alā šķirnes medību suņu apmācībai. Ir vieta suņu izstāžu organizēšanai brīvā dabā.

- Villa Majori (www.atputasbazes.lv/villamajori)

Kategorija – viesu nams

Piedāvājums - Slēgta teritorija ar ezeru, klusumu un izsmalcinātu māju svinībām.

- Vecupenieki

Kategorija – viesu nams

Piedāvājums – Viesu nams, pirts un laivu bāze.

- Jaunlauvas

Kategorija – viesu nams

Piedāvājums - Sausā un slapjā ar malku kurināmā pirts; atpūtas telpas; guļvietas; kamīnzāle; ārā terase un mangāls; dīķis; spēļu laukums bērniem; stāvvieta automašīnām; plaša teritorija dažādām aktivitātēm.

- Taureņi

Kategorija – naktsmītne

Piedāvājums - Viesu nams un pirts.

- Mucenieki

Kategorija – brīvdienu māja

Piedāvājums - Brīvdienu māja ar pirti 20 minūšu braucienā no Rīgas, atpūta pie Lielupes, laivas, makšķerēšana.

Masāžas pakalpojumi - klasiskā masāža, anticelulīta masāža, karsto akmeņu masāža, medus masāža, šokolādes masāža, vitamīnu masāža, dūņu masāža, klasiskā ārstnieciskā masāža u.c.

Pirts procedūras - sildīšanās uz lāvas trīs reizes, pāršanās ar zāļu slotiņām, pīlings, relaksējošā masāža izmantojot dabas produktus, īpašā pirts tēja ar medu, glāze svaigi spiestas sulas.

Organisma attīrīšana - individuāla pieeja katram klientam; organismu attīroša diēta, izmantojot tikai ekoloģiski tīri audzētus produktus; masāžas ar dabīgajām eļļām, vai pēc individuālas programmas; anticelulīta masāža; pastaigas svaigā gaisā vai aktivitātes atbilstoši sezonai; vingrinājumi, meditācijas.

- Dabas liegums Babītes ezers

Kategorija – apskates objekti (daba)

Piedāvājums - Aizsargdambis ir interesanta pastaigas vieta, bet ezers ir iecienīta makšķerēšanas un pīļu medību vieta.

- Dabas liegums Cenas tīrelis (daba)

Kategorija – apskates objekts

Piedāvājums - 2007.gada 16. jūnijā tika atklāta purva laipa (5 km), pa kuru ejot, iespējams nonākt viskrāšņākajās purva vietās. Laipas malās izbūvētas vairākas atpūtas vietas (soliņi), bet vidusdaļā uzbūvēts putnu novērošanas tornis un tam blakus - atpūtas vieta ar galdiņiem.

- Dabas parks „Beberbeķi”

Kategorija – apskates objekts (daba)

Piedāvājums – Ir pastaigu taka un dzirnavezers, iecienīta atpūtas un pastaigu vieta dažādos gadalaikos.

- LU Rododendru selekcijas un izmēģinājumu audzētava „Babīte” (www.rododendri.lu.lv)

Kategorija – apskates objekts (daba)

Piedāvājums – Latvijas Universitātes Rododendru selekcijas un izmēģinājumu audzētava "Babīte" nodibināta 1980. gadā. Audzētava izveidota priežu mežā Babītes pagastā, 11,8 ha platībā un tā ir vienīgā specializētā rododendru audzētava Baltijā.

- Ķemeru nacionālais parks

Kategorija – apskates objekts (daba)

Piedāvājums - Ķemeru nacionālā parka teritorija ir smalkāk iedalīta sekojošās dažāda dabas aizsardzības režīma zonās -

1. Dabas rezervāta zona - izveidota, lai saglabātu cilvēku darbības neskartas un maz pārveidotas teritorijas, kurās tiek nodrošināta netraucēta dabisko procesu attīstība, aizsargātas retas vai tipiskas ekosistēmas un kuras ir būtiskas reto un caurceļojošo sugu ekoloģisko prasību nodrošināšanai. Dabas rezervāta zonā aizliegta praktiski jebkāda saimnieciskā darbība. Ķemeru nacionālajā parkā ir divi dabas rezervāti: Ķemeru tīrelī un rajonā, kur Slocenes upe ietek Kaņierī.

2. Dabas lieguma zona - izveidota, lai aizsargātu cilvēku darbības maz pārveidotas ekosistēmas, retu un izzūdošu sugu atradnes un retus biotopu veidus, kā arī izstrādātos kūdras karjerus un minerālūdeņu veidošanās procesus. Dabas lieguma zonā aizliegta tāda saimnieciskā darbība, kas traucē ekosistēmu dabisko attīstību.

3. Ainavu aizsardzības zona izveidota, lai aizsargātu tūrisma, atpūtas un izglītības resursus, minerālūdeņu veidošanās procesus, saglabātu dabas ainavu un kultūrainavu un samazinātu antropogēno ietekmi uz dabas rezervāta un dabas lieguma zonām.

4. Neitrālā zona izveidota, lai veicinātu kūrortu saimniecības attīstību, saglabātu novadam raksturīgo ainavu un arhitektūru un veicinātu nacionālā parka teritorijas ilgtspējīgu attīstību.

- Baznīcalns

Kategorija – apskates objekts (daba)

Piedāvājums – Valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis.

- Dabas liegums „Darmšates priežu audzētava”

Kategorija – apskates objekts (daba)

Piedāvājums - Darmšates priežu audzi veido vairāk nekā 120 gadu veci koki un te ir valsts nozīmes botāniskais liegums 5,3 ha platībā. Šeit ir apskatāma pēc izskata kroplā Vācijas priežu audze, kas ir vienīgā Latvijā.

- Piņķu mācītājmuižas dzīvojamā ēka

Kategorija – apskates objekts (kultūrvēsture)

Piedāvājums – Pāti 19. gadsimta Piņķu mācītājmuiža ir sagrauta un vairs nav atjaunojama, ir saglabājusies tikai muižas laika dzīvojamā saimniecības ēka.

- „Lūtas” , žurnālista, rakstnieka un pirmā latviešu redaktora Anša Leitāna dzimtās mājas

Kategorija – apskates objekts (kultūrvēsture)

Piedāvājums - Ansis Leitāns (1815 – 1874) – žurnālists, rakstnieks un pirmais latviešu redaktors, ilggadējs žurnāla „Mājas Viesis” redaktors, pieder pie Babītes pagasta ievērojamajiem cilvēkiem.

- Babītes pilskalns (Poļu kalns)

Kategorija – apskates objekts (kultūrvēsture)

Piedāvājums – Valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis. Babītes pilskalns ir deviņus metrus augsts kalns ar 10 x 20 m plakumu. Iespējams, ka kāpu pārvietošanās ir mainījusi pilskalna sākotnējo izskatu. Vēl 1935. gadā pilskalnā esot bijusi redzama 25 soļus gara ovāla bijušās pils vieta. Netālu no Babītes pilskalna - Eglūciemā uz Babītes novada pašvaldībai piederošās zemes atrodas valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis - Baznīcalns.

- II pasaules kara vācu karavīru kapi

Kategorija – apskates objekts (kultūrvēsture)

Piedāvājums – II pasaules karā kritušo karavīru apbedījuma vieta, kas izcelta ar memoriālo pieminekli.

- Piemineklis 1941. gada komunistiskā terora upuriem

Kategorija – apskates objekts (kultūrvēsture)

Piedāvājums – 1041. gada komunistiskā terora upuru apbedījuma vieta, kas izcelta ar memoriālo pieminekli.

- Piemineklis pirmajiem kritušajiem latviešu strēlniekiem

Kategorija – apskates objekts (kultūrvēsture)

Piedāvājums - Piemineklis uzcelts 1. Pasaules karā kritušo latviešu strēlnieku un krievu karavīru piemiņai, kuri 1915.-1917. gadā cīnījās pret vācu karaspēku, kā arī pēc Kerenska rīkojuma nošauto Sibīrijas strēlnieku piemiņai.

- 1919. gada Piņķu kaujas piemiņas vieta

Kategorija – apskates objekts (kultūrvēsture)

Piedāvājums – piemiņas akmens pie Piņķu Jāņa baznīcas un Antiņu kapi ar pieminekli kritušajiem latvju strēlniekiem. Šīs klusās vietas glabā notikumus, kas risinājušies pirms 94 gadiem (1916. un 1917. gada ziemā), kad latviešu strēlnieki pierādīja savu varonību, gribasspēku, bezbailību, mīlestību pret savu zemi un tautu. Tas viss neapšaubāmi ietekmēja arī nākamo vēsturisko notikumu gaitu mūsu valsts vēsturē

- Plūģu skansts

Kategorija – apskates objekts (kultūrvēsture)

Piedāvājums - Vietējas nozīmes arheoloģijas piemineklis. Plūģuciems – vēsturiski apdzīvota vieta ar nosaukumu „Plūģi” ir atradusies Babītes ezera krastā 19. gs. un 20. gs. mijā. Netālu no vēsturiskajām Plūģu mājām (autoceļa A9 malā) atrodas vietējas nozīmes arheoloģijas piemineklis Plūģu skansts („Franču batareja” mežā pie Plūģiem) – kas liecina par vēsturiskiem notikumiem Plūģu tuvumā 1812. gadā.

- Romu – Kalniņu apmetne

Kategorija – apskates objekts (kultūrvēsture)

Piedāvājums – Valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis.

- Seno apmetņu vietas pie Jaunklīvu mājām (3. gs. pirms mūsu ēras)

Kategorija – apskates objekts (kultūrvēsture)

Piedāvājums – Vietējās nozīmes arheoloģijas piemineklis.

- Sīpolciema apmetne

Kategorija – apskates objekts (kultūrvēsture)

Piedāvājums – Vietējās nozīmes arheoloģijas piemineklis.

Tūrisma pavadošie pakalpojumi Babītes novadā, kas ir **viegli atrodam**i publiskajā telpā, ir sekojoši -

- Ēdināšana – 6 kafējnīcas, 1 krodziņš
- Bankomāti – 1 Nordea
- Reliģija – 3 baznīcas

- Sakari – 3 pasta nodaļas
- Veselībai – 1 aptieka

2. MĀRUPES NOVADS - 8 viesu nami un naktsmītnes, 1 dabas objekts un 5 kultūrvēsturiskie objekti.

- A kvadrātā

Kategorija – naktsmītne

Piedāvājums – Pirts, baseins, telpas nakšņošanai, banketiem un svinībām.

- A2

Kategorija – naktsmītne

Piedāvājums - Pirts, baseins, telpas nakšņošanai, banketiem un svinībām.

- Best Western Hotel Māra (www.hotelmara.lv)

Kategorija – viesnīca

Piedāvājums - 24 plašas vienvietīgas un divvietīgas istabas, nesmēķētāju numuri, bagātīgas brokastis, bārs un restorāns, apspriežu un banketu zāles, sauna, āra terase, liela pļavu pasākumu rīkošanai, auto noma un WiFi-bezvadu internets

Viesu rīcībā ir seifs. Visās viesu istabās ir interneta iezvana pieeja. Tiešā viesnīcas tuvumā atrodas tenisa klubs "ENRI", sporta un atpūtas centrs "BOWLERO" atrodas 3 km attālumā. Jaunatvērtais ūdens atrakciju parks "Līvi" atrodas 15 minūšu brauciena attālumā no viesnīcas un golfa klubs "Viesturi" – 20 minūšu brauciena attālumā no viesnīcas

- Jaunmārtiņi

Kategorija – naktsmītne

Piedāvājums - Mājā iekārtotas viesu istabas un zāle semināriem, viesībām. Pagalmā pie dīķa treileru pieslēguma vietas, telšu vietas un vieta piknikam, atpūtas vieta pie ezera.

- Lauvas

Kategorija – naktsmītne

Piedāvājums – Dienesta viesnīca, naktsmītnes.

- Noras

Kategorija – naktsmītne

Piedāvājums - Pirts, baseins, telpas nakšņošanai, banketiem un svinībām.

- Old Captain

Kategorija – apartamenti

Piedāvājums – Triju guļamistabu dzīvoklis.

- Peles

Kategorija – viesu nams

Piedāvājums - Pirts, baseins, telpas nakšņošanai, banketiem un svinībām.

- Zālišu dižbērzs

Kategorija – apskates objekts (daba)

Piedāvājums - Vietējas nozīmes dižkoks Zālišu dižbērzs (pie Zālišu mājām), tā apkārtmērs ir 3,25 m un augstums – ap 24 m.

- Fr. Candra aviācijas tehnikas muzejs

Kategorija – apskates vieta (kultūrvēsture)

Piedāvājums – Fr. Canders (1887. - 1933.) bija vācbaltiešu izcelsmes zinātnieks un izgudrotājs, viens no raķešbūves pionieriem. Muzejs atrodas lidostas „Rīga” teritorijā.

- Katrīnmuīža (jeb Lapiņmuīža)

Kategorija – apskates objekts (kultūrvēsture)

Piedāvājums - Par Katrīnmuīžu dēvētais ēku komplekss ar parku ir 1829. gadā celtā Katrīnmuīža, kura šobrīd ēka atrodas privātā īpašumā. 1870. gadā muīžu nopirka Mārtiņš Lapiņš, no kura uzvārda izveidojās otrs nosaukums - Lapiņmuīža.

- Lidmašīna

Kategorija – apskates objekts (kultūrvēsture)

Piedāvājums - Lidmašīna ir IL-28 no Padomju armijas Klaipēdas torpēdnēsēju aviācijas pulka. Uz postamenta tā uzstādīts pagājušā gadsimta 60-to gadu sākumā. 2010 gadā lidmašīna tika atjaunota.

- Rautenfeldu muīžas medību pils

Kategorija – apskates objekts (kultūrvēsture)

Piedāvājums – Klasicisma stilā celtā muīža (1824) tagad ir pilnīgi iebūvēta jaunajā Mārupes vidusskolas ēkā un no tās saglabājušies vienas ēkas pamati un stāvs, kas apšūts ar koka dēļiem un izolējošām plastmasas plātnēm.

20. gadsimta 30-os gados tika uzcelts otrs stāvs, telpas paplašinātas lielākām klasēm un mūsdienās telpās joprojām atrodas mācību klases. 1999. gada rudenī sākās rekonstrukcijas un pārbūves darbi, kuru laikā skola papildus ieguva vairākas jaunas un plašas telpas.

- Švarcekmuīža (jeb Melnkakta muīža)

Kategorija – apskates objekts (kultūrvēsture)

Piedāvājums – Klasicisma stilā 1826. gadā celtās Švarcekmuīžas kungu māja ir viena no vecākajām Mārupes novada ēkām. Tā ir celta muīžniekam Švarcam kā Pierīgas vasaras mītne. Švarcekmuīža (tiešā tulkojumā - Melnkakta muīža) atrodas Mazcenā (Jaunmārupē). 20. gadsimtā, ēku pārdodot, tika novēlēts namu izmantot izglītības mērķiem

un no 1910. gada līdz 1971. gadam tajā atradās Mazcenas pamatskola, bet vēlāk tika iekārtota bibliotēka.

Tūrisma pavadošie pakalpojumi Mārupes novadā, kas ir **viegli atrodam**i publiskajā telpā ir sekojoši -

- Ēdināšana – 18 kafejnīca un restorāni
- Kultūras iestādes – 1 bibliotēka un 1 kultūras nams
- Izklaides – 1 golfa laukums
- Sakari – 1 lidosta, 5 pasta nodaļas, 1 LMT abonētu apkalpošanas centrs
- Bankomāti – 2 Swedbank
- Transportam – 2 degvielas uzpildes stacijas (Statoil, Neste), 8 auto nomas, 3 auto apkope un serviss
- Veselībai - 4 aptiekas, 1 ambulance

3. OLAINES NOVADS - 1 atpūtas komplekss, 2 dabas objekti un 2 kultūrvēsturiskie objekti.

- Sapniši (www.sapnisi.lv)

Kategorija – atpūtas komplekss

Piedāvājums – Pirts, telšu vietas (var uzcelt telti tuvāk dīķim vai mežam), lielās telts, galdu un krēslu īre (var lietot uz vietas vai paņemt līdzi), makšķerēšana (dīķī lielas karpas, līņi, karūsas, vēži), pikniki, sporta un izklaides pasākumi (volejbols, futbols, laivas, šūpoles, šautriņu mešana, novuss, galda teniss, galda futbols, orientēšanās sports).

- Guberņu robežstabs

Kategorija – apskates objekts (kultūrvēsture)

Piedāvājums – Agrāko guberņu robežstabs ar ģerboni.

- Olaines vēstures un mākslas muzejs

Kategorija – apskates objekts (kultūrvēsture)

Piedāvājums - Muzejs dibināts 1995.gadā. Tajā glabājas ap 3,5 tūkstoši priekšmetu, kuri vēsta par Olaines pilsētas un novada vēsturi. Muzeja ekspozīciju zālēs skatāmas divas pastāvīgās novada ekspozīcijas - Teodora Zeiferta dzīve un darbība un Olaines novada vēsture 17. – 20. gs. un pastāvīgā pilsētas ekspozīcija - vēsturisks apskats par Olaines pilsētas pirmsākumiem, pilsētas domi, tās iestādēm un organizācijām; pilsētas vadītāju foto galerija; ievērojamāko sportistu sasniegumi; Olaines sadraudzības pilsētas ārvalstīs un kontakti ar tām.

- Līdumu karjera ūdenskrātuve

Kategorija – apskates objekts (daba)

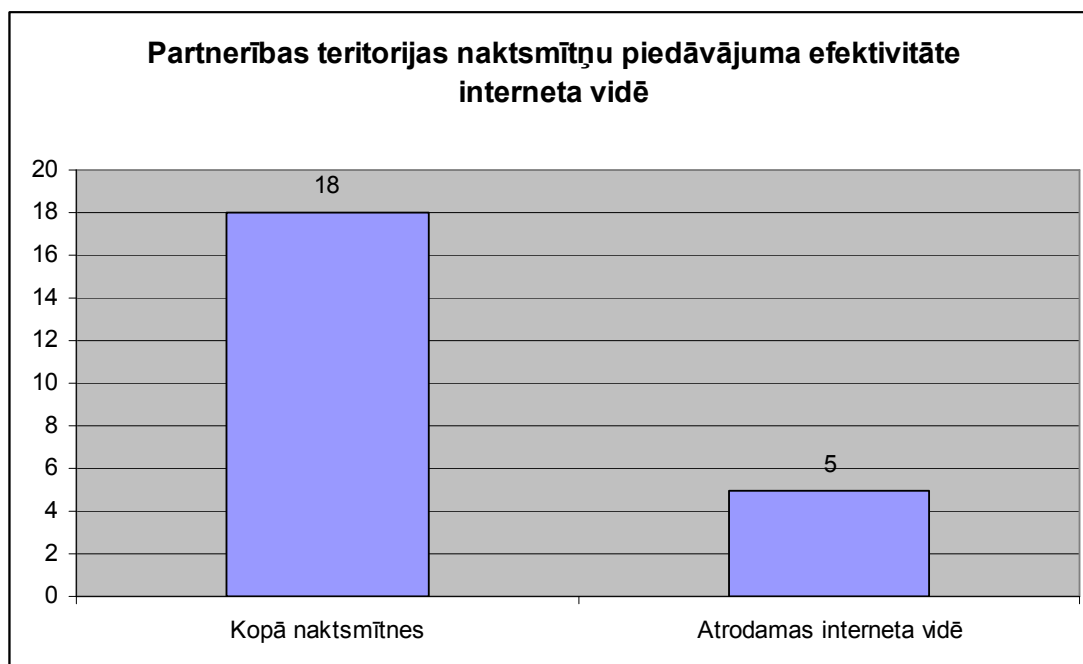
Piedāvājums – No zivīm šeit mīt asaris, līdaka, rauda, karūsa, vīķe un līnis.

- Pēternieku parks

Kategorija – apskates objekts (daba)
Piedāvājums – Parkā atrodas dendroloģiskais stādījums.

Tūrisma pavadošie pakalpojumi Olaines novadā, kas ir viegli atrodam publiskajā telpā, ir sekojoši -

- Ēdināšana – 6 kafejnīcas un restorāni
- Bankomāti – 2 Swedbank, 1 SEB, 1 Nordea, 1 Latvijas Krājbanka
- Sakari – 2 pasta nodaļās
- Transportam – 1 degvielas uzpildes stacija (Dinaz)
- Veselībai – 1 aptieka
- Reliģija – 3 baznīcas

Partnerības teritorijā šobrīd esošo ar tūrisma saistīto piedāvājumu spektru var analizēt pēc **SVID metodes**.

Stiprās puses un iespējas

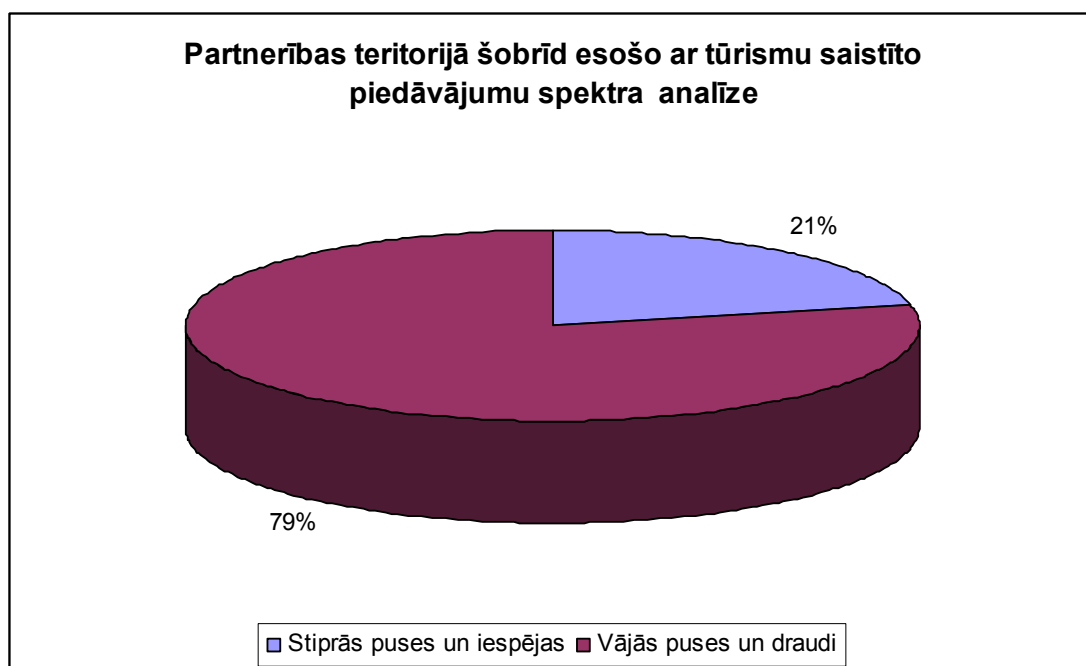
- ir labas iestrādes ūdens tūrisma un ar to saistītu sporta veidu un aktīvās atpūtas (makšķerēšana, laivas un tml.) attīstībai;
- Rīgas, Jūrmalas, maģistrālo ceļu, dzelzceļa un lidostas „Rīga” tuvums;
- 5 dabas objekti (dabas parks „Beberbeķi”, nacionālais parks „Ķemeru nacionālais parks”, dabas liegums „Babītes ezers”, dabas liegums „Cenas tīrelis”, dabas liegums „Melnā ezera purvs”) iekļauti valsts īpaši aizsargājamo dabas teritoriju sarakstā un tiek finansēti saskaņā ar dabas aizsardzības plānu;

- īpaši aizsargājamo teritoriju sarakstā iekļautie 1 nacionālais parks, 1 dabas parks un 3 dabas liegumi ir īpaši nozīmīga vieta cilvēku rekreācijai un izglītībai;
- iedzīvotāju, nevalstisko organizāciju, uzņēmēju un pašvaldību izpratne par tūrisma industrijas kā visefektīvāko Partnerības teritorijas atpazīstamības nodrošinājumu;
- efektīga iespēja veidot kopīgus tūrisma maršrutus ar Rīgu, Jūrmalu un blakus esošajiem novadiem.

Vājās puses un draudi

- pagaidām sabiedrība nekādā veidā nesaista Partnerības teritoriju ar tūrisma iespējām (ne kā vienotu veselu, ne kā tās atsevišķus subjektus);
- tikai 1 piedāvājums (maizes ceptuve „Lāči”) publiskajā telpā ir definēts kā „tūrisma objekts”;
- esošais pakalpojumu piedāvājums, kas varētu būt attiecināms uz tūrismu, ir savā starpā nesaistīts;
- grūtības izstrādāt vienotu tūrisma maršrutu katra atsevišķā iespējamā tūrisma objekta nelielās kapacitātes un zemās pievienotās vērtības dēļ;
- nepieciešamība ieguldīt lielus līdzekļus tūrisma attīstībā iepriekš zinot, ka finanšu atdeve nebūs ātra;
- dabas objekti kā tūristu mērķis nav nodrošināti ar tūrismam nepieciešamo infrastruktūru (tualetes, sakaru pieejamība, banku pakalpojumu pieejamība, tirdzniecības vietas un tml.);
- maz ticams, ka esošie kultūrvēsturiskie objekti patreizējā veidā varētu raisīt tūristu interesi tos apmeklēt;
- nepieciešamība labiekārtot dabas objektus un modernizēt to infrastruktūru, lai tūristiem rastos vēlme tos apmeklēt;
- iespējamo tūrisma maršrutu ceļā nav regulāru un mūsdienīgu izklaides pasākumu;
- nevienmērīgi izvietotas degvielas uzpildes stacijas, auto nomas punkti un auto tehniskās apkopes stacijas;
- nav attīstīts laivu nomu un citu ar ūdens tūrismu saistīta aprīkojuma (ūdensslēpes, kuteri, ūdens batuti, ūdens atrakcijas un tml.) tīkls;
- nav velosipēdu celiņu un gājēju celiņu tīkla;

- nav izmantotas āra reklāmas iespējas ne Partnerības teritorijā, ne ārpus tās;
- nav izpētīti mazie ceļi, lai noskaidrotu to izmantošanas reālās iespējas;
- modernu ēdināšanas vietu trūkums iespējamo tūrisma maršrutu ceļā;
- publiskajā telpā ir tik maz informācijas par pašreiz esošajām tūrisma iespējām, ka var uzskatīt, ka tās nav vispār;
- ne visiem viesu namiem, naktsmītnēm un ēdināšanas uzņēmumiem ir savas interneta vietnes;
- dabas objektiem un kultūrvēsturiskajiem pieminekļiem nav savas atsevišķas interneta vietnes;
- iespējamās birokrātiskas problēmas ar to dabas un kultūrvēsturisko objektu piesaisti tūrisma industrijai, kuri atrodas pašvaldības pārziņā;
- vispārējā valsts krīze, kas neveicina tūrisma industrijas attīstību kopumā;
- iniciatīvas un ieinteresētības trūkums tūrisma kā uzņēmējdarbības attīstībā;
- finanšu un citu resursu (materiālo, sociālo, intelektuālo un tml.) trūkums.

Ņemot vērā augstāk minēto, mēs varam secināt, ka, attiecībā uz kopīgu tūrisma maršrutu izstrādes un informācijas nodrošināšanas iespējām, nākamo 3 līdz 5 gadu laikā **visātrākā un visefektīvākā rezultāta sasniegšanai**, būtu ieteicams sekojošais -

1. Vērst uzmanību uz to dabas objektu piesaisti kopīgiem tūrisma maršrutiem, kuriem jau valsts mērogā ar likumu ir noteikts īpaši aizsargājamas teritorijas un piešķirti līdzekļi - dabas parks „Beberbeķi”, nacionālais parks „Ķemeru nacionālais parks”, dabas liegums „Babītes ezers”, dabas liegums „Cenas tīrelis”, dabas liegums „Melnā ezera purvs”.

Tas būtu vislietderīgāk tāpēc, ka -

- teritorijas ir jau izveidotas;
- šie objekti sabiedrībai gan Latvijā, gan ārpus tās jau ir pazīstami;
- šie objekti bieži jau tiek pieminēti presē, TV, literatūrā, internetā un tml., kas tiem ir nodrošinājis un arī turpmāk nodrošinās atpazīstamību un uzturēs cilvēku ieinteresētību par tiem;
- jau ir apzinātas šo objektu robežshēmas, ainavu telpas, bioloģiskās un dabas vērtības un tml.;
- jau ir noteikta šo objektu tūrisma vīzija un tūrisma zonējums;
- ar likuma spēku noteikti šo objektu individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi;
- jau ir izveidoti šo objektu dabas aizsardzības plāni;
- šajos objektos un to tuvumā jau ir izvietotas informācijas zīmes;
- šajos objektos jau ir uzsākts realizēt tūrisma industrijai nepieciešamo (gājēju celiņi, skatu torņi, atpūtas vietas un tml.);
- šīm teritorijām ir finansiāls atbalsts no valsts puses;
- šo teritoriju atpazīstamības un ar likumu noteiktā statusa dēļ iespējama plaša sadarbība, tajā skaitā arī starptautiska (Latvija ir Eiroparku federācijas biedrs).

2. Dabas tūrisma maršrutu izstrādē likt uzsvaru uz cilvēku rekreāciju (rekreatīvais tūrisms) un izglītību ekoloģijas un vides aizsardzības jautājumos.

Šim nolūkam visieteicamākās ir īpaši aizsargājamās teritorijas - dabas parks „Beberbeķi”, nacionālais parks „Ķemeru nacionālais parks”, dabas liegums „Babītes ezers”, dabas liegums „Cenas tīrelis”, dabas liegums „Melnā ezera purvs”.

Tas būtu vislietderīgāk tāpēc, ka -

- Dabas aizsardzības pārvalde kā valsts pārstāvis šajā teritorijās koordinē un apsaimniekošanu, kas padara šīs teritorijas pievilcīgas rekreācijas tūrismam;
- Dabas pārvalde kā valsts pārstāvis šajās teritorijās jau īsteno valsts dabas aizsardzības politiku sugu un biotopu aizsardzības jomā, kas padara šīs teritorijas pievilcīgas rekreācijas tūrismam;
- Dabas pārvalde kā valsts pārstāvis īsteno starptautiskus projektus dabas aizsardzības jomā, kas atvieglo finanšu piesaistīšanu un kvalitatīvu sadarbības partneru atrašanu;
- Dabas pārvalde kā valsts pārstāvis šajās teritorijās koordinē un veic zinātniskos pētījumus un monitoringu dabas zinātņu jomā, līdz ar to ir potenciāli lielas iespējas tūristiem vienmēr piedāvāt kaut ko jaunu apskatei un izzināšanai;
- Dabas pārvalde kā valsts pārstāvis nodrošina sabiedrībai informāciju par šīm teritorijām un to aizsardzības režīmu, kā arī izglīto sabiedrību par dažādiem ar dabu un tās aizsardzību saistītiem jautājumiem, kas rada labu augsni tūrisma maršrutu atpazīstamībai;
- rekreatīvais tūrisms, dabas aizsardzība un ekoloģija pašreiz ir sabiedrībā populāri un cilvēki izrāda interesi par to;
- tūrisma maršrutu izstrādi un realizāciju var sākt ar salīdzinoši nelielu finansējumu un citiem resursiem;
- rekreatīvā tūrisma un vides izglītības popularizēšana atbilst Partnerības teritorijas labākajām interesēm un biedrības „Pierīgas partnerība” mērķiem, uzdevumiem un uzsāktajai stratēģijai.

3. Galveno uzmanību vērst uz tūrisma maršrutu sagatavošanu un realizēšanu, kas saistīts ar ūdeņiem un to piedāvātajām iespējām aktīvās atpūtas, ūdens sporta un makšķerēšanas jomā.

Tas būtu vislietderīgāk tāpēc, ka –

- tradicionāli cilvēku uztverē atpūta pie ūdeņiem ir saistīta ar patīkamu un veselīgu laika pavadīšanas veidu;
- pietiekoši daudz Partnerības teritorijā esošo viesu māju un atpūtas kompleksu atrodas tiešā ūdens tuvumā vai netālu no tā;
- Partnerības teritorijas ūdeņi nav piesārņoti, ir ir bagāti ar ūdensaugiem, zivīm, ūdensputniem un dzīvniekiem;
- bez lieliem finansiāliem ieguldījumiem iespējams uzbūvēt tādas ūdens tūrisma infrastruktūras daļas kā laipas, makšķerēšanas vietas, laivu piestātnes un tml.;

- ir pieejams vietējās attīstības stratēģijas rīcības plāns Rīcības programmas Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalsta ieviešanai Latvijā 2007. – 2013. gadam pasākuma "Teritorijas attīstības stratēģiju īstenošana" ietvaros 2009. – 2013. gadam, kurā ir ietverti 2 rīcības modeļi: 1. rīcība - ciematu, kuros veic zivsaimniecības darbības, atjaunošana un attīstība un 2. rīcība – atbalsts tūrisma un zivsaimniecības attīstībai (pētījums „Biedrības „Pierīgas partnerība” stratēģijas ietekme uz partnerības teritorijas attīstību”, 29. – 30. lpp.).

5.2. Kultūrvēsturisko pieminekļu un objektu popularizēšanas iespējas

Kultūrvēsturiskie pieminekļi Partnerības teritorijā uz šo brīdi ir apzināti un ietver sevī abas kategorijas – arheoloģiskos objektus un kultūrvēsturiskos objektus – piemiņas vietas, pilis, baznīcas, kapu vietas un tml.

Pamatojoties uz 2 iepriekšējo pētījumu („Biedrības „Pierīgas partnerība” stratēģijas īstenošanas iespējas partnerības teritorijā” un „Biedrības „Pierīgas partnerība” stratēģijas ietekme uz partnerības teritorijas attīstību”) datiem Partnerības teritorijas arheoloģijas un kultūrvēsturiskie objekti un pieminekļi ir sekojoši –

1. BABĪTES NOVADS

Pēc pašvaldības datiem (<http://www.babite.lv/public/31270.html>), Babītes novadā ir **11 svarīgi kultūrvēsturiskie pieminekļi un objekti** un **6 piemiņas vietas un muzeji** –

- Piņķu Jāņa baznīca

Atrodas Babītes pagastā. Ir valsts nozīmes arhitektūras piemineklis.

- Piemiņas akmens pie Piņķu Jāņa baznīcas

Atrodas Babītes pagastā. 1916. gada 17. jūlijā Piņķu baznīcā pulkvedis J. Vācietis, pirms došanās uz fronti, uzrunāja latviešu strēlniekus bataljona karavīrus. Piemiņas akmens pie baznīcas atklāts Atmodas laikā.

- Babītes Sv. Annas luterāņu baznīca

Atrodas Babītes pagastā. Ir valsts nozīmes arhitektūras piemineklis.

- Salas Sv. Jāņa luterāņu baznīca

Atrodas Salas pagastā. Ir vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis.

- Babītes dzelzceļa stacija

Atrodas Babītes pagastā. Babītes dzelzceļa pieturas novietne nosaka dzelzceļu kā prioritāru sabiedriskā transporta veidu Babītes ciema iedzīvotājiem.

- Piemineklis Piņķu kaujas karavīriem

Kā piemiņu 1919. gada 22. maija kaujai un tās dalībniekiem, 1939. gada 23. maijā Kārlis Ulmanis Piņķos atklāja pieminekli, kuru 1951. gadā nopostīja. 2003. gadā Rīgas - Jūrmalas ielu krustojumā (ne pieminekļa vēsturiskajā atrašanās vietā, kas bija otrpus Rīgas ielai) uzstādīta pieminekļa kopija.

- Babītes pilskalns

Atrodas Babītes pagastā. Ir valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis.

- Plūģu skansts

Atrodas Babītes pagastā. Ir vietējās nozīmes arheoloģijas piemineklis.

- Baznīckalns – kulta vieta

Atrodas Babītes pagastā. Ir valsts nozīmes arhitektūras piemineklis.

- Romu – Kalniņu apmetne

Atrodas Salas pagastā. Ir valsts nozīmes arhitektūras piemineklis.

- Sīpolciema apmetne (Sīpolkalns)

Atrodas Salas pagastā. Ir vietējas nozīmes arhitektūras piemineklis.

- Ziemassvētku kauju piemiņas vietas

Lai saglabātu šo kauju vēsturisko piemiņu, 1995.gada aprīlī Ministru kabinets bija noteica īpaši aizsargājamo meža iecirkni "Ziemassvētku kauju vietas".

- Antiņu kapi

Atrodas Babītes pagastā. Šeit atrodas Latviešu strēlnieku kapi, dēvēti arī par Tīreļu kapiem, kuros guldīti 1240 Ziemassvētku kaujās kritušie strēlnieki.

- Beberbeķu vācu karavīru kapi

Atrodas Babītes pagastā. Šajā kapsētā tiek pārapbedīti Rīgas apkaimē un citos Latvijas novados kritušie vācu karavīri, kuru skaits ir aptuveni 20 tūkstoši.

- Pirmā Pasaules kara brāļu kapi un piemineklis kritušajiem

Atrodas Babītes pagastā.

- Otrajā Pasaules karā kritušo padomju karavīru kapi

Atrodas Babītes pagastā.

- Babītes vidusskolas muzejs

Atrodas Babītes pagastā. Muzejā apkopotas ziņas par Babītes pagasta vēsturi un sabiedrisko dzīvi no 1225. gada, par Babītes pagasta bērnu skološanu no 1654. gada, Piņķ Sv. Jāņa baznīcu, Ziemassvētku kaujām un Lāčplēša Kara ordeņa kavalieriem).

2. MĀRPUES NOVADS

Mārupes novadā nav lepnu piļu un senu vēstures pieminekļu, tāpēc teritorijas kultūrvēsturiskais mantojums ir vietējās nozīmes. Saskaņā ar Mārupes novada pašvaldības datiem (<http://www.marupe.lv/lv/doc/par-novadu/>) **šādas vietas Mārupes novadā ir 11** -

- muižnieka Švarca vasaras mītne Švarcekmuiža

Tulkojumā „Melnkakta muiža”, atrodas Jaunmārupē. Tā ir viena no vecākajām pagasta ēkām, celta 1826.gadā un pārdodot novēlēta izglītības mērķiem. Tur no 1910.gada līdz 1971.gadam atradās Mazcenas pamatskola, bet tagad iekārtota bibliotēka un kopš 2008.gada bērnu un jauniešu dienas centrs "Švarcenieki".

- barona Rautenfelda muižas medību pils

Mārupes vidusskolas vecākais korpuss ir bijis barona Heinriha fon Rautenfelda (pēdējais Bierīņu muižas īpašnieks) īpašums. Barons palicis vēsturē ar savam laikam un kārtai neparasti labvēlīgu attieksmi pret latviešiem. Viņš 20. gadsimta sākumā kalpotāju, amatnieku un zemnieku bērnu skolas ierīkošanai izrentēja 1824. gadā celto Rautenfeldu muižas medību pili. Vēlāk tajā atradās arī pagasta valde. Tagad ēka iekļauta skolas kompleksā un telpās joprojām atrodas mācību klases.

- Lapiņmuiža

Par Lapiņmuižu dēvētais ēku komplekss ar parku Mārupē ir 1829. gadā celtā Katrīnmuiža, kuru 1870. gadā nopirka Mārtiņš Lapiņš. Tagad šī ēka atrodas privātipašumā.

- bijušais Aizsargu nams

Tagadējā Mārupes pagasta padomes un kultūras nama ēka ir vēsturiska - tā 1936. gadā celta kā Aizsargu nams uz pagasta vecākā Jāņa Rozenberga dzimtas dāvātā zemes gabala. Ēka iesvētīta kā pagastmāja 1942. gadā, 2007.gadā tai uzcelta piebūve un izveidots labiekārtots pagalmis ar dīķi.

- Vīteņu mežs

Atrodas Mārupes pagastā

- F. Candra aviācijas muzejs

Atrodas lidostā „Rīga”. F. Candra aviācijas muzejs ir viens no lielākajiem Eiropā un ar vislielāko padomju lidaparātu kolekciju Baltijā.

- Kapsētas - 2 Mārupes kapsētas un 1 Mazcenu kapi

Tās ir klusas un sakoptas apbedījuma vietas. Mazcenu kapos 1927.gadā lietais zvans ieguvis jaunu zvanu torni blakus jaunuzceltajai kapličiai.

- Zālišu dižbērzs

Reģistrēts kā vietējas nozīmes dižkoks pie Zālišu mājām Bebru ielā. Dižbērza apkārtmērs ir 3,25 m un augstums – ap 24 m.

- 4 dižozoli

Atrodas Mārupes ciematā. Resnākā koka apkārtmērs ir 5,24 metri.

- totalitārisma režīmā cietušo piemiņas vieta

Atklāta 2007. gadā pie Mārupes kapiem.

3. OLAINES NOVADS

Saskaņā ar publiski pieejamajiem Olaines novada pašvaldības datiem (<http://www.olaine.lv/olaines-kulturas-centrs>), Olaines novadā atrodas **2 valsts nozīmes arhitektūras pieminekļi, 5 valsts aizsardzības pieminekļu uzskaites grupā iekļautie objekti un 2 pašvaldības nozīmes kultūrvēsturiskā mantojuma objekti -**

- Olaines luterāņu baznīca

Valsts nozīmes arhitektūras piemineklis. Baznīca celta laika posmā no 1749. gadam līdz 1753. gadam.

- Vidzemes, Kurzemes, Zemgales robežstabi

Valsts nozīmes arhitektūras piemineklis. Vidzemes, Kurzemes un Zemgales robežstabi ar ģerboņiem uzstādīti 1830. gadā un pašreiz redzami Rīgas - Jelgavas automaģistrāles 25 km no labajā pusē no Rīgas. 2004. gadā tēlniecības restaurators G. Grīnfelds veica stabu restaurācijas darbus.

- Pēternieku katoļu baznīca

Valsts aizsardzības uzskaites grupas vietējās nozīmes piemineklis

- Pēternieku parks

Pašvaldības nozīmes kultūrvēsturisks objekts

- Četras I un II pasaules karu karavīru kapsētas

Valsts aizsardzības uzskaites grupas vēstures pieminekļi. Šie apbedījumi saistīti ar pagasta teritorijā notikušajām kaujām.

- Uzvaras līduma apbūves teritorija

Pašvaldības nozīmes kultūrvēsturiska teritorija. Tā ir lauku apbūves teritorija no 30. gadiem, kas raksturojas ar savdabīgu plānojumu un tipveida apbūvi. Veidojusies nosusinot purvu 250 ha platībā un ierīkojot 16 paraugsaimniecības, kuras dzimtīpašumā ar tā laika Zemkopības ministra norādījumu saņēma nacionālās armijas dalībnieki 1936. gadā, izvēloties no 100 ģimenēm, kas pieteicās pretendentu atlasei.

- Bijusī pasta ēka „Zeiferti”

Pašvaldības nozīmes kultūrvēsturisks objekts. Atrodas Olaines pagasta Pēterniekos.

6. grafiks

Iepazīstoties ar Partnerības teritorijas kultūrvēsturisko mantojumu, jāsecina, ka zemās pievienotās vērtības un kapacitātes dēļ –

- esošo objektu apmeklējums kā atsevišķs tūrisma industrijas pakalpojums šobrīd nevarētu izraisīt maksātspējīgu tūristu interesi;
- esošie objekti paši par sevi vairāk varētu interesēt skolniekus un/vai sociālā riska grupu iedzīvotājus, kuriem tūrisma iespējas apmaksā kāda trešā persona;
- cilvēku interese apmeklēt kapus un kaujas vietas varētu būt saistīta, galvenokārt, ar kādiem valsts svētkiem vai patriotiska rakstura pasākumiem.

Partnerības teritorijas kultūrvēsturisko objektu popularizēšanas galvenās prognozes ir iespējams novērtēt pēc **SVID metodes**.

Pozīcijas	Stiprās puses un iespējas	Vājās puses un draudi
Teorētiskie aspekti	<ul style="list-style-type: none">• Objektu esamība• Iespēja palielināt objektu kā tūristu mērķa pievienoto vērtību un kapacitāti	<ul style="list-style-type: none">• Iniciatīvas un intereses trūkums par kultūrvēsturisko tūrisma• Ilga un neliela ieguldīto līdzekļu

	<ul style="list-style-type: none"> • Objektu saistība ar pašvaldībām • Valsts nozīmes objektu esamība 	finansiāla atdeve <ul style="list-style-type: none"> • Rīgas tuvums • Informācijas trūkums par objektiem • Inovatīvu ideju, zināšanu un projektu trūkums šādas kategorijas objektu menedžmentam un marketingam
Praktiskie aspekti	<ul style="list-style-type: none"> • Objektus var iekļaut kopējos tūrisma maršrutos • Objektu saistība ar izglītības iestādēm 	<ul style="list-style-type: none"> • Zema objektu pievienotā vērtība un kapacitāte • Sekmīgai tūrisma industrijai nepieciešamās infrastruktūras trūkums ap objektiem (nav soliņu, labu piekļuves ceļu, velosipēdistu un gājēju ceļu, tualetes, atpūtas vietu un tml.) • Finanšu trūkums objektu kā tūrisma mērķu pievienotās vērtības palielināšanai

Nemot vērā augstāk minēto, mēs varam secināt, ka, attiecībā uz kultūrvēsturisko objektu popularizēšanas iespējām, nākamo 3 līdz 5 gadu laikā **kā visoptimālākais risinājums** būtu ieteicams sekojošais –

- kultūrvēsturiskos objektus iekļaut tikai kopīgos tūrisma maršrutos, nepadarot tos par galamērķi vai galveno piedāvājuma objektu;
- meklēt iespēju paaugstināt kultūrvēsturiskā objekta apmeklējuma kā atsevišķa tūrisma industrijas pakalpojuma pievienoto vērtību;

- kultūrvēsturisko objektu popularizēšanai izvēlēties modernas, ar IT saistītas tehnoloģijas (piemēram, Partnerības teritorijas kultūrvēsturiskajiem objektiem veltītas atsevišķas interneta mājas lapas izveide, iespēja apmeklēt kultūrvēsturisko objektus virtuālā veidā, web kameras un tml.)

5.3. Vides sakopšanas iespējas

Pamatojoties uz pētījuma „Biedrības „Pierīgas partnerībā” stratēģijas īstenošanas iespējas Partnerības teritorijā” (38., 91., 148., 184. – 185. lpp.) datiem, ir noskaidrots, ka Partnerības teritorijā ir –

- lielas un unikālas dabas vērtības Latvijas un Eiropas mērogā;
- nopietni mežu resursi;
- ploderu teritorijas;
- nopietni purvu resursi;
- aizsargājamie augi, putni un dzīvnieki;
- Daugavas upes baseina teritorija;
- Lielupes baseina teritorija.

Valstiskā mērogā Dabas aizsardzības pārvalde ir veltījusi pietiekošu uzmanību Partnerības teritorijas dabas aizsardzībai un šo aktivitāšu galvenais mērķis ir sabalansēt dabas un tās sociāli ekonomisko vērtību aizsardzību ar teritorijas piemērotību iedzīvotāju atpūtai, izglītošanai un dabas tūrisma attīstību.

Runājot par **fizioģeogrāfisko stāvokli kopumā**, Partnerības teritorija kopumā raksturojas kā purviem un mežiem bagāta lauksaimniecības zemju ainava. Partnerības teritorija atrodas līdzenumā un ir labas iespējas veicināt tās publisku pieejamību, kas iedzīvotājiem nodrošinātu iespēju pavadīt brīvo laiku savas dzīves vietas tuvumā.

Runājot par **vides kvalitāti kopumā**, Partnerības teritorijā ir plaša zaļā zona un apmierinošā vides kvalitāte ir iemesls, lai Partnerības teritoriju izvēlētos par dzīves vietu. Partnerības teritorijā ir īpašas dabas aizsargājamās zonas, kam ir izstrādāts dabas aizsardzības plāns un kur ir apmeklētājiem piemēroti apstākļi atpūtai, saglabātas dabas parkā esošās dabas vērtības un nodrošināta to aizsardzība, kā arī nodrošināt parka apsaimniekošanu un uzraudzību. Turklāt zemes izmantošanā ir ievērotas vides aizsardzības prasības, kas rada labas iespējas saglabāt lauku apdzīvotību, lauku vidi un ainavu sabiedrības atpūtai, tūrismam un nākamajām paaudzēm.

Taču pētījumā kā vājās puses un draudi, kas saistītas ar vides saglabāšanas jautājumiem, tiek norādīti sekojoši aspekti –

- netiek veltīta pienācīga uzmanība mežu un purvu dabisko ainavu saglabāšanai;
- nepietiekama ūdeņu aizsardzība;
- nepietiekama zivsaimniecības potenciāla izmantošana un aizsardzība;
- mazs lauksaimniecībā izmantojamo zemju īpatsvars;
- lauksaimniecības zemju izmantošana citiem nolūkiem (piemēram, celtniecībai, u.c.);
- mežu un kūdras purvu ugunsgrēka draudi un pastāvīgi kūlas dedzināšanas draudi.
- ir trokšņu piesārņojuma problēma un nav ierīkoti trokšņu slāpētāji (tajā skaitā koku un krūmu stādījumi);
- ir gaisa piesārņojuma problēma un rūpnieciski piesārņotas vietas, ar sadzīviskiem atkritumiem piesārņotas vietas un degradētas teritorijas;
- ar sadzīviskiem piesārņotas vietas nav apzinātas un nav organizēta šo atkritumu regulāra savākšana;
- ir celtnes un dzīvojamās mājas sliktā inženiertehniskā stāvoklī;
- zemes īpašnieku bezdarbības vai neprasmes rezultātā radītā ainaviskā nesakoptība, (īpaši viensētu apkārtnē);
- nav atjaunoti un no jauna uzbūvēti tiltiņi pār mazajām upītēm un grāvjiem.

Vērtējot augstāk minēto problēmu un vājo vietu novēršanas iespējas kopumā, jāsecina, ka **vides sakopšana vispirms ir valstiska līmeņa jautājums** un minēto problēmu un vājo vietu aspektā biedrības „Pierīgas partnerība” stratēģijas īstenošana tuvākajā laikā (3 – 5 gadu intervālā) nevarēs būtiski ietekmēt vides kvalitātes uzlabošanas Partnerības teritorijā.

Tā var apgalvot tāpēc, ka –

- Partnerības teritorijā nav nevalstisko organizāciju, kuras nodarbotos ar dabas aizsardzības jautājumiem

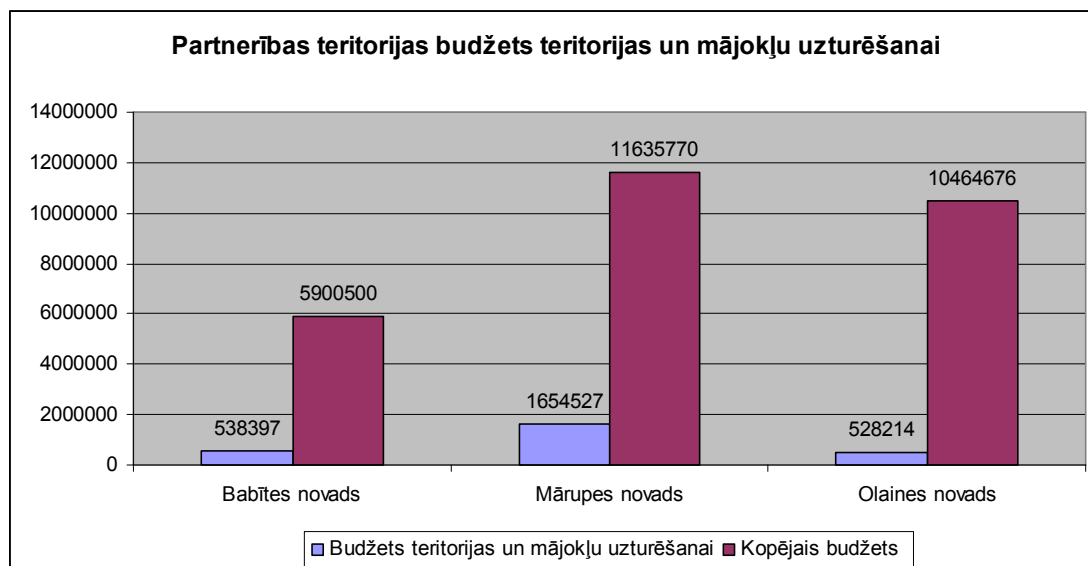
Tā kā Partnerības teritorijā nav spēcīgu, uz vides kvalitātes uzlabošanu tendētu nevalstisku organizāciju, nav kas risina jautājumus par papildus līdzekļu piesaisti un cilvēku resursu mobilizāciju vides sakopšanai (piemēram, talkas, sabiedriski pasākumi un tml.).

- nav iespējas vides sakopšanai papildus piesaistīt resursus (finansiālus, materiālus, intelektuālus un tml.) no uzņēmējdarbības vides

Pašreiz globāli vides sakopšanas jautājumus risina ar valsts budžeta līdzekļu palīdzību. Ne nodokļi, ne kādi citi likumi vai normatīvie akti nestimulē privāto biznesu ieguldīt savu naudu ar vides kvalitātes uzlabošanu saistītās jomās.

- pašvaldības nav definējušas vides sakopšanu kā vienu no savām prioritātēm, līdz ar to nevienas Partnerības teritorijas budžetā īpaši līdzekļi šo jautājumu risināšanai nav paredzēti

Šī summa ir tikai 9,7% no kopējā Partnerības teritorijas pašvaldību budžeta un šie līdzekļi, galvenokārt, tiek novirzīti nevis tieši vides uzturēšanai, bet teritorijas un mājokļu uzturēšanai. Bet Olaines novads, kurš vides piesārņojuma ziņā ir vissliktākajā stāvoklī, 2011. gadā ir atvēlējis tikai 5% no sava budžeta problēmām, kas saistās ar vides sakopšanas jautājumiem.

Tomēr biedrības „Pierīgas partnerība” stratēģijas realizācijas gaitā ir **iespējamās aktivitātes, kuras stimulētu vides sakopšanas problēmu aktualizāciju un risināšanu** Partnerības teritorijā un tās varētu būt sekojošas –

- izglītojoši pasākumi

Ņemot vērā to, ka visos 3 Partnerības teritorijas subjektos 2011. gadā izglītībai ir atvēlēti ļoti lieli budžeta līdzekļi (pat līdz 50%) un pašvaldības izglītības jomu ir definējušas par savu prioritāti, publiski izglītojoši pasākumi un īpaša skolnieku apmācība jautājumos, kas saistās ar vides sakopšanu un saudzēšanu būtu ļoti liels un vērtīgs ieguldījums šī jautājuma risināšanā.

- brīvprātīgo kustība

Iepriekšējo 2 pētījumu gaitā noskaidroto Partnerības teritorijas iedzīvotāju vēlmi dzīvot tīrā vidē un piedalīties tās sakopšanā ieteicams pārvērst brīvprātīgo (volontieru) kustībā, kura nodarbotos ar regulāru vietējo talku organizēšanu, iedzīvotāju personīgu uzrunāšanu un izglītošanu (it īpaši viensētās un sociāli nelabvēlīgos rajonos), sadzīves piesārņojuma apzināšanu un likvidēšanu, sīku nepieciešamību apzināšanu un novēršanu (salauzti soliņi un atkritumu tvertnes un tml.), piesārņojuma izcelsmes noskaidrošana, laba piemēra rādīšanu un tml. aktivitātēm, kas kopumā spētu diezgan būtiski ietekmēt vides kvalitāti.

- ieteikumi likumdošanas un pašvaldību budžeta izmaiņām

Lai sekmētu uzņēmēju un investoru interesi par līdzekļu ieguldīšanu Partnerības teritorijas vides sakopšanā, Latvijā nepieciešamas likumdošanas izmaiņas. Biedrība „Pierīgas partnerība” ar savām aktivitātēm varētu sekmēt citu valstu pieredzes izziņāšanu, savu pašvaldību motivēšanu un stimulēšanu rast iespēju paredzēt līdzekļus speciāli vides sakopšanas jautājumiem un griezties ar priekšlikumiem Saeimā par izmaiņām Latvijas likumdošanā. Pie kam, liekot akcentu ne tik daudz uz soda mēriem (kā tas ir tagad), bet gan uz kvalitatīviem preventīviem pasākumiem vides aizsardzības jomā.

5.4. Īso atpūtas vietu iekārtošanas iespējas

Runājot par īso atpūtas vietu iekārtošanas iespējām Partnerības teritorijā jāsecina, ka **šajā jautājumā pastāv pretrunas.**

No vienas puses, bagāto dabas resursu (g.k. mežu un ūdeņu) dēļ Partnerības teritorijā, kā zaļajā zonā, ir vislabākās iespējas iekārtot īsās atpūtas vietas un jau šobrīd arī vietējo iedzīvotāju vidū pēc tām būtu nopietns pieprasījums.

Taču no otras puses, nav ieinteresētu fizisku un/vai juridisku personu, kas uzņemtos šīs atpūtas vietas iekārtot, ieguldot tajās savus resursus, jo Partnerības teritorijā absolūti nav attīstīta tūrisma industrija un tāvad šīs atpūtas vietas nekādu pievienoto vērtību neražos.

Lai šīs pretrunas novērstu, pirmajā laikā (līdz 3 gadiem) būtu ieteicamas sekojošas aktivitātes -

- rast iespēju izveidot vismaz 1 kopīgu Partnerības teritorijas dabas tūrisma maršrutu, kuram augstāku pievienoto vērtību piešķirtu īso atpūtas vietu esamība;
- izvērtēt, kāda veida īsās atpūtas vietas sākuma periodā ražotu vislielāko pievienoto vērtību – soliņi, kempingi, automašīnu stāvvietas, velosipēdu stāvvietas vai laivu un citas ūdens tehnikas piestātnes;

- rast iespēju izveidot īsās atpūtas vietas netālu no jau esošajiem objektiem (naktsmītnes, ēdināšanas uzņēmumi, sakari, bankomāti un tml.);
- uzrunāt pašvaldības, motivējot tās ieguldīt savus līdzekļus pirmo īso atpūtas vietu radīšanā un ar to radīt labu piemēru uzņēmējiem;
- rast iespēju piesaistīt papildus investīcijas īso atpūtas vietu radīšanai ar tādu nevalstisko organizāciju starpniecību, kas nodarbojas ar vides aizsardzības jautājumiem;
- uzrunāt tos uzņēmējus, kuriem Partnerības teritorijā jau pieder viesu nami vai atpūtas vietas, motivējot viņus piedalīties īso atpūtas vietu veidošanā savas teritorijas tuvumā vai tieši savā teritorijā.

5.5. Tūrisma pakalpojumu infrastruktūras attīstības iespējas

Runājot par tūrisma pakalpojumu infrastruktūras attīstības iespējām Partnerības teritorijā jāsecina, ka **šajā jautājumā pastāv pretrunas**.

No vienas puses, tūrisma industrijas attīstība vislabākajā veidā atbilst Partnerības teritorijas un tās iedzīvotāju interesēm, jo tieši tūrisms visefektīvāk spētu nodrošināt Partnerības teritorijas atpazīstamību un dzīves kvalitāti tajā.

Taču no otras puses, pagaidām nav ieinteresētu fizisku un/vai juridisku personu, kas uzņemtos tūrisma kā industrijas attīstību Partnerības teritorijā.

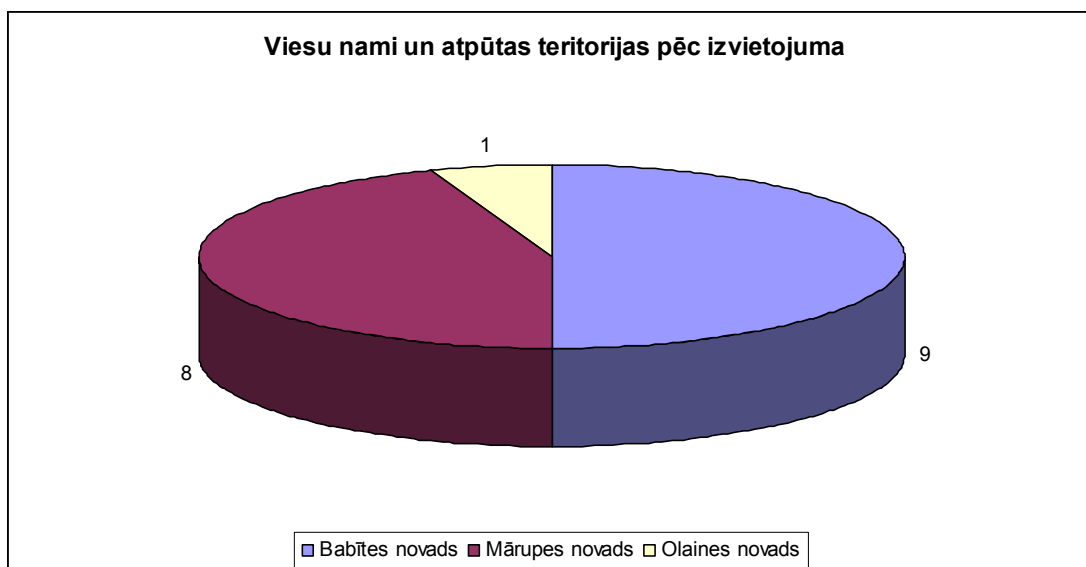
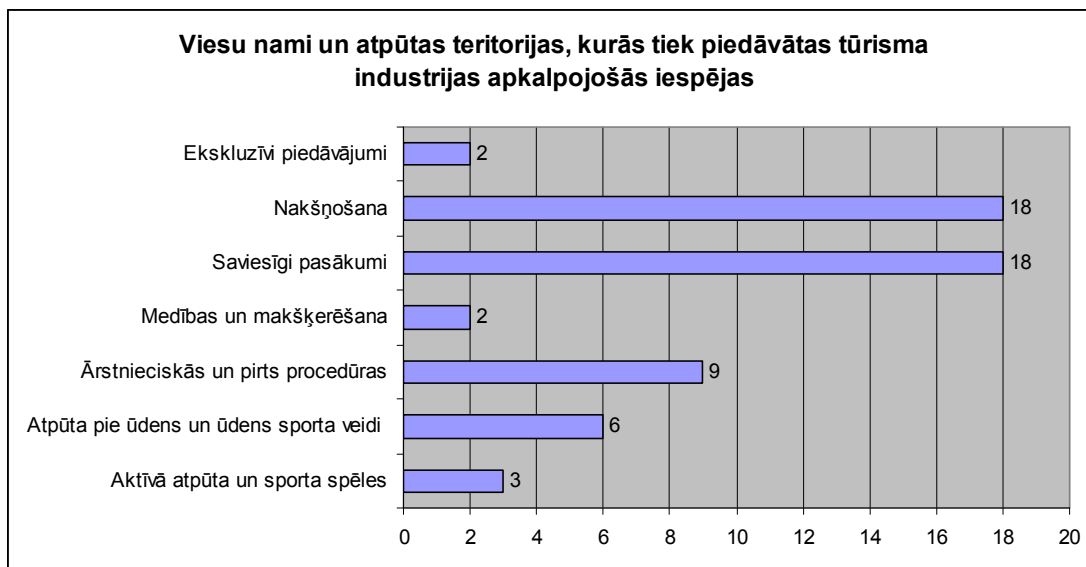
Lai šīs pretrunas novērstu, būtu ieteicamas sekojošas aktivitātes -

- uzrunāt fiziskas un/vai uzņēmējus, aicinot tās iesaistīties tūrisma industrijas un/vai to apkalpojošo sfēru radīšanā;
- uzrunāt Partnerības teritorijas pašvaldības, aicinot tās iesaistīties tūrisma industrijas un/vai to apkalpojošo sfēru radīšanā;
- uzrunāt Partnerības teritorijā jau esošo viesu namu un atpūtas vietu īpašniekus, motivējot tos aktīvāk reklamēt un paplašināt savu jau esošo piedāvājumu spektru;
- sadarboties ar Partnerības teritorijā esošo viesu namu un atpūtas vietu īpašniekiem, lai kopīgiem spēkiem piesaistītu vairāk tūristu un attīstītu pieprasītākās jomas (piemēram, ūdens tūrisms, dabas rekreācija un tml.);

- motivēt Partnerības teritorijā esošās nevalstiskās organizācijas pievērsties ar dabas aizsardzību un ekoloģiju saistītajiem jautājumiem;
- iepazīstināt pēc iespējas plašāk cilvēku loku ar izstrādātajiem kopīgajiem dabas tūrisma maršrutiem;
- propagandēt un skaidrot ideju, ka tieši tūrisma industrija vislabākā veidā sekmēs Partnerības teritorijas atpazīstamību, attīstību un iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanos;
- apmācīt uzņēmējus kā tūrisma un aktīvās atpūtas jomā atrast, attīstīt un pārdot pievienoto vērtību;
- meklēt finansiāli stabilus un pieredzējušus sadarbības partnerus (g.k. ārpus Latvijas) tūrisma kā industrijas attīstībai Partnerības teritorijā.

Runājot par šī brīža situāciju, publiskajā telpā Partnerības teritorijā kopā viegli atrodam ir 18 viesu nami un atpūtas teritorijas, kurās tiek piedāvātas sekojošas ar nākotnes dabas tūrisma industrijas apkalpojošās iespējas –

- aktīvā atpūta un sporta spēles – 3 objekti
- atpūta pie ūdens un ūdens sporta veidi – 6 objekti
- ārstnieciskās un pirts procedūras – 9 objekti
- medības un makšķerēšana – 2 objekti
- saviesīgi pasākumi – 18 objekti
- nakšņošana – 18 objekti
- ekskluzīvi piedāvājumi – 2 objekti (kinoloģijas mācību centrs un ekskluzīva ārstnieciskā masāža)

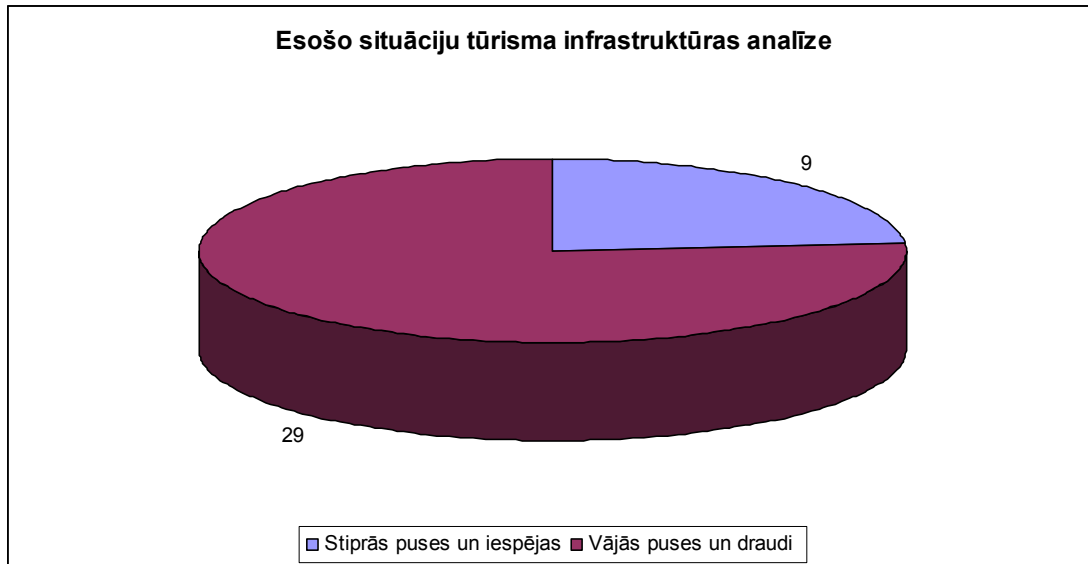
Esošo situāciju tūrisma infrastruktūras jomā var sekmīgi analizēt **pēc SVID metodes.**

Pozīcijas	Stiprās puses un iespējas	Vājās puses un draudi
Piedāvātās iespējas	<ul style="list-style-type: none"> Katrā objektā ir nodrošinātas saviesīgu pasākumu un nakšņošanas iespējas Ir ekskluzīvi piedāvājumi Piedāvājumu 	<ul style="list-style-type: none"> Neliela kapacitāte Nav publiskas saistības ar Partnerības teritoriju kā vienotu veselu Maz ekskluzīvu piedāvājumu

	atbilstība tūrismam kā industrijai	<ul style="list-style-type: none"> • Neaktīva reklāma • Maz informācijas publiskajā telpā (presē, TV, internetā, un tml.) • Piedāvājuma vienvērtīgums
Piedāvāto iespēju pievienotā vērtība	<ul style="list-style-type: none"> • Ekskluzīvi piedāvājumi kā mēģinājums paaugstināt pakalpojuma pievienoto vērtību • Plašas iespējas pievienotās vērtības paaugstināšanai 	<ul style="list-style-type: none"> • Zema pievienotā vērtība • Neizpratne par pievienotās vērtības jēdzienu tūrisma industrijā • Netiek meklēta pievienotā vērtība, tās palielināšanas un pārdošanas iespējas • Zemā uzņēmēju aktivitāte • Pozitīvu piemēru trūkums
Attīstības un paplašināšanās iespējas	<ul style="list-style-type: none"> • Labas attīstības un kapacitātes palielināšanas potences 	<ul style="list-style-type: none"> • Resursu trūkums (finanšu, materiālo, sociālo, intelektuālo un tml.) • Iniciatīvas trūkums • Zināšanu trūkums • Kopējā valsts un pasaules krīze
Savstarpējās sadarbības iespējas	<ul style="list-style-type: none"> • Labas sadarbības 	<ul style="list-style-type: none"> • Iniciatīvas trūkums

	<p>iespējas dabas un rekreācijas tūrisma jomā</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zināšanu trūkums • Latviešu mentalitātes īpatnības – vēlme darboties vienam • Resursu trūkums (finanšu, materiālo, intelektuālo un tml.) • Nepieciešamība palielināt objektu kapacitāti un pakalpojumu pievienoto vērtību • Kopējā valsts un pasaules krīze
<p>Partneru un resursu piesaistīšanas iespējas</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Apmierinošas sadarbības iespējas dabas un rekreācijas tūrisma jomā 	<ul style="list-style-type: none"> • Iniciatīvas trūkums • Zināšanu trūkums • Resursu trūkums (finanšu, materiālo, intelektuālo un tml.) • Zema objektu un pakalpojumu pievienotā vērtība • Kopējā valsts un pasaules krīze
<p>Objektu iekļaušana kopīgos tūrisma maršrutos</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Labas iespējas iekļaut objektus kopīgos tūrisma maršrutos naktsmītņu, ēdināšanas un atpūtas nodrošināšanai 	<ul style="list-style-type: none"> • Kopīgi tūrisma maršruti vēl nav izstrādāti • Nav pārliecības par to objektu iespējām un to attīstību nākotnē

		<ul style="list-style-type: none"> • Zema objektu un pakalpojumu pievienotā vērtība un kapacitāte
--	--	--

Esošo šī brīža situāciju ar potenciālajām tūrisma pakalpojumu izmantošanas iespējām Partnerības teritorijā, kas ir viegli atrodamai interneta vidē, var attēlot arī grafiski –

Pakalpojums	Babītes novads	Mārupes novads	Olaines novads
Tūrisma objekti	1	-	1
Viesu nami un citas naktsmītnes	9	8	1
Dabas objekti	7	1	2
Kultūrvēsturiskie objekti	10	5	2
Ēdināšanas iespējas	7	18	6
Bankomāti un bankas	1	2	1

Reliģiski objekti (baznīcas)	3	-	3
Veselības nodrošinājums (aptiekas)	1	5	1
Degvielas uzpildes stacijas	-	2	1
Autonoma	-	8	-
Auto apkope un serviss	-	3	-
Sakaru iestādes (pasts)	3	7	4
Izklaides iespējas	-	2	-

Ņemot vērā augstāk minēto, mēs varam secināt, ka, attiecībā uz tūrisma kā industrijas pakalpojumu infrastruktūras attīstības iespējām, nākamo 3 līdz 5 gadu laikā **kā visoptimālākais risinājums** būtu ieteicams sekojošais –

- iekļaut esošos objektus kopīgos tūrisma maršrutos ar mērķi nodrošināt naktsmītnes, ēdināšanu un atpūtu;
- motivēt objektu īpašniekus ekskluzīvu pakalpojumu radīšanai (piemēram, slimnieku rehabilitācijai, ogotāju un sēņotāju maršruti un tml.);
- motivēt objektu īpašniekus paplašināt informācijas par sevi apriti publiskajā telpā, pirmkārt, izmantojot interneta iespējas;
- motivēt Partnerības teritorijas pašvaldības atbalstīt savu jau esošo tūrisma infrastruktūru, jebkādā veidā izmantojot tās iespējas (piemēram, sporta nometnes bērniem, aktīvās atpūtas pasākumi riska grupas iedzīvotājiem, kopīgas aktīvās atpūtas pasākumi objektu teritorijā un tml.);
- motivēt objektu īpašniekus meklēt un paplašināt savu pakalpojumu pievienoto vērtību;
- pirmkārt izmantot un paplašināt jebkādas iespējas, kas saistītas ar visa veida atpūtu pie ūdeņiem un ūdens sportu jebkurā sezonā;

- nodrošināt esošo tūrisma infrastruktūras objektu saistību ar īsajām atpūtas vietām;
- tiekties uz iespēju nodrošināt katrā objektā interneta pieslēgumu un, nepieciešamības gadījumā, papildus transporta pakalpojumus.

5.6. Uzņēmēju apmācības un sadarbības iespējas tūrisma un aktīvās atpūtas jomā

Veidojot dabas un rekreācijas tūrisma industriju un ar to saistītās uzņēmēju izglītības programmas tieši ir jāņem vērā, ka pagaidām Partnerības teritorijā **nav īpaši vērtīgu** (izņemot Ķemeru nacionālo parku), **eksotisku un/vai jau populāru tūrisma objektu** un tradīciju, tāpēc tie ir īpaši jāmeklē un jāpadara pievilcīgi apmeklētājiem.

Runājot par uzņēmēju apmācības un sadarbības iespējām tūrisma un aktīvās atpūtas jomā Partnerības teritorijā jāsecina, ka **šajā jautājumā pastāv nopietnas pretrunas.**

No vienas puses, uzņēmēji grib sadarboties un iegūt jaunas zināšanas par dabas un rekreācijas tūrisma jomu un aktīvo atpūtu. Viņi saprot, ka tūrisma industrijas attīstība vislabākajā veidā atbilst viņu kā uzņēmēju interesēm, jo var nodrošināt peļņu.

Taču no otras puses, pagaidām nav ieinteresētu fizisku un/vai juridisku personu, kas uzņemtos tūrisma kā industrijas attīstību Partnerības teritorijā. Tas ir, galvenokārt, tāpēc, ka vietējie uzņēmēji –

- neuztver Latviju kā tūrisma industrijai piemērotu zemi kopumā un, galvenokārt, organizē maršrutus ārpus Latvijas;
- neuztver Partnerības teritoriju kā vienotu veselu subjektu, kas būtu piemērots dabas un/vai rekreācijas tūrisma kā industrijas attīstībai;
- Partnerības teritorijā nav īpaši vērtīgu, eksotisku un/vai jau gatavu tūrisma maršrutu un populāru tūrisma objektu;
- neredz ātras līdzekļu atgūšanas un ātras peļņas iespējas dabas tūrisma jomā vispār;
- ļoti tuvu ir Rīga un Jūrmala ar attīstītu tūrisma industrijas infrastruktūru, kas tūristiem tradicionāli jau ir pazīstama;
- saprot, ka valsts nodokļu politika un citi likumi nesekmē tūrisma un aktīvās atpūtas kā industrijas attīstību;
- nav speciāli apmācīti jautājumos par tūrisma kā pakalpojuma pievienotās vērtības atrašanu un pārdošanu;
- neprot atrast spēcīgus sadarbības partnerus gan Latvijā (t.sk. arī pašvaldības), gan ārpus tās;

- neprot piesaistīt attīstībai nepieciešamos resursus (t.sk. materiālos, finanšu, sociālos, intelektuālos un tml.);
- neprot profesionāli izmantot reklāmas un citu atpazīstamību nodrošinošu pasākumu iespējas;
- Partnerības teritorija nav uzrunājusi un motivējusi uzņēmējus, aicinot darboties un/vai sadarboties tūrisma un aktīvās atpūtas jomā.

No augstāk minētā var secināt, ka pretrunu novēršana ir iniciatīvas un finanšu (arī citu resursu) jautājums. **Lai šis pretrunas novērstu**, uzņēmēji vispirms būtu jāinformē un/vai jāapmāca, tāpēc šajā jomā potenciālo ieinteresēto fizisko un juridisko personu vidū ir ieteicams veikt **izglītojošus un informatīvus pasākumus**.

Šie izglītojošie un informatīvie pasākumi visefektīvākie būtu pie sekojošiem nosacījumiem –

- tiek uzrunāts pēc iespējas plašāks interesentu loks gan Partnerības teritorijā, gan ārpus tās izmantojot interneta mācību vadības programmas kā modernās izglītības tehnoloģijas;
- tiek izveidoti standarti un noskaidrota pievienotā vērtība, kas ļauj pozitīvi izcelt tieši Latvijas dabas tūrisma starp citiem piedāvājumiem;
- Vides ministrija efektīgi atbalsta sadarbības partnerus vides izglītotāju un citu vides nevalstisko organizāciju ieguldījumu profesionālās un neformālās vides izglītības jomā;
- jau esošajiem tūrisma objektiem, viesu namiem un naktsmītnēm izveidotās mājas lapas tiek modernizētas, aktīvāk un plašāk reklamētas, ir viegli un ātri atrodamas interneta vidē;
- katram tūrisma objektam, viesu namam un naktsmītnei, kuram nav sava reklāmas nesēja interneta vidē, tas tiek izveidots un nodrošināta tā ērta un ātra atrašana tīklā;
- tiek skaidrotas Partnerības teritorijas kā dabas tūrisma teritorijas priekšrocības un iespējas gan no Partnerības teritorijā esošo dabas vērtību aspekta, gan arī no pievienotās vērtības radīšanas iespēju viedokļa;
- tiek uzsākta sadarbība ar tūrisma aģentūrām gan Latvijā, gan ārpus tās;
- tiek sniegta informācija par pozitīviem piemēriem Partnerības teritorijā un līdzīgos gadījumos ārpus tās;

- skaidri zināma valsts un Partnerības teritorijas pašvaldību attieksme pret tūrismu un aktīvo atpūtu un iespējamais visu veidu atbalsts;
- tiek piedāvāti iespējamie sadarbības partneri un skaidrotas dažādu resursu (t.sk. finanšu, materiālo, sociālo, intelektuālo un tml.) piesaistīšanas iespējas;
- ir redzama kaut vai neliela, bet stabila ekonomiskās un sociālās situācijas uzlabošanās Latvijas valstī.

Potenciālās uzņēmēju apmācības iespējas tūrisma un aktīvās atpūtas jomā var analizēt pēc **SVID metodes**.

Pozīcijas	Stiprās puses un iespējas	Vājās puses un draudi
Teorētiskie aspekti	<ul style="list-style-type: none"> • Vēlme nodarboties ar tūrismu kā uzņēmējdarbību • Vēlme mācīties • Uzņēmēju iepriekš uzkrātās teorētiskās un praktiskās zināšanas 	<ul style="list-style-type: none"> • Nav tādas neformālās izglītības iegūšanas iespēju, kas atbilstu tūrisma industrijas vajadzībām • Nav izstrādāti tūrisma mācību programmu standarti • Neliela vietējo iedzīvotāju un uzņēmēju interese par mācībām un neizpratne par to reālo nepieciešamību
Praktiskie aspekti	<ul style="list-style-type: none"> • Iespēja organizēt mācības ar jaunu un modernu izglītības tehnoloģiju palīdzību • Iespēja radīt specifiskas, Latvijas tūrisma industrijas 	<ul style="list-style-type: none"> • Resursu trūkums (finansiālo, intelektuālo, sociālo un tml.) • Pieredzes trūkums praktisko mācību organizēšanā • Nav Latvijas tūrisma

	prasībām atbilstošas mācību programmas <ul style="list-style-type: none"> • Iespēja sadarboties ar Vides zinātnes un izglītības padomi 	industrijas vajadzībām specializētu un adaptētu mācību programmu <ul style="list-style-type: none"> • Nav pozitīvu piemēru • Nav izstrādāti Partnerības teritorijas piedāvājumam atbilstoši dabas tūrisma maršruti, uz kuru pamata varētu veidot mācību programmas
--	---	--

Ņemot vērā augstāk minēto, mēs varam secināt, ka **galvenās jomas**, kurās ar aktīvo atpūtu un tūrisma industriju saistītie uzņēmēji būtu jāmāca ir sekojošas -

- pievienotās vērtības meklēšana, atrašana un pārdošana jau esošajos tūrisma maršrutos;
- jaunu tūrisma maršrutu radīšana;
- reklāma iespējas;
- sadarbības partneru meklēšana un piesaistīšana;
- resursu (materiālo, finansiālo, sociālo, intelektuālo un tml.) meklēšana, piesaistīšana un izmantošana.

Iespējamās uzņēmēju sadarbības iespējas tūrisma un aktīvās atpūtas jomā var analizēt pēc **SVID metodes**.

Pozīcijas	Stiprās puses un iespējas	Vājās puses un draudi
Teorētiskie aspekti	<ul style="list-style-type: none"> • Vēlme sadarboties • Sadarbības atbilstība uzņēmējdarbības interesēm 	<ul style="list-style-type: none"> • Vietējai mentalitātei raksturīgs inertums partneru meklēšanā un neuzticība

		<p>sadarbības iespējām</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ieinteresētības trūkums no iespējamo sadarbības partneru puses
Praktiskie aspekti	<ul style="list-style-type: none"> • Iespējamais pašvaldību atbalsts • Esošās kapacitātes paaugstināšana (finansiālais, sociālais, materiālais un intelektuālais aspekts) • Jau esošās sporta un aktīvās atpūtas tradīcijas 	<ul style="list-style-type: none"> • Pieredzes un zināšanu trūkums • Pozitīvu piemēru trūkums • Neizpratne par sadarbības partnera kā pievienotās vērtības lomu tūrisma industrijas pakalpojumā

6. ŪDEŅU AIZSARDZĪBAS UN ZIVSAIMNIECĪBAS ATTĪSTĪBAS VEICINĀŠANAS IETEKME UZ PARTNERĪBAS TERITORIJAS ATPAZĪSTAMĪBU

Ūdeņu aizsardzība ir viena no galvenajām prioritātēm Latvijas vides aizsardzības politikā un uz šodienu tajā sasniegti labi rezultāti. Ūdens apsaimniekošanas likums ir spēkā no 2002. gada 26. oktobra un ir galvenais normatīvais akts ūdeņu apsaimniekošanā un aizsardzībā. Visciešākā sadarbība ūdens aizsardzībā notiek ar Veselības un Zemkopības ministrijām.

Likuma mērķis ir izveidot virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzības un apsaimniekošanas sistēmu kas veicina ilgpējīgu un racionālu ūdens resursu lietošanu, uzlabo ūdens vides aizsardzību, nodrošina ūdeņu aizsardzību un sekmē starptautiskajos līgumos noteikto mērķu sasniegšanu. Likumā iekļautas tiesību normas, kas izriet no Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas 2000/60/EK (2000. gada 23.oktobris). No Ūdens apsaimniekošanas likuma izrietoši ir vairāki Ministru kabineta noteikumi, kā arī ūdens aizsardzību reglamentē likums „Par piesārņojumu” un no tā izrietošie normatīvie akti.

Ūdens apsaimniekošanas likums nosaka, ka turpmāk **ūdeņu aizsardzības pasākumi, efektivitāte un lietderība jākontrolē nevis administratīvajās, bet upju baseinu robežās**. Latvijas teritorija ir iedalīta Daugavas, Gaujas, Lielupes un Ventas upju baseinu apgabalos, bet **Partnerības teritorijā ir Daugavas un Lielupes upju baseini** (pētījums Biedrības „Pierīgas partnerība” stratēģijas īstenošanas iespējas partnerības teritorijā, 184. lpp.)

Latvijai cauri tek trīs ANO Eiropas galveno robežšķērsojošo upju sarakstā ietvertas upes - Daugava, Lielupe un Venta. **Šo upju kvalitātes problēmas var atrisināt tikai ar starptautisku līgumu palīdzību**, atbilstoši 1992. gada Helsinku konvencijā „Par robežšķērsojošo ūdensteču un starptautisko ezeru izmantošanu un aizsardzību” noteiktajiem mehānismiem (Latvija konvenciju ir ratificējusi 1996. gadā).

Ūdens aizsardzība vislabākā veidā ietekmēs Partnerības teritorijas atpazīstamību, jo nodrošinās tīru vidi un palielinās interesi par dabas un rekreācijas tūrisma iespējām. Taču, ņemot vērā augstāk minēto, varam secināt, ka **par lielu daļu Partnerības teritorijas ūdens resursu atbildību nes valsts un Partnerības teritorijas līdzdalība šo savu dabas resursu aizsardzībā ir sekundāra**.

Tā mēs varam apgalvot tāpēc, ka –

- ūdens aizsardzība Partnerības teritorijā esošo upju (Daugavas un Lielupes) baseinu robežās ir valstiska mēroga jautājums un tā risināšana vislielākajā mērā būs atkarīga no valsts politikas un iespējām;

- dabas lieguma Babītes ezera kā īpaši aizsargājamās dabas teritorijas aizsardzība ir valstiska mēroga jautājums un tā risināšana vislielākajā mērā būs atkarīga no valsts politikas un iespējām;

Babītes ezers ir septītais lielākais ezers Latvijā pēc platības. Tas ir lagūnas tipa ezers un tajā ir viena 27 hektārus liela sala. Tam ir dūņaina gultne, dūņu kārtas biežums var sasniegt pat piecus metrus. Krasta līnijas garums — 33 km. Babītes ezerā dzīvo 17 zivju sugas, tai skaitā līņi, karūsas, plauži, līdakas, asari, raudas, zuši.

Seklais aizaugušais ezers un tā apkārtnē ir nozīmīga putnu koncentrācijas vieta. Šeit konstatētas 184 putnu sugas, no kurām 36 ligzdo ezera apkaimē. 15 no šīm putnu sugām ir Eiropā apdraudēto skaitā (lielais dumpis, mazais dumpis, ragainais dūkuris, niedru lija, grieze un citas). Zooloģiskā lieguma statuss ar ornitoloģiskā lieguma režīmu ir 385 hektāru platībā, pārējā ezera daļā ir sezonas liegums no 1. janvāra līdz 30. jūnijam. Babītes ezera krastos atrodas vairākas laivu bāzes.

- dabas lieguma Cenas tīreļa kā īpaši aizsargājamās dabas teritorijas aizsardzība ir valstiska mēroga jautājums un tā risināšana vislielākajā mērā būs atkarīga no valsts politikas un iespējām;

Cenas tīrelī ir augstie purvi, pārejas purvi un distrofi ezeri. Tā ir nozīmīga teritorija putnu aizsardzībai, jo šeit sastopamas 10 Latvijā un Eiropā aizsargājamās putnu sugas.

- Ķemeru nacionālā parka ūdeņu (kā īpaši aizsargājamās dabas teritorijas sastāvdaļa) aizsardzība ir valstiska mēroga jautājums un tā risināšana vislielākajā mērā būs atkarīga no valsts politikas un iespējām.

Parks aizņem arī 1954 ha teritorijas Rīgas jūras līcī. Tajā notiek minerālūdeņu un ārstniecisko dūņu veidošanās process. Ķemeru nacionālo parku raksturo augsto un zemo purvu, lagūnu ezeru, daudzveidība un platība. Ķemeru nacionālā parka teritorijā atrodas lagūnas tipa ezeri Dūņieris, Kaņieris, Slokas ezers, kā arī Valguma ezers. No purviem lielākie ir Lielais Ķemeru tīrelis un Raganu purvs.

- mazo ūdenskrātuvju (ezeru, diļņu, upīšu un tml.) ūdeņi, kuru aizsardzība ir Partnerības teritorijas pašvaldību ziņā, pieder pie kopīgas ekosistēmas, tāpēc to tīrība un aizsardzība tiešā veidā ir atkarīga no tā, kā tiks aizsargāti valsts nozīmes objekti.

Partnerības teritorijā ir labas un reālas iespējas veicināt zivsaimniecības attīstību. Tā mēs varam apgalvot tāpēc, ka eksistē rīcības programma Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalsta ieviešanai 2007. - 2013. gadam (<http://www.esfondi.lv/page.php?id=412>; pētījums „Biedrības „Pierīgas partnerība” stratēģijas ietekme uz partnerības teritorijas attīstību”, 32. un 33. lpp.), kuras 4. prioritātes pasākumi paredz sekojošas aktivitātes -

- apmācība;
- atbalsts vietējai rīcībai (LEADER+ veida pasākums);
- zvejas intensitātes sabalansēšana;
- flotes atjaunošana un zvejas kuģu modernizēšana;
- zvejas un akvakultūras produktu apstrādes un mārketinga uzlabošana, zvejas ostu aprīkojuma un akvakultūras attīstība;
- piekrastes zvejas attīstība, sociālekonomiskie pasākumi, jaunu noieta tirgu apgūšanas veicināšana un atbalsts ražotāju organizācijām.

Attiecībā uz zivsaimniecības attīstību kā aktivitāšu piemērus 4. prioritātes pasākumiem var minēt sekojošos aspektus -

- atbalsts papildus nodarbinātības iespēju radīšanai;
- zvejas intensitātes samazināšanas pasākumi;
- pasākumi zvejas kuģus modernizācijai;
- atbalsts zivju pārstrādei;
- akvakultūras uzņēmumu tehnoloģiskā modernizācija;
- modernas ostu infrastruktūras veidošana;
- atbalsts projektiem, kas veicinās uz tirgu orientētas produkcijas ražošanu;
- atbalsts ražotāju organizāciju veidošanai un to darbības veicināšanai.

Plānojot zivsaimniecības attīstību Partnerības teritorijā ieteicams orientēties uz LR Zemkopības ministrijas **Zivsaimniecības atbalsta nodaļu** kā uz vienu no sadarbības partneriem informācijas ieguves un tās analīzes jomā, jo nodaļas funkcijas valstiskā līmenī ir Eiropas Savienības, tajā skaitā, EZF, un valsts atbalsta politikas programmēšanas dokumentu un ar to ieviešanu saistīto tiesību aktu projektu un pozīcijas dokumentu izstrāde, kā arī attiecīgo atbalsta pasākumu ieviešanas koordinēšana.

Partnerības teritorijas interesēs īpaši svarīgi būtu Zivsaimniecības atbalsta nodaļas darbības aspekti, kas -

- nodrošina zivsaimniecības attīstības stratēģijas un atbalsta politikas dokumentu attiecīgo sadaļu, kā arī tiesību aktu projektu izstrādi nodaļas kompetences jautājumos, kas attiecas uz Eiropas Savienības, tajā skaitā, EZF, un valsts atbalstu zivsaimniecībā;

- izstrādā priekšlikumus par EZF līdzfinansēto zivsaimniecības attīstības pasākumu ieviešanas nosacījumiem saskaņā ar Eiropas Savienības likumdošanā noteiktajām prasībām;
- koordinē EZF līdzfinansēto zivsaimniecības attīstības pasākumu ieviešanas jautājumus;
- piedalās zivsaimniecībai nozīmīgo teritoriju attīstības pasākumu īstenošanas veicināšanā un pārraudzībā;
- izvērtē EZF Rīcības programmas ieviešanas efektivitāti un nodrošina informācijas sagatavošanu EZF Rīcības programmas ieviešanas progresu ziņojumiem;
- izvērtē un nepieciešamības gadījumā aktualizē EZF Rīcības programmas ieviešanas novērtējuma un uzraudzības indikatorus;
- izstrādā tiesību aktu projektus zvejas un akvakultūras produktu tirgus intervences pasākumu ieviešanai saskaņā ar Eiropas Savienības likumdošanā noteiktajām prasībām, kā arī pārrauga minēto pasākumu realizāciju Latvijā;
- veic nepieciešamo analīzi un sagatavo priekšlikumus valsts atbalsta politikas ieviešanai zivsaimniecības jomā;
- veic zivsaimniecības attīstību ietekmējošo nodokļu izvērtēšanu un atbilstoši politikas plānošanas dokumentos paredzētajām nostādņām sagatavo priekšlikumus nodokļu sloga samazināšanai un nodokļu sistēmas vienkāršošanai, kā arī līdzdarbojas atbilstošu normatīvo aktu projektu izstrādē;
- nodrošina informācijas sagatavošanu informatīvām sanāksmēm par EZF, zvejas un akvakultūras produktu tirgus intervences un valsts atbalsta pasākumiem zivsaimniecības attīstībai, sniedz konsultācijas fiziskām un juridiskām personām, valsts un pašvaldību iestādēm, kā arī piedalās konferencēs un semināros par nodaļas kompetences jautājumiem;
- sadarbojas ar nozares nevalstiskajām organizācijām nodaļas kompetences jautājumos.

Zivju resursus ietekmē ne tikai pati zivsaimniecība, bet arī cita veida saimnieciskā darbība: ūdenstilpju piesārņošana ar notekūdeņiem, upju padziļināšana un iztaisnošana, grunts izņemšana un citas darbības, kas izraisa biotopu degradāciju. Arī ūdenstilpju racionālai un ilgpējīgai apsaimniekošanai nepieciešama regulāra ihtiofaunas papildināšana, lai uzlabotu zivju sugu sastāvu un palielinātu ūdenstilpju zivsaimniecisko vērtību. Latvijas ūdeņu ekosistēmās ir notikušas būtiskas pārmaiņas un vairāk nekā 90 upēs (t.sk. Partnerības teritorijā esošajās Daugavā un Lielupē) ir radīti lieli zaudējumi, kas nelabvēlīgi ietekmē zivju krājumus, ierobežojot, samazinot vai pat pārtraucot daudzu zivju sugu, īpaši

ceļotājzivju, dabisko vairošanos. Šādos apstākļos resursu atjaunošanu un uzturēšanu saimnieciski ekspluatējamā stāvoklī vairs nav iespējams nodrošināt tikai ar zvejas liegumiem, vides aizsardzības un citiem preventīviem pasākumiem, bet ir nepieciešama **aktīva valstiska rīcība** – mākslīgā atražošana, kas parasti notiek, ielaižot dabiskos ūdeņos zivju audzētavās savairotos vērtīgo sugu mazuljus.

Visus jautājumus, kas saistīti zivsaimniecības attīstību un tās pavadošajām nozarēm kopumā, ir iespējams sadalīt 4 galvenās kategorijās -

1. makšķerēšana

Analizējot makšķerēšanas attīstības iespējas Partnerības teritorijas aspektā runa varētu iet par zveju iekšējos ūdeņos.

Šodien makšķerēšana kļūst par arvien populārāku brīvā laika pavadīšanas veidu, kas aizrauj un nodarbina tūkstošiem cilvēku. Pasaulē, tai skaitā vairumā Eiropas valstu, makšķerēšanas organizēšanai un visiem ar to saistītajiem aspektiem tiek pievērsta pastiprināta uzmanība. Piemēram, 2011. gadā augusta pirmajā nedēļā Berlīnē notiks kārtējā Pasaules konference, kas veltīta rekreācijas zvejai, vai vienkāršāk izsakoties – makšķerēšanai. Latvijā makšķernieki ir lielākie iekšējo ūdeņu zivju resursu izmantotāji un tāpēc **nav apšaubāma makšķerēšanas nozīmīgā sociāli – ekonomiskā loma.**

Pašreiz publiskajā telpā nav atrodama informācija par iespējamajiem zvejas limitiem vai licences nepieciešamību makšķerēšanai, vēžošanai un/ vai zemūdens medībām Partnerības teritorijas iekšējos ūdeņos.

(http://www.zm.gov.lv/doc_upl/Licencetas_makskeresanas_vietas_1_07_2011.pdf

http://www.zm.gov.lv/doc_upl/licencetas_vezosanas_vietas_1072011.pdf

<http://www.zm.gov.lv/index.php?sadala=1949&id=10689>)

Taču, tā kā zivsaimniecība ir valstiska līmeņa rūpes, tad runājot par **zvejniecības attīstības iespējām Partnerības teritorijas kontekstā** būtu jāņem vērā sekojošais –

- Zivju resursu mākslīgās atražošanas rīcības plāns 2011. –2013. gadam ir īstermiņa politikas plānošanas dokuments, kas izstrādāts, lai pirmajā posmā īstenotu zivsaimniecības nozares vidēja termiņa plānošanas dokumentu "Zivju resursu mākslīgās atražošanas valsts programmas pamatnostādnes 2011. –2016. gadam".

Šis plāns ir zinātniski pamatota vērtīgo zivju resursu ilgtspējības un daudzveidības nodrošināšana publiski izmantojamajos ūdeņos, lai mazinātu antropogēnās ietekmes radītos zaudējumus un sekmētu ilgtspējīgas zvejas un makšķerēšanas attīstības iespējas.

Īstenojot šajā plānā iekļautos 1. un 3. rīcības virzienus, zivju resursu atražošanu krājumu atjaunošanai Latvijas upēs un ezeros nodrošina Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta BIOR

valsts zivju audzētavas Tome, Dole, Kārļi ar nodaļu Brasla un Pelči, bet atsevišķu zivju sugu atražošanas valsts pasūtījuma nodrošināšanai BIOR rīko iepirkuma konkursus privātajām zivju audzētavām. Galvenās sugas, kuras tiek audzētas BIOR valsts zivju audzētavās ir lasis, taimiņš, zandarts, vimba, līdaka, vēdzele, plaudis un upes nēģis. Savukārt, īstenojot 2.rīcības virziena pasākumus pamatā zivju resursu atražošanu nodrošina privātās zivju audzētavas.

- Akvakultūras ilgtspējīgas attīstības un vadības stratēģija Latvijā (2006. – 2015. gadam)

Šī stratēģija norāda, ka zivju resursu mākslīgā atražošana ir Latvijas zivsaimniecības nozares un akvakultūras būtiska sastāvdaļa, un pamato nepieciešamību arī turpmāk attīstīt Zivju resursu atražošanas valsts programmas darbību.

- Zvejniecības likums

Regulē LR iekšējo ūdeņu, teritoriālo jūras ūdeņu un ekonomiskās zonas ūdeņu zivju resursu iegūšanu, izmantošanu, pētīšanu, saglabāšanu, pavairošanu un uzraudzīšanu.

2. akvakultūra

Akvakultūras dzīvnieku audzētavas ir zivju audzētavas, zivju dīķi makšķerēšanai un dekoratīvo ūdensdzīvnieku audzētavas. Vairākums Latvijas akvakultūras saimniecību ir dīķsaimniecību tipa, kurās zivis vai vēžus kultivē tikai atklātos dīķos. Pēc PVD datiem Partnerības teritorijā akvakultūras dzīvnieku audzētavas nav reģistrētas.

Partnerības teritorijā (tāpat kā visā Latvijā) akvakultūras saimniecības pārsvarā var darboties šādos virzienos -

- zivju un vēžu mākslīgā pavairošana un mazuļu audzēšana izlaišanai dabiskajās ūdenstilpēs resursu atražošanas nolūkos;
- zivju un vēžu kultivēšana un audzēšana saldūdens dīķos vai baseinos līdz preču produkcijas lielumam;
- zivju īstermiņa kultivēšana dīķos maksas makšķerēšanas nolūkā;
- zivju kultivēšana piemājas dīķos pašpatēriņam vai vaļasprieka makšķerēšanai.

Attīstot Partnerības teritorijā akvakultūras sektoru iespējama mazo ūdenstilpju zivsaimnieciskā potenciāla izmantošanas attīstība, kā arī speciālās izglītības ieguves akvakultūrā un zivsaimniecībā veicināšana.

3. zivju apstrāde

Domājot par zivju attīstības iespējām Partnerības teritorijā, nepieciešams ņemt vērā, ka valsts zivju pārstrādes politikai ir sava attīstības stratēģija un mērķi.

Latvijas zivju apstrādes sektora attīstības virzieni un aktivitātes, kurām tiek paredzēts atbilstošs sabiedriskā finansējuma atbalsts, ir atspoguļoti Zivsaimniecības nozares Nacionālajā stratēģiskajā plānā 2007. - 2013. gadam. Zivsaimniecības nozares attīstībai plānā **tiek izvirzīts ļoti augsts virsmērķis** - Zivju resursu ilgtspējīgas izmantošanas iespējas nākamajām paaudzēm un zivsaimniecībā iesaistīto cilvēku pārticība.

Atbilstoši tam zivju apstrādes jomā ir jāattīsta akvakultūras, iekšējo ūdeņu zvejas un zivju apstrādes uzņēmumi, kas spētu ražot kvalitatīvus, augstas pievienotās vērtības un tirgus pieprasījumam atbilstošus produktus.

Laika periodā no 2007. - 2013. gadam Latvijai no Eiropas Zivsaimniecības fonda paredzētā kopējā publiskā finansējuma zvejas un akvakultūras produkcijas apstrādes attīstībai indikatīvi ir atvēlēti 36 milj. EUR jeb 21%.

Pamatojoties uz stratēģiskā plānā noteiktajiem mērķiem un ievērojot Eiropas Savienības Padomes regulā par Eiropas Zivsaimniecības fondu paredzētās prasības ir izstrādāta Rīcības programma Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalsta ieviešanai Latvijā 2007. - 2013. gadam, kurā detalizēti norādīti attiecīgo pasākumu un aktivitāšu realizācijas nosacījumi minētajā laika periodā.

Latvijā zivju apstrādes pārvaldība ir sekojoša –

- Zemkopības ministrija nodrošina zivsaimniecības politikas īstenošanu un ieviešanu, zivju apstrādes sektora attīstības stratēģijas izstrādi un realizēšanu, kā arī nodrošina sektora interešu aizstāvību Eiropas Savienības institūcijās.
- Pārtikas un veterinārais dienests (PVD) veic zivju apstrādes uzņēmumu atzīšanu un nodrošina to sanitāro un veterināro uzraudzību;
- Lauku atbalsta dienests (LAD) administrē nacionālos un Eiropas Savienības finansiālā atbalsta līdzekļus zivsaimniecības, tai skaitā zivju apstrādes pasākumu atbalstam.

Šobrīd Latvijā tiek ražota ļoti dažāda veida zivju produkcija (saldētas, sālītas un kūpinātas zivis, nesterilizēti preservi, kulinārijas izstrādājumi un sterilizēti konservi). Ņemot vērā Latvijas ģeogrāfisko novietojumu, zivju produkcijas ražošanā lielākoties tiek izmantotas zivju izejvielas no Baltijas jūras.

Taču pēdējos gados zivju konservu ražošanā Latvijas zivju apstrādātāji sākuši izmantot arī saldūdens zivis (līdakas, samus, karpas u.c.). Lai arī to apjomi pagaidām nav lieli, palielinās arī produkcijas ražošana no akvakultūrā audzētiem un Latvijā ievestiem lašiem.

Pēc publiskajā telpā esošajiem datiem Partnerības teritorijā neviens zivju pārstrādes uzņēmums aktīvi nedarbojas
(http://www.zm.gov.lv/doc_upl/ZP_uznemumu_saraksts01072010.pdf)

4. tirdzniecība

Attiecībā uz ES tirgus iekšējā tirgus instrumentiem – zvejniecības un akvakultūras produktu kopējā tirgus organizēšanas jautājumi Latvijā ir harmonizēti atbilstoši ES prasībām un tiek īstenoti ar ES kopējo zivsaimniecības politiku.

Zemkopības ministrijas atbildība par Latvijas zvejniecības un akvakultūras produktu tirdzniecību atbilstoši departamentu reglamentiem un kompetencei sadalās starp vairākiem departamentiem un nodaļām. **Zivsaimniecības stratēģijas nodaļas** pienākumi ir sekojoši –

- izstrādāt un aktualizēt Latvijas zivsaimniecības nozares politiku kopējā valsts tautsaimniecības attīstības kontekstā;
- izstrādāt zivsaimniecības nozares attīstības un atbalsta programmas un projektus un koordinēt to īstenošanu;
- veicināt zivsaimniecības nozares kopējā ekonomiskā stāvokļa, tā ietekmējošo faktoru un izmaiņu tendenču analīzi un novērtējumu;
- sekot Latvijas Republikas tiesību aktu sistēmas harmonizācijas procesam ar ES tiesību aktiem zivsaimniecības jomā.

Lai stimulētu ūdeņu aizsardzību un zivsaimniecības attīstību, Partnerības teritorijas interesēs būtu ieteicams ņemt vērā sekojošus svarīgus aspektus –

- plānojot zivsaimniecības attīstību, vispirms ņemt vērā kopējā valsts politiku un efektīgi izmantot visas iespējas, ko valsts šajā jomā piedāvā;
- sadarbībā ar Partnerības teritorijas pašvaldībām, izvērtēt iespēju noteikt licencēto amatiezveju – makšķerēšanu un nodrošināt makšķerēšanas licenču pieejamību;
- papildināt zivju krājumus ūdenstilpē, ja tas ir paredzēts saskaņā ar zinātniskajām rekomendācijām, ūdenstilpes ekspluatācijas noteikumiem, ūdenstilpes nomas līgumu vai licencētās makšķerēšanas nolikumu;
- sadarboties ar Latvijas Makšķerēšanas sporta federāciju;
- sadarboties ar zivsaimniecību saistītām nevalstiskām organizācijām biedrībām Latvijas Zivsaimnieku asociācija, Latvijas Zivrupnieku savienība, Nacionālā zvejniecības ražotāju organizācija, Latvijas Zvejas produktu ražotāju grupa, Latvijas Zvejnieku federācija,

Kurzemes Zvejnieku asociācija, Latvijas Makšķernieku asociācija, Latvijas Zivju audzētāju asociācija, Latvijas Vēžu un zivju audzētāju asociācija, Rīgas šprotes, Latvijas Zemūdens medību klubs un Ziemeļkurzemes Zivsaimnieku apvienība;

- aktivizēt makšķernieku organizāciju un sabiedrības iesaistīšanu zivju resursu saglabāšanas un zvejas, makšķerēšanas kontroles pasākumos, kā arī piedalīties aktivitātēm, kas saistītas ar sabiedrības līdzdalību ūdeņu pārvaldības un zivju resursu saudzīgā izmantošanā;
- organizēt un sekmēt makšķernieku sadarbību un iesaistīšanos lēmumu pieņemšanas un ūdeņu pārvaldības jomā reģionu un visas Latvijas līmenī;
- veidot makšķernieku nevalstisko organizāciju sadarbības padomi, vienotu visu Latviju aptverošu biedrību vai arī ZM vadītu Makšķerēšanas konsultatīvo padomi.
- atbalstīt 21.01.11. Zemkopības ministrijas organizētā foruma „Makšķernieku sadarbība un iesaistīšanās lēmumu pieņemšanas un ūdeņu pārvaldības jomā reģionu un Latvijas līmenī” priekšlikumu veidot Latvijas makšķernieku sadarbības padomi, kurā kā biedri ietilptu dažādas makšķernieku organizācijas un kas varētu būt līdzīgi kā lauksaimniecības nozarē, kur lauksaimniekus pārstāv Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padome (LOSP);
- attīstīt rekreācijas zveju kā atsevišķa dabas tūrisma pakalpojuma attīstīšana;
- sadarboties ar valsts institūcijām, lai rastu risinājumu apmācību organizēšanai un atbilstoša finansējuma nodrošināšanai, ļaujot makšķerniekus efektīgi iesaistīt sabiedriskajā vides inspektoru darbā.

Ūdeņu aizsardzība un zivsaimniecības attīstība efektīvi ietekmētu Partnerības teritorijas atpazīstamību, kas vislabākā veidā atbilstu iedzīvotāju interesēm, jo pozitīvi ietekmētu dzīves kvalitāti partnerības teritorijā.

Tā var apgalvot tāpēc, ka -

- Partnerības teritorijas vide kļūtu sakoptāka un, tātad, pievilcīgāka ne tikai dzīvošanai, bet arī tūrismam un aktīvajai atpūtai;
- rastos jaunas darba vietas un citas papildus peļņas iespējas;
- rastos jaunas uzņēmējdarbības un individuālā darba iespējas (piemēram, zemūdens medības, zivju pārstrāde, zivju audzēšana, tirdzniecība un tml.);

- rastos iespēja piesaistīt papildus resursus (finanšu, materiālos, intelektuālos un tml.), kas kopumā „atdzīvinātu un atsvaidzinātu” Partnerības teritoriju;
- attīstītos infrastruktūra, t.sk. arī tūrismam un aktīvajai atpūtai nepieciešamā (ceļi, īsās atpūtas vietas, skatu torņi, laipas un tml.);
- uzlabotos piekļuve pie ūdeņiem, kas būtiski uzlabotu ūdens tūrisma un aktīvās atpūtas pie ūdeņiem iespējas;
- caur Partnerības teritorijas ūdenskrātuvju sakoptību un ūdens kvalitātes uzlabošanu visa vides kvalitāte kopumā.

Šajā pētījumā jau iepriekš tika uzsvērt, ka ūdeņu aizsardzība un zivsaimniecības attīstība Partnerības teritorijā nevar būt sekmīga, ja netiek izmantotas valsts piedāvātās iespējas un šajā jomā netiek ņemts vērā valsts attīstības plāns kopumā. Ievērojot šo priekšnosacījumu, **caur ūdeņu aizsardzību un zivsaimniecības attīstību iegūta atpazīstamība** ļoti efektīgi spētu nodrošināt sekojošu, Partnerības teritorijai svarīgu un šobrīd problemātisku, aspektu realizāciju -

- iespēja atrast ieinteresētus un aktīvus sadarbības partnerus ar lielu kapacitāti

Dalība dažādos forumos, konferencēs, kongresos un tml. ir optimāls veids, kā paziņot par sevi un kā savu mērķu sasniegšanai apvienoties ar citām fiziskām u juridiskām personām. It īpaši, ja šī sadarbība ir vienas interešu grupas (piemēram, makšķernieki) ietvaros.

- ciešāka sadarbība ar valsts institūcijām un pašvaldībām

Pagaidām Partnerības teritorijas nevalstiskās organizācijas un uzņēmēji sadarbojas tikai ar savām pašvaldībām, taču pilnībā šo potenciālu neizmanto. Sadarbības ar valsts institūcijām (piemēram, Zemkopības ministriju, u.c.) vai nu nav, vai arī tā ir tik neliela, ka nav uzskatāma par vērā ņemamu.

- iespēja piedalīties likumdošanas veidošanā un citos valstiski svarīgos pasākumos (piemēram, sadarbība ar vides inspektoriem)

Ūdens aizsardzība un zivsaimniecība var būt veiksmīga tikai tad, ja šajā jomā ir videi draudzīga, taisnīga un progresīva likumdošana. Tāpēc iespēja to ietekmēt ir viens no svarīgākajiem aspektiem veiksmīgu rezultātu sasniegšanai.

- iespēja saskaņot savu darbību ar valsts attīstības plānu ūdeņu aizsardzībā un zivsaimniecībā

Tas ļautu ievērojami piesaistīt un ekonomēt visa veida resursus un izmantot piedāvātās iespējas tā, lai sasniegtu maksimāli efektīgus rezultātus.

Ūdeņu aizsardzības un zivsaimniecības attīstības veicināšana būtiski ietekmēs Partnerības teritorijas atpazīstamību, kuras efektivitāte būs atkarīga no šajā jomā veiktajiem pasākumiem. Pozīcijas, kas var stimulēt un/vai kavēt Partnerības teritorijas atpazīstamību ūdeņu aizsardzības un zivsaimniecības attīstības aspektā, var analizēt pēc **SVID metodes**.

Pozīcijas	Stiprās puses un iespējas	Vājās puses un draudi
Teorētiskie aspekti	<ul style="list-style-type: none"> • no valsts puses iespējama finansējuma palielināšana ūdeņu aizsardzības un zivsaimniecības attīstības projektiem • iespējama plašāka pašvaldību iesaistīšana ūdens aizsardzības un zivsaimniecības attīstības veicināšanai 	<ul style="list-style-type: none"> • pozitīvu piemēru trūkums • zema nevalstisko organizāciju un uzņēmēju kapacitāte • zināšanu trūkums par ūdens aizsardzības un zivsaimniecības attīstības aspektiem • nepietiekama izpratne par pievienotās vērtības nozīmi ūdens aizsardzības un zivsaimniecības attīstības jomā • Partnerības teritorijas kā vienota vesela subjekta šī brīža zemais atpazīstamības līmenis
Praktiskie aspekti	<ul style="list-style-type: none"> • ūdens aizsardzība un zivsaimniecības attīstība atrodas valsts interešu sfērā • labas finansējuma piesaistīšanas 	<ul style="list-style-type: none"> • pieredzes trūkums nevalstisko organizāciju un uzņēmēju vidū • iniciatīvas trūkums nevalstisko organizāciju un

	iespējas <ul style="list-style-type: none"> • labas sadarbības partneru (t.sk. arī ārzemju) piesaistīšanas iespējas • iespēja ietekmēt valsts likumdošanu • iespēja kopā ar citiem partneriem piedalīties dažādos publiskos pasākumos 	uzņēmēju vidū <ul style="list-style-type: none"> • inertums sadarbības partneru meklēšanā
--	--	--

6.1. Vietējo iedzīvotāju un tūristu rekreācijas nodrošināšanas iespējas

Rekreācija kā atpūtas industrija, kas saistīta ar brīvā laika pavadīšanas sfēru, vislabākajā veidā ir piemērota Partnerības teritorijas iespējām.

Pētījumi rāda, ka dabas rekreācija ir pilsētnieku mērķis un vienlaicīgi arī privilēģija. Turklāt Partnerības teritorijā vienlaicīgi un vienādi **sekmīgi ir iespējama gan aktīvā, gan pasīvā rekreācija dažādās jomās.**

Ņemot vērā augstāk minēto var norādīt uz galvenajiem aspektiem, kas ļauj izteikt šādu apgalvojumu –

- Partnerības teritorija ir zaļā zona ar dabiskajām ūdens tilpnēm un īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām;
- Rīgas tuvums ar gandrīz 1 miljonu pilsētnieku un lielu daudzumu tūristu, kuriem iespēja brīvdienās vai pēcpusdienās izbraukt netālu no Rīgas šķiet pievilcīga.

Runājot par Partnerības teritorijas vietējo iedzīvotāju un tūristu rekreācijas nodrošināšanas iespējām Partnerības teritorijā **nepieciešams nodalīt 2 pozīcijas** – iespējas, kuras tiek piedāvātas jau šodien un iespējas, kuras varētu izmantot attīstot rekreāciju kā vienu no tūrisma veidiem.

1. Esošās iespējas

Var apgalvot, ka Partnerības teritorijā jau šodien tiek realizēti rekreācijas tūrisma pakalpojumi, kas gan ir savas attīstības sākumā un, vairumā

gadījumā, nav savā starpā saistīti, tāpēc neveido vienotu, veselu pakalpojumu sistēmu un sabiedrības apziņā nesaistās ar Partnerības teritoriju kā atsevišķu subjektu.

Partnerības teritorijā jau šobrīd Esošās iespējas ir iespējams novērtēt pēc **SVID analīzes**.

Pozīcijas	Stiprās puses un iespējas	Vājās puses un draudi
Vides resursi un ģeogrāfiskais stāvoklis	<ul style="list-style-type: none"> • Zaļā zona • Rīgas tuvums • Īpaši aizsargājamas dabas teritorijas • Ūdens resursi 	<ul style="list-style-type: none"> • Dabas piesārņojums
Infrastruktūra un piedāvājums	<ul style="list-style-type: none"> • Dzelzceļa un lidostas tuvums • Apmierinošs ceļu stāvoklis • Ir naktsmītnes • Ir ēdināšanas vietas • Ir aktīvās atpūtas vietas • Ir ūdens sporta un makšķerēšanas iespējas 	<ul style="list-style-type: none"> • Neapmierinošs mazo ceļu stāvoklis • Nav speciāli tūrismam kā industrijai piemērotas infrastruktūras • Nepietiekošs piedāvājuma spektrs
Pievienotā vērtība	<ul style="list-style-type: none"> • Ir labas iespējas meklēt, ražot un pārdot rekreācijas kā pakalpojuma pievienoto vērtību 	<ul style="list-style-type: none"> • Resursu (materiālo, finansiālo, sociālo, intelektuālo un tml.) trūkums • Pieredzes trūkums • Intereses trūkums
Izglītības aspekti	<ul style="list-style-type: none"> • Ir labas iespējas veidot ar rekreāciju saistītas mācību programmas • Ir pieprasījums 	<ul style="list-style-type: none"> • Nav modernu un inovatīvu izglītības tehnoloģiju • Nav neformālās izglītības iespēju

	pēc izglītības, kas saistīta ar tūrisma industriju	
Kapacitāte	<ul style="list-style-type: none"> • Ir kapacitātes palielināšanas iespējas 	<ul style="list-style-type: none"> • Neliela kapacitāte • Nav iniciatīvas kapacitātes palielināšanai • Valsts finansiālā un sociālā krīze
Resursi	<ul style="list-style-type: none"> • Ir materiālo un sociālo resursu bāze • Ir iespēja palielināt esošos resursus • Ir iespēja piesaistīt jaunus visa veida resursus 	<ul style="list-style-type: none"> • Nepietiek finansiālo un intelektuālo resursu • Nav rekreācijas tūrisma attīstībā ieinteresētu fizisku un juridisku personu
Vietējo iedzīvotāju līdzdalība	<ul style="list-style-type: none"> • Ir iedzīvotāju interese par rekreācijas tūrisma iespējām 	<ul style="list-style-type: none"> • Inerce un zināšanu trūkums • Pozitīvu piemēru trūkums • Aktīvāko un intelektuālāko iedzīvotāju aizplūšana no valsts

2. Nepieciešamā attīstība

Lai uzlabotu Partnerības teritorijas vietējo iedzīvotāju un tūristu rekreācijas iespējas, kas, savukārt, sekmētu Partnerības teritorijas atpazīstamību, šodienas **piedāvājumu nepieciešams jau tagad pilnvērtīgi un aktīvi izmantot, nostiprināt un attīstīt**. Šajā aspektā būtu ieteicamas sekojošas galvenās aktivitātes –

- reklāmas pasākumi par Partnerības teritorijas saistību ar rekreācijas iespējām;
- ēdināšanas vietu paplašināšana un modernizēšana;
- naktsmītņu paplašināšana un modernizēšana;

- infrastruktūras attīstība – īsās atpūtas vietas, tualetes, gājēju un velosipēdistu ceļi, skatu torņi, automašīnu un velosipēdu noma un tml.;
- pievienotās vērtības atrašana, realizēšana un pārdošana esošajiem un nākotnē piedāvājamiem produktiem;
- vietējo iedzīvotāju kā atsevišķu pakalpojumu sniedzēju iesaistīšana rekreācijas tūrisma industrijā;
- sadarbības paplašināšana ar pašvaldībām un citiem partneriem.

Izvērtējot augstāk minēto ieteikumu ietekmi uz vietējo iedzīvotāju un tūristu rekreācijas nodrošināšanu, situāciju prognozes veidā ir iespējams novērtēt pēc **SVID analīzes**.

Pozīcijas	Stiprās puses un iespējas	Vājās puses un draudi
Vides resursi un ģeogrāfiskais stāvoklis	<ul style="list-style-type: none"> • Zaļā zona • Rīgas tuvums • Īpaši aizsargājamas dabas teritorijas • Ūdens resursi • Jūrmalas kā tūrisma centra tuvums un attīstība 	<ul style="list-style-type: none"> • Saglabājies dabas piesārņojums, kam var būt pat tendence pastiprināties
Infrastruktūra un piedāvājums	<ul style="list-style-type: none"> • Dzelzceļa un lidostas tuvums • Iespēja uzlabot lielo ceļu stāvokli • Iespēja paplašināt un modernizēt naktsmītņu tīklu • Iespēja paplašināt un adaptēt ēdināšanas vietas • Iespēja paplašināt un modernizēt aktīvās atpūtas vietas • Iespēja 	<ul style="list-style-type: none"> • Nepietiekoša uzmanība mazo ceļu stāvokļa uzlabošanai • Resursu (finanšu un citu) un iniciatīvas trūkums speciāli tūrismam kā industrijai piemērotas infrastruktūras radīšanai un attīstībai • Neliels tūrisma kā pakalpojuma piedāvājuma spektrs

	<p>paplašināt ūdens sporta un makšķerēšanas iespējas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iespēja paplašināt tūrisma pakalpojumu asortimentu 	
Pievienotā vērtība	<ul style="list-style-type: none"> • Ir labas iespējas meklēt, ražot un pārdot rekreācijas kā pakalpojuma pievienoto vērtību 	<ul style="list-style-type: none"> • Resursu (materiālo, finansiālo, sociālo, intelektuālo un tml.) trūkums • Pieredzes uz zināšanu trūkums • Intereses trūkums • Pozitīvu piemēru trūkums
Izglītības aspekti	<ul style="list-style-type: none"> • Ir saglabātas labas iespējas veidot ar rekreāciju saistītas mācību programmas • Ir izveidojusies pozitīva pieredze ar tūrisma saistītas izglītības jomā • Ir saglabājies pieprasījums pēc izglītības, kas saistīta ar tūrisma industriju • Ar tūrisma saistītas izglītības iespēju piedāvājums Partnerības teritorijā var izveidoties kā atsevišķs produkts ar augstu 	<ul style="list-style-type: none"> • Lēni tiek ieviestas modernas un inovatīvas izglītības tehnoloģijas • Lēni attīstās neformālās izglītības iespēju

	pievienoto vērtību	
Kapacitāte	<ul style="list-style-type: none"> • Ir saglabājušās kapacitātes palielināšanas iespējas • Ir piesaistīti stabili un spēcīgi sadarbības partneri • Ir pozitīvas Partnerības teritorijas attīstības tendences kopumā 	<ul style="list-style-type: none"> • Saglabājusies neliela nevalstisko organizāciju un uzņēmumu kapacitāte • Lēni pieaug iniciatīva kapacitātes palielināšanai • Nav beigusies valsts finansiālā un sociālā krīze
Resursi	<ul style="list-style-type: none"> • Ir palielinājusies materiālo un sociālo resursu bāze • Ir pieaugusi iespēja palielināt esošos resursus • Ir palielinājusies iespēja piesaistīt jaunus visa veida resursus • Ir pieaugusi uzņēmēju un sabiedrības interese par Partnerības teritoriju kopumā 	<ul style="list-style-type: none"> • Joprojām nepietiek finansiālo un intelektuālo resursu • Joprojām nav rekreācijas tūrisma attīstībā ieinteresētu fizisku un juridisku personu
Vietējo iedzīvotāju līdzdalība	<ul style="list-style-type: none"> • Ir palielinājusies iedzīvotāju interese par rekreācijas tūrisma iespējām • Ir palielinājušās iedzīvotāju iespējas piedalīties rekreācijas tūrisma 	<ul style="list-style-type: none"> • Ir saglabājusies inerce un zināšanu trūkums • Joprojām ir vērojams pozitīvu piemēru trūkums • Turpinās aktīvāko un intelektuālāko iedzīvotāju aizplūšana no valsts • Palielinās sociāli

	industrijā <ul style="list-style-type: none"> • Ir iespēja, ka Partnerības teritorijā atgriezīsies iedzīvotāji, kas palielinās sociālo un intelektuālo resursu 	nelabvēlīgo iedzīvotāju skaits, kas negatīvi ietekmē Partnerības tēlu kopumā
--	---	--

6.2. Ūdeņu piekrastes sakopšanas iespējas

Partnerības teritorijā ir sekojošas upes un ezeri, kas šobrīd varētu būt uzskatāmi ūdeņiem, kuri asociējas sakopšanas vērtu objektu -

1. BABĪTES NOVADS

Babītes novadā ir 4 lielākās upes un 2 ezeri -

- Cena (upe)

Cena ir Misas labā krasta pieteka. Upe sākas Cenas tīrelī Babītes novadā un ietek Misā (Ozolnieku novadā). Cena visā savā garumā tek caur purvainajiem Jelgavas apkārtnes mežiem un praktiski visā garumā tās gultne ir regulēta un taisnota.

- Hapaka grāvis

Hapaka grāvis (arī Rātsupe, Rātsupīte) ir Daugavas kreisā krasta pieteka Rīgas un Jūrmalas pilsētās un Babītes novadā. Hapaka grāvis sākas no grāvju tīkla Babītes polderī, šķērso Rīgas—Jūrmalas šoseju, tek gar Piņķiem un Babīti. Pietekas - Lāčupīte, Spilves grāvis un Beķera grāvis. Gultne Hapaka grāvja augštecē ir regulēta, ieplūst ūdeņi no apkārtējiem meliorētajiem mežiem un lauksaimniecības platībām. Lejtecē Hapaka grāvim ir liela un plaša gultne, kas saplūst ar Daugavas gultni.

- Spuņņupe

Spuņņupe ir bijusī notece, kas savienoja Lielupi un Babītes ezeru. To pa dambi šķērso Jūrmalas apvedceļš. Uz austrumiem no Spuņņupes atrodas Spuņņuciems.

- Varkaļu kanāls

Varkaļu kanāls (arī Varkaļu pārrakums) ir 1988. gadā pabeigtā Babītes ezera noteka uz Lielupi. Izveidots aizbērtās Spuņņupes vietā, lai uzlabotu ūdensapmaiņu ezerā un lai samazinātu caurplūdumu Lielupē pie Valteriem un Dubultu līkumā. Lai samazinātu sāļā jūras ūdens ieplūdi ezerā un

stabilizētu ezera līmeni, ierīkotas slūžas, kas gan netiek darbinātas. Pa poldera apvadkanālu Varkaļu kanālā tiek ievadīti Nerīgas, Dzilnupes un citu ezera austrumu gala pieteku ūdens. Kanālu šķērso autoceļš.

- Babītes ezers

Babītes ezers ir liels ezers Babītes novada Babītes un Salas pagastos. Septītais lielākais ezers Latvijā pēc platības. Babītes ezers ir lagūnas tipa ezers. Tam ir dūņaina gultne, dūņu kārtas biezums var sasniegt pat piecus metrus. Krasta līnijas garums — 33 km. Līdz 19. gadsimta sākumam bija viens savienojums ar Lielupi ezera rietumu galā — Gāte. Lielupes ūdeņi ezerā ieplūda tikai palu laikā. 1988. gadā ezera ziemeļaustrumu galā izrakts Varkaļu kanāls uz Lielupi, tādējādi nodrošinot caurplūdi visa ezera garumā.

- Beberbeķu dzirnavezers

2. MĀRUPES NOVADS

Mārupes novadā ir 1 lielākā upe –

- Mārupīte

Mārupīte ir neliela upīte, Daugavas kreisā pieteka Rīgā un Mārupes novadā. Sākas Medema purvā starp Stūnīšiem un Tīraini. Augštecē upes gultne iztaisnota un savāc apkārtējo purvu un polderu ūdeņus. Pie Petriņciema upe pagriežas uz austrumiem un pa izteiktu ieleju šķērso kāpu grēdu. Bierīnos upes krastā ierīkots Tēlnieku parks. Torņakalnā uz Mārupītes ierīkots Māras dīķis, izteka no kā tiek regulēta ar slūžām. Lejpus Māras dīķa ierīkoti Arkādijas dārzs un Uzvaras parks. Ietek Daugavā aiz Raņķa dambja Āgenskalna līcī.

Līdz 20. gadsimtam saukta par Māras dzirnavu grāvi, uz Mārupītes līdz pat 1924. gadam atradās vienas no senākajām Rīgas dzirnavām — Māras dzirnavas (sākotnēji sauktas par Marijas dzirnavām). Mārupītes krastos atrodas īpaši aizsargājams biotops — melnalkšņu staignājs.

3. OLAINES NOVADS

Olaines novadā ir 2 lielākās upes un 1 ezers –

- Cena

Cena ir upe Zemgalē, Misas labā krasta pieteka. Upe sākas Cenas tīrelī Babītes novadā un ietek Misā Ozolnieku novadā. Cena visā savā garumā tek caur purvainajiem Jelgavas apkārtnes mežiem un praktiski visā garumā tās gultne ir regulēta un taisnota.

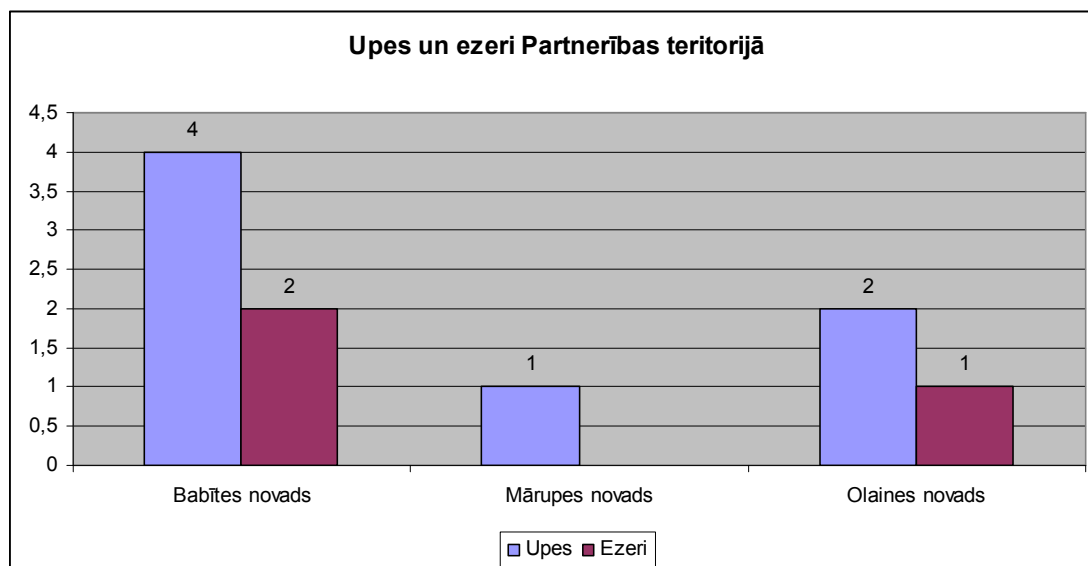
- Misa

Misa ir Iecavas labā krasta pieteka Zemgalē. Tā kā lielāko daļu Iecavas ūdeņu novada Velna grāvis pa tiešo Lielupē, Iecavas lejtecē lielāko daļu

sastāda Misas ūdeņi. Misas ūdeņus intensīvi izmanto Olaines pilsētas un rūpnīcu vajadzībām, tādēļ papildus ūdens tiek pievadīts pa Daugavas—Misas kanālu no Ķekaviņas un Daugavas.

- Stūrīšu ezers

Ezers atrodas Rīgas rajonā, Olaines pagasts administratīvajā teritorijā. Vidējais dziļums ir 0.7 metri, bet maksimālais dziļums - 1.0 metri. Šeit mīt tādas zivis kā rauda, rudulis, asaris, līdaka, karūsa, kā arī līnis.

Vērtējot situāciju reāli, ūdeņu sakopšanas iespējas Partnerības teritorijā ir atkarīgas no **3 galvenajiem faktoriem** –

1. Valsts politikas un aktivitātēm

Šajā jomā kopumā ir pozitīvas tendences un Partnerības teritorija var sagaidīt aktīvu valsts līdzdalību Partnerības teritorijā esošo ūdeņu un piekrastes sakopšanas jomā, tajā skaitā, arī krasta līnijas noteikšanā visām Partnerības teritorijā esošajām upēm un ezeriem.

Esošās situācijas galvenos aspektus var vērtēt pēc **SVID metodes**.

Stiprās puses un iespējas –

- īpaši aizsargājamo teritoriju esamība;
- īpaši aizsargājamo teritoriju dabas aizsardzības plānu esamība;
- starptautisku projektu esamība;
- finansiālo un citu resursu pieejamība;
- labas iespējas sadarboties ar pašvaldībām un privātpersonām.

Vājās puses un draudi –

- projektu realizācijā iespējams ilgs un sarežģīts administratīvais un birokrātiskais process;

- no valsts viedokļa Partnerības teritorijā esošās īpaši aizsargājamās teritorijas nav prioritāras.

2. Pašvaldību politikas un aktivitātēm

Pētījuma grupai neizdevās gūt pierādījumus, ka Partnerības teritorijas pašvaldības izrāda vai agrāk būtu izrādījušas aktīvu interesi un darbību savā teritorijā esošo ūdeņu un piekrastes sakopšanā, tāpēc situācija kopumā ir vērtējama kā neapmierinoša.

Esošās situācijas galvenos aspektus var vērtēt pēc **SVID metodes**.

Stiprās puses un iespējas –

- labas iespējas ieinteresēt un piesaistīt pašvaldības;
- pietiekama pašvaldību kapacitāte;
- labas iespējas sadarboties ar valsti un privātpersonām;
- pašvaldību ieinteresētība savas teritorijas ūdeņu un piekrastes sakopšanā.

Vājās puses un draudi –

- ūdeņu un piekrastes sakopšana nav pašvaldību prioritāte vai kā citādi īpaši aktualizēts jautājums;
- finanšu un citu resursu trūkums;
- pieredzes un zināšanu trūkums;
- iniciatīvas trūkums un pārlietu liela paļaušanās uz valsts un privāto zemes īpašnieku aktīvu rīcību šajā jomā;
- neizpratne par sakopta ūdens un piekrastes saistību ar pievienotās vērtības jēdzienu.

3. Privāto ūdeņu piekrastes zemes īpašnieku iniciatīvas un iespējām

Privāto zemes īpašnieku aktivitāte savās īpašumā esošo ūdeņu un piekrastes sakopšanā kopumā ir vērtējama kā neapmierinoša, jo īpašniekiem nav ne speciālu zināšanu, ne resursu (finansiālu, materiālu, sociālu, intelektuālu un tml.).

Esošās situācijas galvenos aspektus var vērtēt pēc **SVID metodes**.

Stiprās puses un iespējas –

- vēlme sakārtot savu teritoriju;
- izpratne par ūdeņu un piekrastes sakoptības saistību ar tūrisma industrijas attīstības iespējām;
- labas iespējas sadarboties ar valsti, pašvaldībām, citiem zemes īpašniekiem un uzņēmējiem.

Vājās puses un draudi –

- iniciatīvas un zināšanu trūkums;

- resursu trūkums (finansiālu, materiālu, sociālu, intelektuālu un tml.);
- neizpratne par sakopta ūdens un piekrastes saistību ar pievienotās vērtības jēdzienu;
- pozitīvu piemēru trūkums.

6.3. Atpūtas vietu pie ūdeņiem izveidošanas iespējas

Iespējas Partnerības teritorijā ierīkot atpūtas vietas pie ūdeņiem ir **vērtējamas kā pretrunīgas.**

No vienas puses, pēc tām ir nepieciešamība un esošās piekrastes resursi to atļautu. No otras puses, neesot kopējai tūrisma industrijas attīstības vīzijai un infrastruktūrai, attiecībā uz atpūtas vietām **šobrīd neviens nevar pateikt kam, kur tieši, kādas un kāpēc tās būtu jāriko.**

Viennozīmīgi ir tas, ka –

- atpūtas vietas pie ūdeņiem ir nepieciešamas un to esamība atbilstu vislabākajām Partnerības teritorijas interesēm;
- atpūtas vietu pie ūdeņiem esamība palielinātu visas Partnerības teritorijas pievienoto vērtību kopumā;
- atpūtas vietu pie ūdeņiem esamība palielinātu tūrisma kā industrijas un atsevišķu ar to saistītu pakalpojumu pievienoto vērtību;
- atpūtas vietas pie ūdeņiem dotu iespēju pilnvērtīgāk atpūsties arī Partnerības teritorijas vietējiem iedzīvotājiem;
- atpūtas vietu esamība pie ūdeņiem risinātu aktuālus ar vides piesārņošanu un dabas aizsardzību saistītus jautājumus (piemēram, atkritumu tvertnes, publiskās tualetes un tml.).

Ņemot vērā šo apgalvojumu, pētījuma autori uzskata, ka šobrīd jautājumā par atpūtas vietu ierīkošanu pie ūdeņiem ir iespējams izvirzīt tikai **hipotētiskas tēzes** un tās būtu sekojošas, uzsverot, ka ir tuvāko 3 – 5 gadu laikā būtu nepieciešams –

- izveidot Partnerības teritorijai vienotu tūrisma kā industrijas attīstības vīziju;
- izveidot vismaz 1 – 2 Partnerības teritorijai kopīgus tūrisma maršrutus, paredzot tajos aktivitātes un atpūtas vietas pie ūdeņiem, un atrast resursus to aktīvai apkalpošanai un ekspluatācijai;

- izveidoto tūrisma maršrutu plāna aspektā tās uzrunāt pašvaldības un/vai zemes īpašniekus, uz kuru zemes plānojamās atpūtas vietas pie ūdeņiem varētu atrasties;
- motivēt pašvaldības un privātos īpašniekus rast resursus atpūtas vietu pie ūdeņiem ierīkošanai;
- skaidrot dabas aizsardzības un ekoloģisku jautājumu risināšanas saistību ar atpūtas vietu pie ūdeņiem ierīkošanu;
- skaidrot pievienotās vērtības atrašanas un pārdošanas jēdzienu saistību ar atpūtas vietām pie ūdeņiem.

Atpūtas vietu pie ūdeņiem radīšanas perspektīvas iespējams analizēt pēc **SVID metodes**, kā galvenos minot sekojošus aspektus -

Pozīcijas	Stiprās puses un iespējas	Vājās puses un draudi
Teorētiskie aspekti	<ul style="list-style-type: none"> • Iespēja piesaistīt pašvaldību • Iespēja piesaistīt uzņēmējus • Atpūtas vietu saistība ar pievienotās vērtības atrašanas un pārdošanas jēdzienu • Atpūtas vietu saistība ar dabas aizsardzības un ekoloģijas jēdzieniem 	<ul style="list-style-type: none"> • Uzņēmēju un pašvaldību zemā interese par atpūtas vietu pie ūdeņiem ierīkošanu • Neizpratne par atpūtas vietu pie ūdeņiem saistību ar pievienotās vērtības atrašanu un pārdošanu • Dabas sadzēšanas kultūras zemais līmenis
Praktiskie aspekti	<ul style="list-style-type: none"> • Tūrisma infrastruktūras objektu pie ūdeņiem esamība (piemēram, viesu nami, laivu piestātnes un tml.) • Atpūtas vietu pie ūdeņiem nav nepieciešami lieli finansiāli ieguldījumi un/vai citi resursi 	<ul style="list-style-type: none"> • Kopīgas tūrisma attīstības koncepcijas neesamība • Kopīgu tūrisma maršrutu neesamība • Pozitīvu piemēru trūkums

6.4. Piesārņojuma avotu pie ūdeņiem apzināšanas un likvidēšanas iespējas

Runājot par vides piesārņojumu, izšķir divus svarīgākos vides piesārņojuma avotus - gaisa piesārņojums un ūdens piesārņojums. Tātad arī Partnerības teritorijā ūdens piesārņojumam un tā novēršanai ir jāpievērš vislielākā uzmanība.

Ūdeņu aizsardzība, kura ir viena no galvenajām prioritātēm Latvijas vides aizsardzības politikā, sasniegti labi rezultāti. Sekmīgi darbojas investīciju shēmas, ievērojami uzlabots stāvoklis notekūdeņu attīrīšanā. Labākas uzskaites un ūdens taupīšanas rezultātā kopējais notekūdeņu daudzums valstī samazinājies divkārt, neattīrīto notekūdeņu īpatsvars samazinājies līdz 5% no kopapjoma, bet komunālo notekūdeņu radītais piesārņojums ir samazinājies vairāk nekā 2 reizes.

1996. gadā tika sagatavoti MK Noteikumi "Par ūdens lietošanas atļaujām", kurā pēc 1998. gadā veiktajiem labojumiem, daļēji iestrādātas ES direktīvu **prasības par municipālajiem notekūdeņiem, zivsaimniecības, dzeramajiem un peldvietu ūdeņiem**. Tomēr Latvijā būtu nepieciešams aktuālāks un aptverošāks visas ūdeņu problēmas likums (vai kodekss), jo plašāk ir jāaptver arī hidroenerģētika, ūdens transports, ūdens sanitārija u.c. nozares.

Svarīga ir galveno ES ūdens sektora direktīvu prasību iestrādāšana Latvijas likumdošanā un ES sagatavoto Vispārējo ūdenssaimniecības direktīvu (Water Resources Framework Directive) pieņemšana. Ieviešot šo direktīvu, upju baseinu kompleksa apsaimniekošana tiks izvirzīta par prioritāti pār atsevišķu nozaru interesēm.

Latvijai cauri tek trīs ANO Eiropas galveno robežšķērsojošo upju sarakstā ietvertas upes - Daugava, Lielupe (Partnerības teritorija) un Venta. Šo upju kvalitātes problēmas var atrisināt tikai ar starptautisku līgumu palīdzību, atbilstoši 1992. gada Helsinku konvencijā "Par robežšķērsojošo ūdensteču un starptautisko ezeru izmantošanu un aizsardzību" noteiktajiem mehānismiem. Latvija konvenciju ir ratificējusi 1996. gadā. Ūdeņu aizsardzībā Latvijai izveidojusies laba sadarbība ar Dāniju, Zviedriju, Somiju un ASV. Pazemes ūdeņu aizsardzībā palīdzību sniegušas ASV un Vācija.

Atkarībā no piesārņojuma veida izšķir **ķīmisko** (ķīmisko vielu nokļūšana ūdenī), **fizikālo** (saistās ar fizikālu faktoru, piemēram, temperatūras ietekmi) **un bioloģisko** (vīrusi, baktērijas u.c. ūdenim netipiski bioloģiski organismi) **piesārņojumu** un arī Partnerības teritorijā ir jāpievērš uzmanība šiem 3 piesārņojuma veidiem.

Saskaņa ar MK noteikumiem Nr. 418 „Noteikumi par riska ūdensobjektiem” (31.05.2011.) ir nosaukti ūdensobjekti, kuros pastāv risks nerasniegt ūdens apsaimniekošanas likumā noteikto labu virszemes ūdeņu stāvokli likumā paredzētajā termiņā un tie ir sekojoši -

- **upju un kanāla ūdensobjekti**

Partnerības teritorijā tas ir -

Babītes novadā, Lielupe, posmā no Vecbērzes poldera apvadkanāla līdz Vecslocenei (būtiskākie riska cēloņi – izklidētais piesārņojums) un posmā no Mēmeles līdz Vecbērzes poldera apvalkam (būtiskākie riska cēloņi – hidromorfoloģiskie pārveidojumi).

Olaines novadā, Daugava, posmā no Ogres līdz Langai (būtiskākie riska cēloņi - punktveida piesārņojums (notekūdeņos esošie biogēni)) un posmā no Mēmeles līdz Vecbērzes poldera apvalkam (būtiskākie riska cēloņi – hidromorfoloģiskie pārveidojumi).

- **ezeru un ūdenskrātuvju ūdensobjekti**

Kā ezers – riska ūdensobjekts Lielupes upju baseinu apgabalā ir nosaukts Babītes ezers. Būtiskākie riska cēloņi - punktveida piesārņojums (notekūdeņos esošie biogēni) un izklidētais piesārņojums, hidromor-foloģiskie pārveidojumi.

- **pārejas ūdensobjekti un piekrastes ūdensobjekti**

Partnerības teritorijā nav nosaukti.

- **piekrastes ūdensobjekti – riska objekti**

Partnerības teritorijā nav nosaukti.

No augstāk minētā mēs varam secināt, ka ūdens piesārņojuma apzināšana un novēršana ir aktivitātes, kas veicamas **visciešākajā sadarbībā ar LR Valsts vides dienestu**, kura funkcijās ietilpst sekojošas aktivitātes –

- vides aizsardzību regulējošajos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā izdot un saskaņot atļaujas (licences), tehniskos noteikumus un citus administratīvos aktus dabas resursu izmantošanai un piesārņojošo darbību veikšanai;
- informēt sabiedrību par dienesta darbību un sniedz sabiedrībai dienesta rīcībā esošo vides informāciju;
- jebkurā objektā pārbaudīt vides aizsardzības un dabas resursu izmantošanas normatīvo aktu ievērošanu.

Ņemot vērā augstāk minēto darba grupa secina, ka ūdeņu piesārņojuma apzināšana un novēršana ir jautājums, kurā **visticšākajā veidā nepieciešams sadarboties ar valsti un izmantot tās iespējas**. Tāpēc **visracionālāk ir ieteicams izmantot sabiedrisko vides inspektoru institūtu**, jo tas vislabākajā veidā sekmēs likumības ievērošanu, konsekventas darbības vides piesārņojuma apzināšanā un novēršanā.

Saskaņā ar likumu, sabiedriskajam vides inspektoram ir iespēja darboties zvejas (tai skaitā makšķerēšanas) kontroles jomā un dabas aizsardzības kontroles jomā (transportlīdzekļu pārvietošanās noteikumi krasta kāpu aizsargjoslā, īpaši aizsargājamās dabas teritorijās; ugunsķuru kurināšana krasta kāpu aizsargjoslā; publiski pieejamas teritorijas piegružošana ar atkritumiem).

Saskaņā ar likumu, sabiedriskajam vides inspektoram ir pilnvaras sekojošās jomas -

- veikt pārbaudes kopā ar valsts vides inspektoru;
- bez valsts vides inspektora klātbūtnes fiksēt pārkāpumu, sastādot pārbaudes aktu;
- bez valsts vides inspektora klātbūtnes sastādīt administratīvā pārkāpuma protokolu par zvejas (tai skaitā makšķerēšanas) noteikumu pārkāpumu vai administratīvā pārkāpuma protokolu par dabas aizsardzības noteikumu pārkāpumu (transportlīdzekļu pārvietošanās noteikumi krasta kāpu aizsargjoslā, īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, ugunsķuru kurināšana krasta kāpu aizsargjoslā, publiski pieejamas teritorijas piegružošana ar atkritumiem);
- veikt personas, kura izdarījusi pārkāpumu, mantas un dokumentu apskati;
- ūdeņos un to tiešā tuvumā pārbaudīt lomu un zvejā izmantotos rīkus;
- izņemt pārkāpuma priekšmetus un pārkāpuma izdarīšanas rīkus un sastādīt izņemšanas protokolu.

Šobrīd **oficiālajā valsts vides sabiedrisko inspektoru reģistrā** (<http://www.vvd.gov.lv/lv/sabiedribas-lidzdaliba/sabiedriskie-vides-inspektori>) ir reģistrēti 106 cilvēki un Partnerības teritorijas ūdeņu aizsardzības aspektā vislabākajās interesēs ir **vides sabiedrisko inspektoru klātbūtne un darbība Partnerības teritorijā.**

6.5. Ūdens tūrisma attīstības iespējas

Runājot par ūdens tūrisma iespējām Partnerības teritorijā, šajā jautājumā **pastāv pretrunas.**

No vienas puses, Partnerības teritorijā, kura pati par sevi atrodas zaļā zonā, ir pietiekami daudz ūdens resursu un ne vides, ne ūdens piesārņotība nav nosauicama par nopietnu. Tāpēc, attīstoties tūrismam kā industrijai, ūdens tūrisms varētu būt viens no piedāvātajiem pakalpojumiem.

No otras puses, no tūrisma iespēju rakursa Partnerības teritorijā esošie galvenie ūdens resursi atrodas īpaši aizsargājamās teritorijās, kas ar likumu nopietni ierobežo jebkādas aktīvas darbības uz ūdeņiem. Turklāt, Partnerības teritorijai blakus atrodas Jūrmala, kur ir daudz lielākas perspektīvas nopietna ūdens tūrisma attīstībai.

Apskatot ūdens tūrisma attīstības iespējas šo pretrunu aspektā, jāsecina, ka aktīvam ūdens tūrismam kā atsevišķam piedāvājumam Partnerības teritorijā nav lielas perspektīvas. Ar vislielāko ticamību tas varētu attīstīties **kā kopīga maršruta sastāvdaļa aktīvās atpūtas** (makšķerēšana, dabas vērošana uz ūdens un tml.) **pie ūdeņiem veidā.**

Nemot vērā augstāk minēto, galvenās ūdens tūrisma attīstības iespējas Partnerības teritorijā ir var analizēt pēc **SVID metodes.**

Pozīcijas	Stiprās puses un iespējas	Vājās puses un draudi
Teorētiskie aspekti	<ul style="list-style-type: none"> Iespēja saistīt ūdens tūrismu ar kopēju tūrisma maršrutu Ūdens tūrisms kā kopējā tūrisma pievienotās vērtības paaugstināšanas instruments 	<ul style="list-style-type: none"> Iniciatīvas trūkums Pieredzes trūkums ūdens tūrisma organizēšanā Administratīvās un birokrātiskās problēmas ūdens tūrisma organizēšanā
Praktiskie aspekti	<ul style="list-style-type: none"> Interese par ūdens tūrismu kā atsevišķu tūrisma industrijas pakalpojumu Labs vides stāvoklis un ūdens kvalitāte Dabas resursu esamība (zivis, putni un tml.) Partnerības teritorijas ūdeņos 	<ul style="list-style-type: none"> Jūrmalas kā nopietnas ūdens tūrisma iespēju vietas tuvums Īpaši aizsargājamās teritorijas iespējamo ūdens tūrisma maršrutu ceļā Finanšu un citu resursu trūkums

6.6. Aktivās atpūtas pie ūdeņiem paplašināšanas iespējas

Partnerības teritorijā jau ir aktīvās atpūtas pie ūdeņiem iespējas un arī turpmāk ir **labas iespējas šīs jomas paplašināšanai, kas atbilst vislabākajām Partnerības teritorijas interesēm.**

Tā var apgalvot tāpēc, ka –

- Partnerības teritorijā esošie ūdeņi ir piemēroti tieši aktīvai atpūtai (nevis aktīvā ūdens sporta veidiem);
- aktīvo atpūtu viegli piemērot rekreācijas tūrisma industrijas prasībām;
- Partnerības teritorijā ir jau funkcionējoša aktīvās atpūtas infrastruktūra (skatu torņi putnu vērošanai, laipas, laivu piestātnes un tml.);
- Partnerības teritorijā esošajā īpaši aizsargājamajās teritorijās tiek ieguldīti lieli līdzekļi to sakopšanai un aizsardzībai, kas nodrošina to kvalitāti un efektīgu izmantošanu aktīvajai atpūtai;
- salīdzinot ar ūdens tūrisma aktīvās atpūtas organizēšanu var uzskatīt par investīcijām vieglāku vidi (ātrāk var atgūt ieguldīto naudu, nav nepieciešami pārāk lieli ieguldījumi, var sadarboties ar valsti un pašvaldībām un tml.);
- aktīvās atpūtas organizēšanai ir (salīdzinoši ar ūdens tūrisma) vieglāk atrast sadarbības partnerus un Partnerības teritorijas specifikai piemērotus projektus;
- aktīvās atpūtas organizēšanā ir vieglāk iesaistīt vietējos iedzīvotājus (piemēram, organizējot īso atpūtu, ēdināšanu un tml.);
- aktīvajā atpūtā kā atsevišķā tūrisma pakalpojumā iespējams ātrāk atrast un vieglāk pārdot pievienoto vērtību (piemēram, iespēja apskatīt retas putnu sugas, ekoloģiski tīri produkti ēdināšanā un tml.);
- aktīvā atpūta kā rekreācijas tūrisma veids ir piemērota praktiski visiem cilvēkiem (neatkarīgi no vecuma, dzimuma, veselības stāvokļa, ar nelieliem ienākumiem un tml.);
- aktīvo atpūtu kā tūrisma veidu ir iespējams organizēt un realizēt kā Partnerības teritorijas videi draudzīgu un saudzējošu;
- aktīvā atpūta kā tūrisma veids efektīgi sekmēs partnerības teritorijas atpazīstamību.

Ņemot vērā augstāk minēto, aktīvās atpūtas pie ūdeņiem paplašināšanas iespējas Partnerības teritorijā ir var analizēt pēc **SVID metodes**.

Pozīcijas	Stiprās puses un iespējas	Vājās puses un draudi
Teorētiskie aspekti	<ul style="list-style-type: none"> • Iespēja saistīt aktīvo atpūtu pie ūdeņiem ar kopēju tūrisma maršrutu • Aktīvā atpūta pie ūdeņiem kā kopējā tūrisma pievienotās vērtības paaugstināšanas instruments • Pieprasījums pēc aktīvās atpūtas pie ūdeņiem 	<ul style="list-style-type: none"> • Sabiedrība pagaidām savā starpā nesaista Partnerības teritoriju un iespēju kvalitatīvi atpūsties pie ūdens • Iniciatīvas trūkums • Pieredzes trūkums aktīvās atpūtas pie ūdeņiem organizēšanā • Administratīvās un birokrātiskās problēmas aktīvās atpūtas pie ūdeņiem organizēšanā
Praktiskie aspekti	<ul style="list-style-type: none"> • Interese par aktīvo atpūtu pie ūdeņiem kā atsevišķu tūrisma industrijas pakalpojumu • Labs vides stāvoklis un ūdens kvalitāte • Dabas resursu esamība (zivis, putni un tml.) Partnerības teritorijas ūdeņos • Valsts atbalsts un līdzdalība īpaši aizsargājamo 	<ul style="list-style-type: none"> • Jūrmalas kā nopietnas ūdens tūrisma iespēju vietas tuvums • Īpaši aizsargājamās teritorijas iespējamo aktīvās atpūtas pie ūdeņiem maršrutu ceļā • Finanšu un citu resursu trūkums • Sadarbības partneru trūkums • Vietējo iedzīvotāju un uzņēmēju neinformētība

	teritoriju labiekārtošanā, kas atbilst aktīvās atpūtas pie ūdeņiem prasībām	par iesaistīties aktīvās atpūtas pie ūdeņiem procesā
--	---	--

6.7. Ūdens tūristiem domāto atpūtas vietu ierīkošanas iespējas

Pētījuma gaitā noskaidrojās, ka ūdens tūristiem domāto atpūtas vietu ierīkošanas iespējas Partnerības teritorijā ir **atkarīgas no 3 galvenajiem faktoriem** –

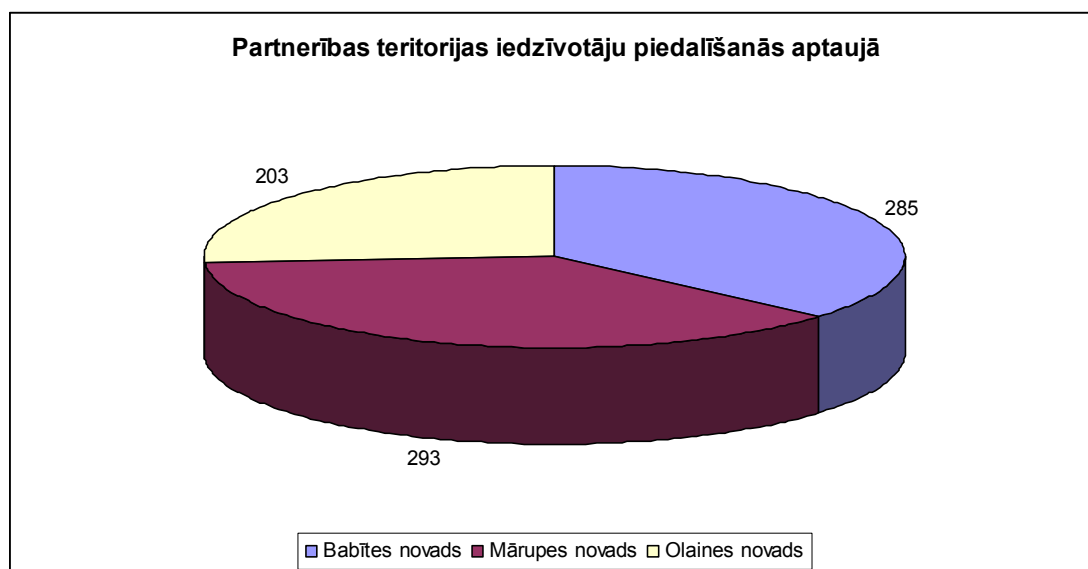
- ūdens tūrisma kā tūrisma industrijas posma attīstība;
- atsevišķu ūdens tūrisma maršrutu esamība;
- tūrisma maršrutu esamība, kuros ir iekļauti arī ūdens tūrisma elementi.

Ja pastāv 2 no šiem nosacījumiem, tad atpūtas vietu ierīkošana ir iespējama un atbilst vislabākajām Partnerības teritorijas interesēm, jo veicinātu Partnerības teritorijas atpazīstamību, kas savukārt, pozitīvi ietekmētu iedzīvotāju dzīves līmeni. Lai to veicinātu, būtu **nepieciešami sekojošie 7 galvenie nosacījumi** –

- uzņēmēju ieinteresētība;
- pašvaldību atbalsts;
- valsts piedāvāto iespēju izmantošana īpaši aizsargājamajās dabas teritorijās;
- sadarbības partneru piesaistīšana;
- šobrīd jau esošās tūrisma infrastruktūras efektīgāka izmantošana un attīstība (laipas, laivu piestātnes, naktsmītnes un tml.);
- ar ūdens tūristiem domāto atpūtas vietu saistītās pievienotās vērtības atrašana un pārdošana;
- vietējo iedzīvotāju iesaistīšanās ūdens tūrisma sfēru apkalpošanā (piemēram, naktsmītnes, ēdināšana un tml.).

7. IEDZĪVOTĀJU VIEDOKĻU IZZINĀŠANA PAR PARTNERĪBAS TERITORIJAS ATPAZĪSTAMĪBAS NODROŠINĀŠANAS NEPIECIEŠAMĪBU UN TĀS IETEKMI UZ CILVĒKU DZĪVES KVALITĀTI

Uzzinot iedzīvotāju viedokli par Partnerības teritorijas atpazīstamības nodrošināšanas nepieciešamību un tās ietekmi uz cilvēku dzīves kvalitāti pētījuma autori ir noskaidrojuši sekojošo -

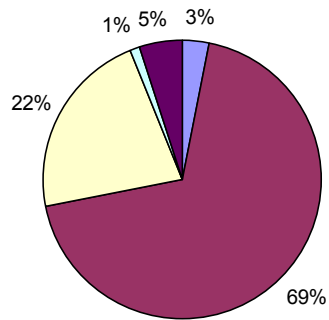

Aptaujas **rezultāti pārliecinoši apstiprina**, ka –

- visaktīvāk par Partnerības teritorijas atpazīstamības ietekmi uz cilvēku dzīves kvalitāti domā darba ņēmēji;
- cilvēki ir pārliecināti, ka ir nepieciešams nodrošināt Partnerības teritorijas atpazīstamību;
- cilvēki ir pārliecināti, ka Partnerības teritorijas atpazīstamība pozitīvi ietekmēs viņu dzīves kvalitāti;
- kā vislielāko labumu no Partnerības teritorijas atpazīstamības cilvēki sagaida savas dzīves kvalitātes uzlabošanu.

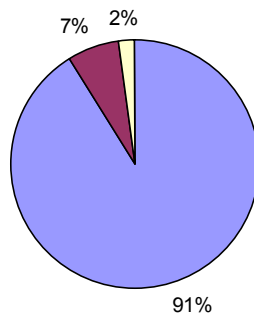
No aptaujas rezultātiem pētījuma autori izdara secinājumus, ka **biedrības „Pierīgas partnerība” stratēģija un tās realizācija pilnībā atbilst iedzīvotāju interesēm, vēlmēm un vīziju par savu dzīvi Partnerības teritorijā.**

Aptaujāto sociālais statuss

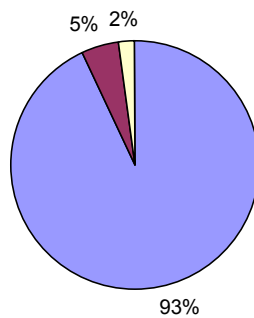
■ Darba devējs ■ Darba ņēmējs ■ Bezdarbnieks ■ Pensionārs ■ Pirms darba spējīgā vecuma

Aptaujāto viedoklis par Partnerības teritorijas atpazīstamības nepieciešamību

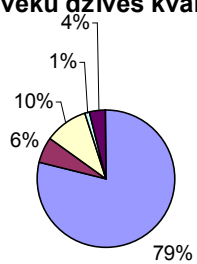
■ Ļoti nepieciešama ■ Būtu vēlama ■ Neesmu domājis

Aptaujāto viedoklis par Partnerības teritorijas atpazīstamības efektivitāti un rezultātiem

■ Pozitīvi ietekmē dzīves kvalitāti ■ Neietekmē dzīves kvalitāti ■ Neesmu par to domājis

Aptaujāto viedoklis par Partnerības teritorijas atpazīstamības ietekmi uz cilvēku dzīves kvalitāti

- Savas dzīves kvalitātes uzlabošanos
- Sociāli neaizsargāto cilvēku dzīves kvalitātes uzlabošanos
- Iespēju realizēt savas idejas
- Iespēju pastrādāt novada labā
- Iegūt pieredzi, lai nākotnē darbotos patstāvīgi

8. VĪZIJA PAR PARTNERĪBAS TERITORIJAS ATPAZĪSTAMĪBAS NODROŠINĀŠANAS PLĀNOŠANU ĪSTERMIŅĀ UN ILGTERMIŅĀ

Sava darba gaitā pētījuma autoriem ir radusies sava vīzija par Partnerības teritorijas atpazīstamības nodrošināšanas plānošanas iespējami vislabāko un efektīgāko variantu.

8.1. Partnerības teritorijas atpazīstamības nodrošināšanas plānošana īstermiņa (līdz 5 gadiem)

Visi trīs Partnerības teritorijas subjekti (Babītes novads, Mārupes novads, Olaines novads) pozicionē sevi kā vienotu veselu.

Partnerības teritorija sāk veidoties kā tūrisma industrijai pievilcīga vide – plaukstoša un ekonomiski spēcīga teritorija ar tīru, sakārtotu un kvalitatīvu vidi atpūtai un dzīvošanai.

Partnerības teritorija sabiedrībai asociējas ar dabas un rekreācijas tūrisma iespējām.

Partnerības teritorija ir sakopta, maksimāli likvidējot sadzīves atkritumus mežos un piekrastēs, dabā ir ierīkotas papildus atkritumu tvertnes un noorganizēta regulāra atkritumu savākšana.

Partnerības teritorijā ir izstrādāts kopīgs plāns tūrisma kā industrijas attīstībai.

Partnerības teritorijā ir izveidoti vairāki tūrisma maršruti, kuri tūrisma aspektā piedāvā izmantot visas iespējas, kuras Partnerības teritorijā šobrīd jau funkcionē (naktsmītnes, ēdināšanas vietas, laivu piestātnes un tml.)

Partnerības teritorijā ir apzinātas un definētas galvenās sadarbības iespējas ar valsti, starptautiskajiem partneriem, uzņēmējiem un vietējiem iedzīvotājiem.

Partnerības teritorijā tūrisma maršrutu ceļā ir izveidotas īsās atpūtas vietas un atpūtas vietas pie ūdeņiem.

Partnerības teritorijas iedzīvotāji ir atraduši motivāciju, lai paši iesaistītos tūrisma industrijas dažādos posmos, piedāvājot tūristiem atpūtas vietas, naktsmītnes, ēdināšanu un tml.

Biedrības „Pierīgas partnerība” stratēģija sāk asociēties ar Partnerības teritorijas atpazīstamības un iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanās aspektiem.

8.2. Partnerības teritorijas atpazīstamības nodrošināšanas plānošana īstermiņā (ilgāk par 5 gadiem)

Partnerības teritorija ir izveidojusies par tūrisma industrijai pievilcīgu vidi – plaukstoša un ekonomiski spēcīga teritorija ar tīru, sakārtotu un kvalitatīvu vidi atpūtai un dzīvošanai.

Partnerības teritorijas sociālajā un ekonomiskajā attīstība ir saistīta ar aktīvas un interesēs vienotas sabiedrības esamību visā Partnerības teritorijā un balstīta uz plašas atpazīstamības koncepciju.

Partnerības teritorijā ir radīta investīcijām pievilcīga vide, kas, savukārt, sekmē tiešās investīcijas tūrismam kā patstāvīgas industrijas attīstībai.

Partnerības teritorija veidojas par sociāli un ekonomiski patstāvīgu un aktīvu teritoriju, kurā ir aktīvs kapitāla pieplūdums un atplūdums.

Par ekonomiskās attīstības pamatu ir izvirzīta tēze - katrai ekonomikas nozarei tās uzplaukumā un attīstībā ieinteresētu saimnieku.

Visi 3 Partnerības teritorijas subjekti (Babītes novads, Mārupes novads, Olaines novads) tiek uztverts kā viens vesels, bet biedrība „Pierīgas partnerība” ir izveidojusies par spēcīgu nevalstisku organizāciju, kura koordinē to jautājumu risināšanu, kas saistās ar Partnerības teritorijas atpazīstamību un cilvēku dzīves kvalitātes uzlabošanu.

Maksimāli tiek izmantotas valsts piedāvātās iespējas Partnerības teritorijas attīstībā un sakopšanā (piemēram, vides inspektoru kustība, piedalīšanās kopīgos projektos un tml.).

Savu veiksmīgo ģeogrāfisko izvietojumu un dabas bagātības Partnerības teritorija izmanto galvenokārt tūrisma kā industrijas dažādošanai un attīstībai.

Tiek nodrošināti pasākumi Partnerības teritorijas drošībai uz ceļiem un kvalitatīvas transporta pārvietošanās iespējas visās Partnerības teritorijas apdzīvotās vietās. Teritorijā ir nodrošināti pasākumi gājēju drošībai un transporta kustībai.

Visā Partnerības teritorijā ir sakārtotas centralizētās ūdensvada un kanalizācijas tīklu sistēmas, dzīvojamā fonda inženiertehniskās sistēmas un radīta moderna tūrisma prasībām nepieciešamā infrastruktūra – bankomāti, bankas, sakaru punkti (interneta pieslēgums, pasta nodaļas un tml.), auto un velosipēdu noma, atpūtas vietas, kvalitatīva medicīniskā palīdzība un tml.

Partnerības teritorijas iedzīvotāji ir ieinteresēti, aktīvi un atbildīgi to jautājumu risināšanā, kas saistās dzīves vides kvalitātes paaugstināšanu teritorijā, tāpēc izmanto iespējas iesaistīties ar tūrismu saistīto jomu darbībā (piemēram, ekoloģiskas pārtikas audzēšanā, naktsmītņu piedāvāšanā, tūrisma inventāra iznomāšanā un tml.).

Partnerības teritorijā notiekošie daudzveidīgi kultūras un sporta pasākumi piesaista dažāda vecuma un interešu cilvēkus arī no citiem reģioniem un tādējādi nodrošina Partnerības teritorijas atpazīstamību.

Partnerības teritorijas iedzīvotāji jūtas droši un aizsargāti. Par sociālās attīstības pamatu ir izvirzīta tēze - labklājība katrā ģimenē un mājā.

9. SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

Pētījuma uzdevums bija rast atbildi uz 3 jautājumiem, šis **atbildes pilnībā ir atrastas** un šajā sadaļā izteiktas secinājumu un ieteikumu formā.

1. Kādas ir iespējas nodrošināt Partnerības teritorijas atpazīstamību, īstenojot projektus atbilstoši biedrības „Pierīgas partnerība” stratēģijas nosacījumiem un noteikumiem?

Lai dotu iespēju Partnerības teritorijas atpazīstamībai pozitīvi ietekmēt cilvēku dzīves kvalitāti, vispirms ir jādomā par to, kā un ar kādiem resursiem nodrošināt pašas Partnerības teritorijas atpazīstamību un Partnerības teritorijas produktu – preču un/ vai pakalpojumu atpazīstamību.

Respektīvi, Partnerības teritorijai atsevišķi un/vai kopā ar visu tajā piedāvāto produktu (preču un/ vai pakalpojumu) klāstu ir jātop par mūsdienu prasībām atbilstošu un atpazīstamu zīmolu. Kā programma minumus šai atpazīstamībai būtu jātiek nodrošinātai Latvijā, kā programma maksimums – starptautiskā līmenī.

Pētījuma gaitā tika konstatēts, ka vislabākās iespējas Partnerības teritorijas atpazīstamības nodrošināšanai ir dabas un rekreācijas tūrisma kā pilnvērtīgas industrijas attīstībai. Partnerības teritorijā vienlaicīgi un vienādi **sekmīgi ir iespējama gan aktīvā, gan pasīvā rekreācija dažādās jomās.**

Lai gan dabas tūrisms kā attīstīta industrija neeksistē, tomēr pastāv labas aktīvās atpūtas un sporta iespējas, kurām ir pietiekami liels potenciāls dažādoties, paplašināties un attīstīties

Lai šo potenciālu varētu izmantot un sasniegt mērķi, ka pati Partnerības teritorija kļūst plaši pazīstama kā patstāvīgs zīmols, nepieciešams tiekties uz sekojošo –

- iespēju robežās novērst faktoros, kas kavē tūrisma kā industrijas attīstību;
- galveno uzmanību pievērst preču un pakalpojumu pievienotās vērtības atrašanai, attīstīšanai un pārdošanai;
- rast iespēju realizēt daudzpakāpju projektus ar vairākiem sadarbības partneriem un lielu kapacitāti;
- lielu uzmanību pievērst inovatīvajām idejām, moderno tehnoloģiju ieviešanai un ar izglītību pasākumiem;
- meklēt jaunus resursus (finansiālie, materiālie, sociālie un tml.) un to piesaistīšanas iespējas gan pašā Partnerības teritorijā, gan ārpus tās;

- aktīvi un efektīgi izmantot jau šobrīd esošās ar tūrisma pakalpojumiem saistītās iespējas;
- meklēt un atbalstīt aktivitātes, kuras jebkurā veidā stimulētu vides sakopšanas problēmu aktualizāciju un risināšanu;
- visciešākajā veidā sadarboties ar valsti jautājumos par ūdeņu aizsardzību un zivsaimniecības attīstību, pievēršot galveno uzmanību akvakultūras jautājumiem;
- efektīgi izmantot iespēju piedalīties likumdošanas veidošanā un citos valstiski svarīgos pasākumos (piemēram, sadarbība ar vides inspektoriem);
- rast iespēju iesaistīt Partnerības teritorijas iedzīvotājus aktivitātēs, kas saistās ar tūrismu kā industrijas veidošanos, paplašināšanos un attīstību.

2. Vai šādas iespējas ir pietiekošas un visaptverošas?

Vērtējot situāciju reāli, šīs iespējas Partnerības teritorijas atpazīstamības kontekstā ilgtermiņā (nākamo 10 gadu laikā) varētu tikt uzskatītas par pietiekamām un visaptverošām ar nosacījumu, ja šajā jomā produktīvi un efektīgi funkcionē 3 galvenie Partnerības teritorijas kompanjoni –

- valsts politika un tās realizētās aktivitātes;
- 3 pašvaldību politika un to realizētās aktivitātes;
- zemes un privāto ūdeņu piekrastes zemes īpašnieki.

3. Vai tās piepildot un īstenojot (vadoties no šī brīža reālās situācijas) ir sagaidāms, ka tiks sasniegti biedrības „Pierīgas partnerība” stratēģijā izvirzītie mērķi.

Īstenojot biedrības „Pierīgas partnerība” aktivitātes tās stratēģijas kontekstā ir iespējams sasniegt izvirzītos mērķus un tie atbilst vislabākajām Partnerības teritorijas interesēm, jo veicinātu Partnerības teritorijas atpazīstamību, kas savukārt, pozitīvi ietekmētu iedzīvotāju dzīves līmeni.

Lai tas vislabākajā veidā notiktu, būtu paralēli realizētos sekojošie 7 galvenie nosacījumi -

- uzņēmēju ieinteresētība;
- pašvaldību atbalsts;

- valsts piedāvāto iespēju izmantošana īpaši aizsargājamajās dabas teritorijās;
- sadarbības partneru piesaistīšana;
- šobrīd jau esošās tūrisma infrastruktūras efektīgāka izmantošana un attīstība (laipas, laivu piestātnes, naktsmītnes un tml.);
- ar tūristiem domāto atpūtas vietu saistītās pievienotās vērtības atrašana un pārdošana;
- vietējo iedzīvotāju iesaistīšanās ūdens tūrisma sfēru apkalpošanā (piemēram, naktsmītnes, ēdināšana un tml.).

10. ATSAUCES, IZMANTOTĀ LITERATŪRA, TERMINU SKAIDROJUMI UN CITI PAPILDUS SKAIDROJUMI

10.1. ATSAUCES UZ INFORMĀCIJAS AVOTIEM UN IZMANTOTĀ LITERATŪRA

10.1.1. Interneta resursi

- www.latvia.travel.lv
- www.ventspilnieki.lv
- www.atputasbazes.lv
- www.travelnews.lv
- www.vietas.lv
- www.kafejnicas-bari-restorani.zl.lv
- www.rpr.gov.lv
- www.viesunamiem.lv
- www.rpr.gov.lv
- www.travelnet.lv
- www.mantojums.lv
- www.babite.lv
- www.marupe.lv
- www.olaine.lv
- www.mezmalaslaivas.lv
- www.ltg.lv
- www.celotajs.lv
- www.apartamentsapart.com
- www.rdpad.lv
- www.pilis.lv
- www.muzeji.lv
- www.ezeri.lv
- www.daba.gov.lv
- www.europarc.org
- www.lvaf.gov.lv
- www.vzip.lv
- [http://www.varam.gov.lv/lat/darbibas_veidi/udens_aizsardziba_/](http://www.varam.gov.lv/lat/darbibas_veidi/udens_aizsardziba/)
- www.esfondi.lv
- www.vzp.gov.lv
- <http://www.zm.gov.lv/structure/view.php?id=104>
- www.pvd.gov.lv
- www.varam.gov.lv
- <http://www.likumi.lv/doc.php?id=231084>
- www.vvd.gov.lv

10.1.2. Literatūra, dokumenti, likumi un normatīvie akti

- dabas parka „Beberbeķi” dabas aizsardzības plāns 2003. – 2013. gadam
- nacionālā parka „Ķemeru nacionālais parks” dabas aizsardzības plāns 2002. – 2015. gadam
- dabas lieguma „Babītes ezers” dabas aizsardzības plāns 2009. – 2019. gadam

- dabas lieguma „Melnā ezera purvs” dabas aizsardzības plāns 2011. – 2020. gadam
- UNESCO MaB programma (<http://www.unesco.org/new/en/natural-sciences/environment/ecological-sciences/man-and-biosphere-programme/>)
- Ramsar (http://www.ramsar.org/cda/en/ramsar-documents-list/main/ramsar/1-31-218_4000_0__)
- Likums „Par īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām”
- Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumi Nr.264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"
- Ministru kabineta 2001.gada 20.marta noteikumi Nr.131 "Par aizsargājamiem dendroloģiskajiem stādījumiem" ar grozījumiem līdz 25.06.2009.
- Ministru kabineta 1999.gada 15.jūnija noteikumi Nr.212 "Par dabas liegumiem" ar grozījumiem līdz 12.02.2011.
- Ministru kabineta 1999.gada 9.marta noteikumi Nr.69 "Par aizsargājamo ainavu apvidiem" ar grozījumiem, kas izdarīti līdz 04.02.2011.
- Ministru kabineta 1999.gada 9.marta noteikumi Nr.83 "Par dabas parkiem" ar grozījumiem, kas izdarīti līdz 25.06.2009.
- Ministru kabineta 2011.gada 24.maija noteikumi Nr.409 "Dabas lieguma "Babītes ezers" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"
- Ministru kabineta 2003.gada 16.decembra noteikumi Nr.714 "Dabas parka "Beberbeķi" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"
- Ministru kabineta 2002.gada 18.jūnija noteikumi Nr.236 "Ķemeru nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" ar 10.01.2006. grozījumiem
- Ūdens apsaimniekošanas likums, ar grozījumiem, kas izdarīti līdz 06.04.2011.
- Ministru kabineta 2009.gada 27.oktobra noteikumi Nr.1234 "Grozījumi Ministru kabineta 2003.gada 23.decembra noteikumos Nr.736 "Noteikumi par ūdens resursu lietošanas atļauju"
- Ministru kabineta 2008.gada 7.jūlija noteikumi Nr. 523 "Noteikumi par peldvietu ūdens monitoringu, kvalitātes nodrošināšanu un prasībām sabiedrības informēšanai"
- Ministru kabineta 1998. gada 11. augusta noteikumi Nr. 300 „Peldvietu iekārtošanas un higiēnas noteikumi" ar grozījumiem, kas izdarīti līdz 04.07.2006.
- Sugu un biotopu aizsardzības likums (16.03.2000) ar grozījumiem, kas izdarīti līdz 16.12.2010.
- Ministru kabineta 2006.gada 21.februāra noteikumi Nr.153 "Par Latvijā sastopamo Eiropas Savienības prioritāro sugu un biotopu sarakstu"
- Ministru kabineta 2000. gada 5. decembra noteikumi Nr. 421 "Par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu" ar grozījumiem, kas izdarīti līdz 27.01.2009.
- Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumi Nr. 396 "Par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši

aizsargājamo sugu sarakstu" ar grozījumiem, kas izdarīti līdz 31.07.2004.

- CITES konvencija
- Helsinku konvencijā „Par robežšķērsojošo ūdensteču un starptautisko ezeru izmantošanu un aizsardzību” (1992. gads)
- Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas 2000/60/EK (2000. gada 23.oktobris).
- likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”
- likums „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”
- Ministru kabineta 22.12.2009. noteikumi Nr.1498 „Makšķerēšanas noteikumi”
- Ministru kabineta 14.10.2003. noteikumi Nr.574 „Licencētās amatierzvejas – makšķerēšanas – kārtība”
- Ministru kabineta 2004. gada 8. aprīļa noteikumi Nr. 276 „Noteikumi par zvejas un akvakultūras produktu ražotāju grupu atzišanas kritērijiem un atzišanas kārtību, darbības nosacījumiem un darbības kontroli”
- Ministru kabineta 22.04.2004. noteikumi Nr. 381 „Kārtība, kādā uzskaitāmi un ielaižami dabiskajās ūdenstilpēs zivju resursu atražošanai un pavairošanai paredzētie zivju mazuļi”
- Ministru kabineta 22.12.2009. noteikumi Nr. 1498 „Makšķerēšanas noteikumi”
- Ministru kabineta 14.10.2003. noteikumi Nr. 574 „Licencētās amatierzvejas – makšķerēšanas – kārtība”
- ES Vispārējā ūdenssaimniecības direktīva (Water Resources Framework Directive)
- Ministru kabineta 2007.gada 4.decembra noteikumi Nr.833 „Noteikumi par sabiedriskā vides inspektora statusa piešķiršanu un anulēšanu, izvirzāmajiem kritērijiem un prasībām un apliecības paraugu”

10.2. TERMINU SKAIDROJUMI

1. **Atkārtots mārketing**s ir ar interesēm saistītas reklamēšanas funkcija, kas pieejama cilnē Mērķauditorijas. Atkārtots mārketing ir rīks, kas var uzlabot IA visu veidu reklāmdevējiem neatkarīgi no tā, kas ir kampaņas galvenais elements (vai tā ir virzīta uz zīmolu, veiktspēju utt.) vai kāds ir reklāmu formāts.

Atkārtotu mārketingu var izmantot, lai izveidotu integrētu kampaņas stratēģiju. Kad datu plūsma ir novirzīta uz vēlamo vietni, var īstenot atkārtoto mārketingu nepieciešamo vietni sasniegušajiem lietotājiem, rādot pielāgotas reklāmas visās reklāmas tīkla vietnēs. Ja tiek meklētas iespējas, kā virzīt pārdošanas aktivitāti jūsu vietnē, palielināt reģistrāciju skaitu vai veicināt sava zīmola atpazīstamību, atkārtots mārketing var būt katras kampaņas stratēģiska sastāvdaļa.

2. **Ar interesēm saistīta reklamēšana** ļauj sasniegt lietotājus atbilstoši viņu interesēm. Pastāv divi ar interesēm saistītas reklamēšanas veidi -

- izmantojot atkārtotu mārketingu, var rādīt reklāmas tiem lietotājiem, kuri iepriekš apmeklējuši vēlamu vietni, un pielāgot ziņojumu atbilstoši viņu interesēm;
- izmantojot interešu kategorijas, varat sasniegt lietotājus, pamatojoties uz viņu interesēm (piemēram, sportu vai ceļošanu).

3. **Tagi** ir rakstu kategorijas jeb tēmas. Tos piefiksē tīmekļa žurnālu meklētāji un pēc tam interesentiem piedāvā iespēju sekot līdz tūkstošiem tīmekļa žurnālu ierakstiem, kuri ir piesaistīti (pielāgoti) kādam konkrētam tagam.

4. **Zīmola atpazīšana (Brand Recognition)** – kvantitatīvs rādītājs, kurš liecina, cik cilvēku ir dzirdējuši par noteikto zīmolu vai nu tirgū kopumā, vai noteiktā tirgus segmentā.

5. **Produktu (preču) dzīves cikls (PDC)** ir modelis, kas raksturo pieprasījuma izmaiņas sākot no preces parādīšanās tirgū līdz tās pārdošanas beigām. PDZ ietver sevī preces dzimšanu (parādīšanos tirgū), augšanu, briedumu un piesātinājumu (pārdošanas lejupslīdi), tam ir ciklisks raksturs, līdz ar to tā zināšana ļauj būvēt reālus stratēģiskus plānus.

Preču dzīves cikla „sedli” ir neliels preces pieprasījuma kritums starp diviem pacēlumiem, kuru viegli paskaidro inovatīvu produktu izplatības matemātiskais modelis - PDC „sedli” rodas tāpēc, ka aktīvākā tirgus daļa kādu ļoti jaunu produktu vairs tik strauji nepērk, bet neaktīvākā tirgus daļa vēl nav iesākusi to pirkt.

6. **Inovāciju difūzija (Diffusion of Innovation)** ir process, kas raksturo jaunu ideju (par produktu - precēm un/vai pakalpojumiem) izplatīšanos sabiedrībā. Šis termins radies pēc analogijas ar difūzijas procesiem fizikā, kas raksturo kā savā starpā sajaucas dažādas vielas.

7. **E. Rodžersa modelis** – procentuāli rāda, cik cilvēku un kādā laikā ir gatavi pieņemt dažādas inovācijas. Šajā modelī ir 5 segmenti

- Novatori (innovators) - 2,5%
- Agrīnie adepti (early adopters) - 13,5%
- Agrīnais vairākums (early majority) - 34%
- Vēlākais vairākums (late majority) - 34%
- Kavētāji (laggards) - 16%

8. **Rekreācija** - indivīda fizisko, garīgo un emocionālo spēju atjaunošana brīvajā laikā, sabiedriski atzītas un organizētas darbības. Rekreācijas galvenās funkcijas ir dziednieciskā (cilvēka veselības atjaunošana), izglītojošā (garīgā potenciāla attīstība) un sporta funkcija (fizisko spēju attīstība). Brīvais laiks cilvēkam ir pieejams ikdienā, kad tiek veiktas ikdienas rekreatīvās darbības mājoklī; nedēļas nogalē, kad rekreatīvās darbības tiek veiktas ārpus mājas; atvaļinājuma laikā, kad tiek veikti garāki ceļojumi ar nakšņošanu ārpus mājas — rekreatīvais tūrisms.

Rekreācijas veidus iedala pēc rekreācijas funkcijas, rekreatīvās darbības rakstura, norises vietas un laika, nepieciešamām palīgiekārtām un

ierīcēm, rekreantu skaita un rakstura un citām pazīmēm. Pastāv aktīvā un pasīvā rekreācija, dziednieciskā rekreācija, rekreācija telpās un brīvā dabā, sporta rekreācija un vaļasprieki.

9. **Nacionālie parki** ir plaši apvidi ar nacionāli nozīmīgiem izciliem dabas veidojumiem, cilvēka darbības neskartām vai mazpārveidotām ainavām, biotopu daudzveidību, kultūras un vēstures pieminekļu bagātību. Līdztekus dabas aizsardzībai, nacionālajos parkos nozīmīgu vietu ieņem zinātniskā izpēte, izglītošana un atpūtas organizēšana. Latvijā ir 4 nacionālie parki - Gaujas nacionālais parks (1973), Ķemeru nacionālais parks (1997), Slīteres nacionālais parks (1999) un Rāznas nacionālais parks (2007).

10. **Vides zinātnes un izglītības padome** veicina ar vides zinātni un izglītības attīstību saistītu institūciju sadarbību un sekmētu vides politikas īstenošanu (izveidota 2004. gada maijā) Tā ir koordinējoša un konsultatīva starpnozaru institūcija, kuras lēmumiem ir ieteikuma raksturs vides zinātnes un izglītības attīstības jomā. Padomes mērķis ir veicināt ar vides zinātni un izglītības attīstību saistītu institūciju sadarbību, lai apzinātu un efektīvi risinātu problēmas vides zinātnes un izglītības attīstības jomā, kā arī sekmēt sadarbību ilgtspējīgas vides politikas ieviešanā un tās instrumentu pilnveidošanā.

11. **Ilgspējīga attīstība** ir process, kas nodrošina šodienas vajadzību apmierināšanu, neradot draudus nākamo paaudžu vajadzību apmierināšanai.

12. **Akvakultūras** definīcija ietver sevī ūdens organismu audzēšanu vai kultivēšanu, lietojot tehnoloģiju, kas paredzēta attiecīgo ūdens organismu ražošanas palielināšanai, pārsniedzot vides dabiskās iespējas. Saskaņā ar LR likumdošanu, ūdens organismi paliek fiziskas vai juridiskas personas īpašumā visu audzēšanas vai kultivēšanas laiku līdz pat to savākšanai, kā arī tās laikā.

13. **Ūdens piesārņojums.** Ūdens tiek piesārņots, ja vielas vai fizikāli apstākļi tādā pakāpē ietekmē ūdeņu sastāvu, ka tiek ietekmēta to ekosistēmu funkcionēšana, vai arī tiek ierobežotas ūdens izmantošanas iespējas konkrētajiem mērķiem. Ūdeņu piesārņojumu var uzskatīt arī par tādām tā sastāva izmaiņām, kuru rezultātā ūdenī esošo vielu saturs ievērojami atšķiras no tāda, kāds pastāvēja pirms iedarbības uzsākšanas. Galvenais ūdens piesārņojuma avots ir rūpniecības un komunālie notekūdeņi.

14. **Tūrisms** ir diezgan plašs jēdziens. Tā galvenais mērķis ir ceļojumi, kuros ietilpst gan aktīvās atpūtas nodarbes, gan vienkārša brīvā laika pavadīšana. Pasaules Tūrisma Organizācija (World Tourism Organisation) šo vārdu „tūrisms” definē kā ceļot un apmesties kādā vietā. Tūrisma veidi ir dažādu nozaru kopums, kas piedāvā cilvēkiem atpūsties visdažādākajos veidos un vietās.

Pētījuma autori vēlas uzsvērt, ka Partnerības teritorijas specifisko īpatnību dēļ attiecībā uz ūdens tūrisma šajā darbā tomēr ir nodalīti 2 jēdzieni –

- ūdens tūrisms – enerģiskas, ļoti aktīvas darbības (piemēram, tehnikas izmantošana uz un zem ūdens, niršana un tml.);
- aktīvā atpūta – mierīgas, neenerģiskas darbības (piemēram, vērošana, makšķerēšana, braukšana ar laivu un tml.).

15. **Atpūtas tūrisms** ir ceļošana ar mērķi atpūsties, atjaunojot garīgos un fiziskos spēkus, nomainīt apkārtējo vidi, dažādojot ikdienas dzīvi izmantojot mežu un ūdeņu resursus, reljefa apstākļus, ainavu pievilcību. Kontrasts atpūtas tūrismam ir aktīvais tūrisms - cilvēku aktīvās atpūtas veids, kurā tūrists visas viņam nepieciešamās darbības veic pats.

16. **Dabas tūrisms** ir dabas apskatīšana, augu un dzīvnieku novērošana dabiskos apstākļos. Viens no mūsdienās izplatītākajiem dabas tūrisma veidiem ir putnu novērošana. Šo kolekcionāru galvenais mērķis ir ieraudzīt pēc iespējas vairāk putnu ceļojuma laikā un viņiem ir vienalga, vai šis ir viņiem "jaunas" sugas putns un kur tas atrodas- atklātā vai aizsargājamā dabas teritorijā vai atkritumu izgāztuvē. Galvenais visā šai pasākumā ir putns, nevis daba kā vienots veselums.

10.3. PAPILDUS SKAIDROJUMI

1. Pētījumā izmantotā analīzes metode un aptauja

SVID analīzes metode (SWOT analysis) ir stratēģijas plānošanas instruments, kas ļauj noteikt uzņēmuma vai projekta Stiprās puses (Strengths), Vājības (Weaknesses), Iespējas (Opportunities) un Draudus (Threats).

Veicot SVID analīzi tika izvērtētas iekšējo un ārējo faktoru sniegtās priekšrocības un problēmas, nosakot, ka -

- stiprās puses – tās pētījuma objekta īpašības, kas tai var palīdzēt sasniegt noteikto mērķi;
- vājās puses - tās pētījuma objekta īpašības, kas var kavēt noteiktā mērķa sasniegšanu;
- iespējas - tie ārējie un iekšējie faktori, kas var organizācijai palīdzēt sasniegt noteikto mērķi;
- draudi - tie ārējie un iekšējie faktori, kas var organizāciju kavēt noteiktā mērķa sasniegšanā.

Par labu SVID analīzes izvēlei runā tas, ka SVID analīze ir sistemātiska, vispārīga grupu darba metode pašreizējās situācijas un attīstības iespēju novērtēšanai.

Šo metodi var plaši izmantot, lai kāds arī būtu analizējamo jautājumu un dalībnieku loks. Atkarībā no apstākļiem to var dažādi modificēt. Analīzi var veikt pa konkrētām nozarēm, vai pa visu analizējamo teritoriju kopumā.

Veicot Partnerības teritorijas stratēģijas iespēju izpēti ar SVID analīzi, tika veikta Partnerības teritorijas **privātpersonu aptauja**, lai iegūtu

informāciju par privātpersonu darbības aktivitāti, dalību projektu konkursos un Partnerības teritorijas iedzīvotāju vīziju par savas teritorijas attīstību.

Aptauja bija brīvprātīga, anonīma un tika veikta ar elektroniskās anketas palīdzību, kura tika sagatavota balstoties un izglītības iestādes „Baltijas studiju centrs „NET University” izstrādātajiem metodiskajiem ieteikumiem un pati aptauja tika veikta 1 mēneša garumā (20.07.11. – 20.08.11.) izmantojot sekojošus sociālos tīklus –

- www.draugiem.lv
- www.netuniversity.lv
- www.babite.lv
- www.marupe.lv
- www.olaine.lv

Aptaujā kopā piedalījās 781 respondenti, no tiem -

- Babītes novadā - 285
- Mārupes novadā - 293
- Olaines novadā - 203

Respondenti tika informēti, ka tiek veikts pētījums par Partnerības teritorijas atpazīstamības nodrošināšanas iespējas biedrības "Pierīgas partnerība" stratēģijas un aktivitāšu kontekstā Babītes, Mārupes un Olaines novadā un ka pētījumā ir svarīgi uzzināt viedokli par cilvēku individuālo aktivitāti un piedalīšanos projektos un uzaicināti aizpildīt anketu.

Respondentiem bija jāatbild uz 5 sekojošiem jautājumiem (pēdējā jautājumā bija iespēja izvēlēties vairākus atbilžu variantus) -

1. Es dzīvoju

- Babītes novadā
- Mārupes novadā
- Olaines novadā

2. Esmu

- darba devējs
- darba ņēmējs
- bezdarbnieks
- pensionārs
- pirms darba spējīgā vecuma

3. Attiecībā uz sava novada atpazīstamību, uzskatu, ka tā ir

- ļoti nepieciešama
- būtu vēlama
- nenozīmīga tēma
- pilnīgi nevajadzīga
- neesmu domājis

4. Mana novada atpazīstamība

- pozitīvi ietekmē dzīves kvalitāti
 - neietekmē dzīves kvalitāti
 - negatīvi ietekmē dzīves kvalitāti
 - neesmu par to domājis
5. No mana novada atpazīstamības es sagaidu
- savas dzīves kvalitātes uzlabošanos
 - sociāli neaizsargāto cilvēku dzīves kvalitātes uzlabošanos
 - iespēju realizēt savas idejas
 - iespēju pastrādāt novada labā
 - iegūt pieredzi, lai nākotnē darbotos patstāvīgi
 - neko negaidu
 - cits variants

11. SATURS

Kopsavilkums

1. Ievads

- 1.1. Pētījuma pamatojums
- 1.2. Pētījuma pamatprincipi
- 1.3. Pētījuma izstrādes process

2. Partnerības teritorijas atpazīstamības ietekme uz cilvēku dzīves kvalitāti un tās pievienotās vērtības analīze

3. Iespējamo pasākumu komplekss Partnerības teritorijas atpazīstamības nodrošināšanai – īstenotās aktivitātes un pasākumi nākotnē

4. Finanšu resursu apgūšanas efektivitāte biedrības „Pierīgas partnerība” stratēģijas īstenošanas ietvaros.

5. Tūrisma pakalpojumu un aktīvās atpūtas iespējas un to nodrošināšana Partnerības teritorijā

- 5.1. Kopīgu tūrisma maršrutu izstrādes un informācijas nodrošināšanas iespējas
- 5.2. Kultūrvēsturisko pieminekļu un objektu popularizēšanas iespējas
- 5.3. Vides sakopšanas iespējas
- 5.4. Īso atpūtas vietu iekārtošanas iespējas
- 5.5. Tūrisma pakalpojumu infrastruktūras attīstības iespējas
- 5.6. Uzņēmēju apmācības un sadarbības iespējas tūrisma un aktīvās atpūtas jomā

6. Ūdeņu aizsardzības un zivsaimniecības attīstības veicināšanas ietekme uz Partnerības teritorijas atpazīstamību

- 6.1. Vietējo iedzīvotāju un tūristu rekreācijas nodrošināšanas iespējas
- 6.2. Ūdeņu piekrastes sakopšanas iespējas
- 6.3. Atpūtas vietu pie ūdeņiem ierīkošanas iespējas
- 6.4. Piesārņojuma avotu pie ūdeņiem apzināšanas un likvidēšanas iespējas
- 6.5. Ūdens tūrisma attīstības iespējas
- 6.6. Aktīvās atpūtas pie ūdeņiem paplašināšanas iespējas
- 6.7. Ūdens tūristiem domāto atpūtas vietu ierīkošanas iespējas

7. Iedzīvotāju viedokļa izziņošana par Partnerības teritorijas atpazīstamības nodrošināšanas nepieciešamību un tās ietekmi uz cilvēku dzīves kvalitāti

8. Vīzija par Partnerības teritorijas atpazīstamības nodrošināšanas plānošanu īstermiņā un ilgtermiņā

9. Secinājumi un ieteikumi

10. Atsauces, izmantotā literatūra, terminu skaidrojumi un citi papildus skaidrojumi

- 10.1. Atsauces uz informācijas avotiem un izmantotā literatūra
- 10.2. Terminu skaidrojumi
- 10.3. Papildus skaidrojumi

11. Saturs